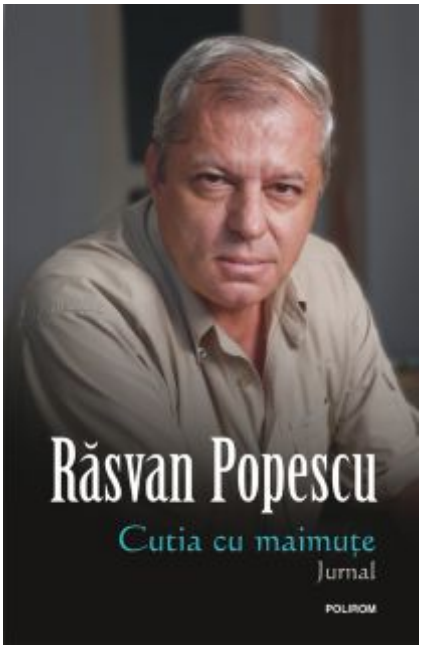
Răsvan Popescu
Cutia cu maimuțe
Jurnal
POLIROM

Răsvan Popescu

Cutia cu maimuţe

O călătorie pe peliculă şi pe hârtie

- Jurnal –

EDITURA POLIROM

2013

© 2013 by Editura Polirom

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4126-0
ISBN PDF: 978-973-46-4127-7
ISBN print: 978-973-46-3691-4

Coperta: Carmen Parii
Foto copertă: © Sever Petrovici-Popescu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi

alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

RĂSVAN POPESCU (n. 31 mai 1962) este jurnalist, scenarist de film şi scriitor. A absolvit Liceul „Gheorghe

Şincai” din Bucureşti, apoi Facultatea de Geologie şi Geofizică a Universității din Bucureşti. După Revoluția din 1989 se orientează spre jurnalism şi este, rând pe rând, publicist-comentator la săptămânalul *Expres* (1990-1992), corespondent al Radio BBC (1992-1996) şi redactor-şef la Televiziunea Română (1997-1998). Este secretar de stat, şef al Departamentului de Informații Publice şi purtător de cuvânt al guvernului în anii 1998-1999, apoi, în 1999-2000, consilier de stat şi purtător de cuvânt al preşedintelui Emil Constantinescu. Membru al CNA din 2000, este preşedinte al acestui organism în perioada 2007-2012.

Volume publicate: *Subomul* (povestiri, 1991), *Omul cu cioc şi gheare* (1994), *Prea târziu* (1996), *Război în bucătărie* (1998), *Purtătorul de cuvânt* (jurnal, 2002), *Femeia visurilor* (2004), *Nişte ciori vopsite-n roşu* (publicistică, 2006).

Scenarii de film: *Prea târziu* (1996; regia Lucian Pintilie, film selectat la Festivalul Internațional de la Cannes 1996), *Terminus paradis* (1998, coscenarist Radu Aldulescu; filmul, în regia lui Lucian Pintilie, a obținut Marele premiu al juriului la Festivalul Internațional de la Veneția 1998), *Faimosul paparazzo* (1999, regia Nicolae Mărgineanu), *Război în bucătărie* (2001, regia Marius Barna), *Noro* (2003, un film de Radu Gabrea), *Femeia*

visurilor (2005; filmul, în regia lui Dan Pița, a primit premiile UCIN pe 2005 pentru imagine şi montaj), *Ceva bun de la viață* (2011; regia Dan Pița, Premiul pentru cel mai bun film la Festivalul Internațional de la Avanca, premiile UCIN pe 2011 pentru imagine şi Tânăra Speranță).

Oricine are dreptul să-şi spună povestea.
Ea trebuie împărtăşită.

2010

Decembrie

Al doilea jurnal... Înapoi la ținerea de minte.

E prima dată când scriu după câțiva ani.

Mă jupoi de viu... Obsesia timpului care trece.

Unde sunt acum? Unde mă duc permutările din viața mea?

Jurnalul care să integreze, să dea coerență unei vieți; pe peliculă şi pe hârtie. Abia mă mai țin.

Un colaj: jurnalul, ca formă de conştiință de sine. Jurnalul care ordonează, diferențiază, valorizează fiecare zi care trece.

Înveți să apreciezi lucrurile mici, alegerile mă-runte.

Într-o zi te uiți în jur: nu se vede mare lucru.

Trebuie să îndrăznim...

România se mişcă înainte şi eu odată cu ea.

M-am hotărât să țin din nou un jurnal. Desigur, n-o să facă bine nimănui, nici măcar mie. Nu mai e la fel de spectaculos ca în *Purtătorul de cuvânt*.

Viața mea e mai mult în urmă decât în față.

Atunci participam la tot: lucram în televiziune, la Guvern, Preşedinție, dădeam roată Pământului unde alții nici n-ar fi visat. România se mişca înainte.

Sigur pe mine până la inconştiență în mijlocul curentului, al schimbărilor, mă simțeam parte. Şi de aici succesul cărții.

A fost de ajuns să mă țin de condei şi jurnalul s-a scris de la sine.

Fără multă profunzime. Doar mişcare şi pasiune. O formă de exprimare mai simplă.

Acum lucrurile s-au mai aşezat, dar s-au aşezat prost. Nu mai suntem aceiaşi, dar nu suntem mai buni. Iar eu sunt mai degrabă martor. Lumea nu mai e a mea. Va trebui să fiu atent la amănunte şi mai reflexiv, să ating lucruri mai adânci. Decupajul, ritmul vor fi altele. Dincolo de toate, sinceritatea. Subiectivism, desigur, e un jurnal, realitate afectivă, însă sinceritatea trebuie să fie totală. Căutarea de sine. Lucrul asupra mea. Ca să pot asculta, cuprinde, vibra... Înțelegerea vine ultima. Când vine...

Într-o formă sau alta, mai devreme sau mai târziu, unul ca mine îşi spune povestea.

Viața mea a devenit cenuşie. Scriu rar şi puțin, copleşit de o slujbă care nu-mi place, dar nici nu mă dau dus. Oho, cât le-ar plăcea să mă vadă plecat de la Consiliu. Să li-l las lor. Mai sunt două instituții în care n-au majoritatea, CNA şi CSM. La un moment dat m-am trezit cu un emisar de sus. Auzise că vreau să plec, să mă cer afară. Era gata să mă susțină. Un consulat, poate chiar o ambasadă, de ce nu, la experiența mea... Nu ştiam cum să mai scap de el! Pe urmă am primit semnale şi pe altă linie, ca să spun aşa, linia invizibilă.

E adevărat că la un moment dat, la un şpriț, am spus că m-am săturat până peste cap de slujba asta care efectiv m-a secat. Că m-aş duce învârtindu-mă. N-a trecut o lună şi a apărut emisarul.

2011

Ianuarie

De doi ani tot încearcă să mă disloce. Un an întreg s-au chinuit să schimbe legea astfel încât să scape de mine. Am tocit coridoarele Parlamentului să-i blochez. Oamenii lor în Consiliu sunt un fel de ecou, mi-au făcut o sesizare la Parlament în ziua în care s-a prelungit licența Realității. După care am fost convocați cu toții la Comisia de cultură a Camerei „să căutăm soluții împreună". Amenzile sunt prea mici, legislația e prea laxă şi nici p-aia n-o aplicăm. Ar trebui să ni se ridice dreptul de vot, a conchis directoarea circului. Să fie ca la poliția rutieră: ai depăşit viteza legală, amenda X, ai depăşit a doua oară, dublu. Antologic. Sunt haotici, confuzi, un fel de furie neputincioasă. Vor să strângă şurubul şi nu ştiu cum să o facă fără să declanşeze un scandal. „Colegii mei trimişi de ei" le țineau isonul. La un moment dat îmi venea să râd:

deputații majorității ziceau „Nu vă faceți datoria”, colegii mei, impuşi de putere, ziceau „Aşa e, nu ne-o facem”.

Bugetul a fost drastic amputat, în doi ani am pierdut 25%. Anul trecut am fost nevoit să dau afară treizeci de oameni, cu femei care veneau peste mine bocind, cu copiii de mână, procese, reclamații peste tot. Mi s-a spus de la obraz că n-ar trebui să ni se dea buget deloc, nu merităm. Să trăim din amenzi, poate aşa ne trezim.

În definitiv ce vor, ce-i mână pe ei în luptă? În doi ani de criză au coborât la 15 procente în opțiunile electoratului. Preşedintele e la zece, premierul nu se mai vede. Sigur, soluția este politică, dar ea nu vine. În schimb, acest divorț cu scandal între guvernanți şi guvernați se reflectă la televizor, care funcționează ca o cutie de rezonanță, mai şi amplifică. Mai ales la posturile de ştiri, unde sunt şi interese vizibile. De aici exagerări, manipulări, campanii dirijate.

Dar, pe fond, ar putea să fie altfel? Anul trecut au fost concediați 100.000 de bugetari, salariile au scăzut cu 25%, TVA a crescut, la fel şi inflația, benzina, corupția. Zeci de mii de oameni în stradă, inclusiv polițişti, şi-au aruncat caschetele în curte la Cotroceni.

Strigături: „Ieşi afară, javră ordinară!!!”.

Un om a încercat să se sinucidă în Parlament, s-a aruncat de la balcon.

În acest marasm, ce-ar putea fi la televizor? O nevroză colectivă.

Ina a fost concediată în vară, era în concediu. Au chemat-o de la munte să-i înmâneze preavizul.

Se mai ține totuşi de bibliotecă, agățată de un fir, un contract de prestări servicii, pe o sumă derizorie, cât să-şi plătească mobilul şi metroul. Dar măcar e între oameni, şi mai ales între copii.

Artroza ei s-a agravat, are dureri mari, înghite cu pumnul pastile care o deprimă şi-mi vorbeşte mereu despre pensia de boală. Ce să facă, să stea acasă şi să mă aştepte pe mine? Păi eu când vin nici nu văd în fața ochilor.

Totuşi, nu pun capul jos. Dacă mă culc, se face imediat mâine. Şi iarăşi, şi iarăşi Domnului să ne rugăm...

Manipularea... Scriam de Sobaru, omul care s-a aruncat cu capul în jos în Parlament. Tocmai vorbea premierul Boc despre cum a salvat România. Sobaru s-a suit pe balustradă, a strigat: „Pentru tine, Boc! Ai luat de la gura copiilor!” şi s-a zdrobit de băncile opoziției. Aceasta era mai la margine. A fost transportat la spital, unde presa

n-a avut acces la el. În fiecare zi ieşea directorul Cârstoiu, finul preşedintelui, în faţa camerelor de luat vederi şi ne spunea că Sobaru e bine, să fim serioşi, i-au gătit şi o masă de Crăciun, abia aşteaptă să se întoarcă în sânul familiei, şi mai ales îi pare rău de ce a făcut. Cu alte cuvinte, să trecem peste. În presa portocalie, Sobaru e un om cu probleme, are şi un copil autist.

Zilele trecute, Sobaru a fost externat, după ce i-au pus la loc oasele capului, arăta înfăşurat ca o mumie.

Primul lucru pe care l-a spus: „Nu regret nimic”.

Viaţa bate filmul. O scenă care nu mi-ar fi dat niciodată prin cap: în jur de o sută de săraci pescuind alimente dintr-un supermarket prăbuşit la Ocnele Mari – s-au surpat nişte galerii vechi. Craterul format s-a umplut cu saramură, iar scândurile acoperişului plutesc deasupra. Oameni flămânzi înarmaţi cu cângi sar de pe o scândură pe alta, într-un echilibru precar, ca plutaşii, şi agaţă un pui, o conservă, un suc, un pachet de ţigări ude, un salam stricat. „Dăm la copii”, zic ei. E bine, că au stat în sare. Craterul foamei...

Scrisul meu îşi caută un loc.

Cred că mi-a plăcut aşa, între ape. Mi-a fost frică de coala albă din faţă. Şi în acelaşi timp mi-a fost frică de oameni, de capacitatea lor infinită de a face rău. Nu ne-am născut pentru asta.

Sunt undeva între două universuri paralele. Actualitatea şi scrisul, ficţiunea. Dau amenzi, mă frec de politruci şi printre picături scriu filme.

Din an în paşte, chinuit, totuşi, anul acesta se mai naşte unul: *Ceva bun de la viaţă.* Al şaptelea! Ieri, masa cu regizorul Marius Barna, am rămas prieteni de la *Război în bucătărie.* Vine vorba de proiecte, el are mereu o mie de proiecte. Îi spun de jurnal şi de filmul viitor. „Dacă poţi să-l faci, de ce să te mai lamentezi?", zice Marius. Dacă ar fi aşa simplu...

Vizionare cu Dan Piţa, la două benzi. Cu chiu, cu vai, *Ceva bun de la viaţă* vine pe lume. O naştere grea.

De trei ani ne muncim cu filmul acesta. Cu opinteli, cu sincope, cu luni de zile în care nu se mişca nimic. Am refăcut scenariul de trei ori. Uneori soarta pare să ne zâmbească din nou. Dan a reuşit să-l tragă şnur în 28 de zile. Apoi compozitorul ne-a lăsat baltă tocmai când trebuia să punem muzica. Dar nu e nicio grabă. Nu mă mai preocupă nicio carieră. Şi nu mai sunt la vârsta

afirmării, anii debutului cu Pintilie. Atunci voiam să demonstrez că pot să scriu literatură de film, să spun ceva important. Acum nu fac decât să-mi urmez obsesiile. Cercul se închide. *Ceva bun de la viață* este un film despre neşansă şi revolta împotriva ei, ca şi *Prea târziu*. Marile schimbări fac oamenii să fie nesiguri. Să te naşti la momentul nepotrivit, în locul nepotrivit, unde totul e împotriva ta. Vrei să speri, să tragi de tine. Până-n ultima zi să crezi ca prostul că norocul se va întoarce. Ne naştem aşa, cu un fel de cip în cap, ca un instinct. Trebuia să fie o comedie amară. Ei, bine, n-o să râdă nimeni. Eroii mei de azi, doi orfani de la azil, Ginel şi Mateo, au aceleaşi şanse ca subomul din *Prea târziu*, ca îndrăgostiții din *Terminus paradis* sau curva păguboasă din *Faimosul paparazzo*. Nici dezertorul din *Război în bucătărie* n-avea cum să câştige. Dar v-am spus că nu fac decât să-mi urmez obsesiile. Nu întâmplător orfanii din *Ceva bun...* au un „episod mineresc" – este felul meu de a trimite la origini, la lumea condamnată din *Prea târziu*. Figuri, tipuri umane diferite, aceeaşi mocirlă. Unde pun piciorul, se afundă.

Desigur, timpul a trecut pentru toți, din mina subomului a mai rămas o haldă, o stivă uriaşă de steril, ca un zaț. Un munte fals, artificial, scurmat de „magneți". Un fond gri, ca-n neorealismul italian.

Ginel şi Mateo încep prin a fura zgură din haldă, cu nişte ţigani, şi sfârşesc prin a fi prinşi cu droguri la frontieră. Dar se putea altfel?

Mă doare ce nu pot schimba. Dar literatura, fie ea şi de film, îşi trage seva din societate, din mersul ei. Să nu credeţi că n-am încercat. Scenariul a cunoscut mai multe variante. La un moment dat îi scosesem din România, de la un punct nu mai ştiam de ei şi finalmente îl regăseam pe Ginel spălând geamuri în SUA şi primind veşti de la Mateo, din Orient. Ei bine, nu a ţinut. Există o anumită determinare obiectivă a lucrurilor, căreia unii îi spun, cu un cuvânt mare, destin. Atunci când pui elementele determinante pe hârtie, condiţiile, cadrul în care un personaj evoluează, anturajul, el nu te poate conduce către orice soluţie, dimpotrivă. De la un punct încolo eşti din ce în ce mai încorsetat, personajul capătă un soi de autodeterminare, te ţii după el şi asta îl irită, tu cine mai eşti?! Când sfârşeşte prost îţi pare rău, dar în realitate nu puteai să faci nimic. Oameni ca Ginel şi Mateo rămân circumscrişi spaţiului românesc în ce are el mai mizer, corupt şi neputincios. Orice încercare de a-i salva nu se poate încheia decât cu un eşec.

Din toată zbaterea mea a rămas doar un vis al lor, strâng bani să plece în America. „Vreau o țară ca afară...” Dar nu pleacă niciodată.

„Lasă, mă, că ne scoate Raț!” E ultima replică a lui Ginel şi Dan Pița nu vrea s-o tragă cu niciun chip. În scena finală, cu eroii în dubă, aparatul nu-i mai vede, „iese” printre gratii afară, pe câmp, unde şerpuieşte un drum prăfuit. Totul s-a terminat. Şi Ginel, din off: „Lasă, mă, că ne scoate Raț. Dacă nu, dau totul pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor”.

Raț e un fost securist, reciclat în polițist, mână-n mână cu mafia din oraş. Pentru Dan, asta e o condamnare definitivă, ca ei să-şi lege ultima speranță de cei care i-au dus la pierzanie. Dar e omeneşte să te agăți de ceva.

Oare eu sunt diferit? Nu vreau să mă simt bine? Nu mi-am dorit să scriu poveşti simple despre triumful omului obişnuit? Sau măcar să distrez? De pildă, să scriu un policier sau ceva cu urmăriri, maşini date peste cap şi femei cu părul plin de volum?

Dar anchetatorul meu l-a descoperit pe subom şi o lume tarată. Ideea e că nu alegi ce să scrii. Şi în general nu alegi...

Semnele epocii. A fost în sfârşit schimbat Mircea Vladu, directorul Termocentralei Mintia. A fost înregistrat pe ascuns vorbind despre bani negri în companie, sume uriaşe, sponsori faţă de care acum PDL trebuie să se achite. Şi cu cine a fost schimbat? Cu şeful filialei PDL Deva. Total politizat, până-n ultimul cotlon, până-n ultimul cătun, până-n ultima şcoală.

A mai apărut o convorbire tare, tot de la Hunedoara, încep să se dea în gât între ei. Unui patron de chioşc i se cere să aducă treizeci de oameni la vot la alegeri parţiale. Omul dă din colţ în colţ, are câţiva angajaţi cu el cu tot, de unde să-i ia? Interlocutorul îşi pierde răbdarea. De pe caiet, mă! Doar dai pe datorie, ce dracu'! O societate putredă iese deasupra, ca un înecat.

De când s-a colorat în portocaliu, televiziunea publică arată ca un bloc reşapat din Sectorul 3. S-a constituit alianţa PNL-PC, prim pas în coalizarea întregii opoziţii de la stânga la dreapta. Conjuncturală, discutabilă, dar cu cine se discută? La „Tema zilei", invitaţi doi jurnalişti, care au ridiculizat iniţiativa, şi, prin telefon, unul din cei patru deputaţi liberali care au votat contra. Ca să vezi echilibru, echidistanţă...

La Baru, județul Hunedoara, în alegerile locale, la un miting liberal, apare un cârd de copii de şcoală, clasele I-IV, cu portretele candidatului PDL. Huiduie vorbitorul, scandează numele adversarului: „Rădulescu nu uita, primăria e a ta!”.

Poartă pe piepturile mici insignele cu figura candidatului. „Cine vi le-a dat, mă?”, vrea să ştie un reporter. Şi ei în cor: „Domnu’ director!!!”.

România, 2011.

Ţara mea...

Slăbiciunea noastră, norocul nostru: incapacitatea de a duce lucrurile până la capăt devine o virtute când ne apucăm de lucruri rele. Iată, în oglindă, politicieni unguri şi români, când îşi propun să încalece presa.

În Ungaria condusă de FIDESZ, toată presa audiovizuală, scrisă şi internetul au fost puse sub o autoritate unică, Autoritatea Națională pentru Media şi Comunicare în Masă (ANMC), însărcinată să vegheze la aplicarea noii legi mass-media. Amenzi uriaşe pentru încălcarea interesului public, moralei şi ordinii publice. Televiziunea publică, radioul şi agenția maghiară de ştiri MTI comasate într-o structură unică, politizată, centrală, din care pleacă pe cele trei canale acelaşi conținut

informativ optimist. Câinele de pază al democrației, închis în coteț. Proteste tardive în stradă, reacții internaționale, mai ales că Ungaria tocmai a preluat preşedinția Uniunii Europene. Germania buimacă, trezită din somn. Cere să nu i se permită Ungariei să negocieze în numele Uniunii cu Ucraina şi Belarus în probleme de media. Bună dimineața!

Semne rele sunt şi la noi, iritarea este aceeaşi, dar nu se leagă nimic. CNA este sub presiune, dar nu e schimbat, senatorul Silviu Prigoană (PDL) eşuează în încercarea de a aduce presa scrisă şi online sub autoritatea CNA, deputatul Ioan Ghişe, culmea, liberal, se străduie în van să treacă un proiect prin care jurnaliştii să fie licențiați de organizațiile de breaslă, cu posibilitatea ridicării dreptului de practicare a meseriei. Asta după ce anul trecut a picat cu un proiect de lege privind paritatea între ştirile negative şi cele pozitive.

Uneori mă bucur de acest specific național: nimic nu iese.

Tot răul spre bine: alarma maghiară poate că ne va feri şi pe noi.

În topul celor mai fericite țări (indexul prosperității), România este pe locul 51, între Kazahstan şi Thailanda.

Stres, umilință, panică...

Morți pe frontul pensiilor. Col. (r) Dumitru Strion a murit la spitalul „Bagdasar” (comoție cerebrală la primirea pensiei recalculate la jumătate). A primit pensia pe card, s-a dus s-o conteste, s-a certat cu funcționarii, a venit acasă, paralizie pe partea dreaptă, SMURD, spital, deces. Este al doilea deces pe această speță. Primul – col. (r) Eremia de la Ploieşti – a murit de infarct după ce, spune soția, i-a scris un memoriu preşedintelui. A venit în dormitor, i-a spus soției: „I-am scris lui Băsescu” şi a căzut peste ea în pat.

Aveam o grijă, că n-o să am ce scrie în jurnal.

Sunt atacat la baionetă. Purtătorul de cuvânt al preşedinției face afirmații foarte grave. Întâi îmi trimite o plângere la adresa unei emisiuni în care constată dezechilibrul punctelor de vedere, lipsa de imparțialitate a moderatorului, manipularea opiniei publice etc.

Apoi generalizează cazul, spune „ca această emisiune au fost multe altele” şi în final se întreabă retoric dacă nu cumva girez personal derapajele din audiovizual. Urmează o declarație a aceluiaşi rătăcit agenției HotNews, în care spune negru pe alb că „există informații că asupra

preşedintelui CNA se fac presiuni din zona posturilor TV să nu îşi îndeplinească atribuţiile legale”.

Nu ştiu la ce se referă, la noi toată lumea vorbeşte cu toată lumea, singura presiune reală pe care o resimt este a puterii.

Sunt monitorizat, interceptat, doar-doar m-or prinde cu ceva? Cu ce mandat, cum? Nici nu se mai ascund? În ce ţară trăim, Dumnezeule!

Parcă aş fi într-un film cu spioni. Dacă sunt monitorizat, atunci să mă comport ca atare. Îl sun de pe alt număr pe X, care este membru al Parlamentului. Observaţi că nici în jurnalul personal nu-i trec numele, să nu-i fac rău în cazul unei percheziţii. Îi dau întâlnire parlamentarului pur şi simplu pe stradă, între două repere. Omul nu înţelege nimic, se mişcă de colo-colo, şi mai şi ninge viscolit. Când trece prin dreptul meu, îl trag într-o scară de bloc. Stânga, dreapta pe nişte coridoare întunecoase şi ne regăsim în apartamentul mamei. Căldura căminului, vechii mei papuci şi cafeaua cu frişcă: normalitatea se întoarce. Mă tem doar să nu mă simtă mama, să n-o sperii. X parcurge încet materialele. Crede că n-am motive speciale să mă alarmez. Bineînţeles că sunt monitorizat. Şi el este, toţi suntem. În sfârşit, toţi care se opun într-un fel. ANI e pe urmele lui, scormoneşte

tot. În cazul meu, nici măcar nu sunt eu ținta. Posturile sunt. Eu doar mă interpun şi ei sunt tot mai disperați. Mă sfătuieşte să consult un avocat, o acțiune civilă, de durată, are şanse. Mai sunt Comisiile pentru abuzuri şi la noi, şi-n Parlamentul European. Poate Comisia Europeană, nu-mi dau seama. Ea nu intervine în cazuri de persoane, iar Administrația Prezidențială asta vrea, să facă din mine un caz. Numai dacă, aşa cum mi se şopteşte din surse, ar urma transformarea instituției într-o anexă a puterii, ca-n Ungaria.

OK, să păstrăm toate opțiunile deschise. Am să „mă cer" şi la una-două ambasade, să vadă că am uşi deschise. Uite cum îmi trec eu viața...

Adevărul este că ne-ar fi greu. Ina câştigă puțin.

Rata la casă depăşeşte jumătate din salariul meu net. Dacă „micii monştri" reuşesc să mă scoată, nu ştiu încotro s-o apuc. Sunt la o vârstă când nu te mai schimbi. La moguli nu vreau să mă bag, televiziunea publică e ocupată, presa scrisă trage să moară.

Secția română a BBC-ului, unde m-am format ca ziarist, s-a desființat, acum implementăm democrația în țările arabe, România e „rezolvată", nu-i aşa? Ce nu înțeleg ei: România nu e niciodată „rezolvată"...

Declarația preşedintelui de la Carrefour. Mesajul din parcare, care obligă moral şi politic. De două săptămâni fierbe scandalul pensiilor militarilor. Guvernul Boc a schimbat principiul, militarii nu mai primesc pensii speciale, ci după criteriul contributivității, ca toată lumea. Numai că în loc să schimbe de azi înainte, conform dreptului elementar, a schimbat şi înapoi. Zeci de mii de pensionari ai armatei aleargă de la o unitate la alta să-şi recupereze hârtiile care atestă unde au lucrat şi cu ce salariu. Se descoperă că multe înscrisuri nu mai există, altele s-au şters, erau completate cu creion chimic. Celor ce nu se supun noilor reglementări sau nu se încadrează în termen li se plafonează pur şi simplu pensia la trei salarii minime pe economie. Rezultatul este un haos generalizat.

Aparatul administrativ nu reuşeşte să proceseze în timp util mai mult de două treimi din cei care îşi depuseseră totuşi actele, aşa că aceştia intră la grămadă cu cei care nu le-au depus deloc. Însuşi Dumitru Prunariu, singurul cosmonaut al țării, erou al Uniunii Sovietice, primeşte o pensie redusă cu 70%. La OTV: „Cum ar fi ca Obama să-i taie pensia lui Neil Armstrong?!”. Procese în lanț, proteste de stradă, îmbrânceli cu

jandarmii. Curtea de Apel Cluj dă dreptate petenților, dar în restul țării lucrurile merg înainte până când Înalta Curte de Casație şi Justiție invalidează hotărârea de guvern şi stabileşte caracterul *erga omnes*, adică pentru toți militarii loviți de recalculare. Guvernul refuză să piardă, consideră că s-a suspendat doar procedura de recalculare, metodologia, oricum efectele sunt doar pentru viitor şi numai pentru cei ce s-au plâns instanței. Rezerviştii anunță un mare miting al mâniei chiar de ziua Unirii, care are mari şanse să degenereze în violențe.

Şi atunci preşedintele Băsescu merge la Carrefour. Este weekend şi din când în când îl trimite soția la cumpărături cu Loganul pe care îl conduce personal. Ca un făcut, jurnaliştii sunt mereu acolo, în parcare, unde el iese senin, împingând coşul pe rotile. Le spune că s-au mai scumpit pâinea, lactatele, verdețurile...

Dar hotărârea Înaltei Curți? vrea să ştie unul. Aa, trebuie neapărat respectată. Păi bine, dar guvernul a zis că...

„Nimic nu poate funcționa în afara hotărârii Înaltei Curți”, spune marele om şi împinge mai departe căruciorul cu lactate şi verdețuri.

Nu pot să zic că dorm. Nu visez nimic. Iau nişte hapuri, să-mi decuplez mintea. Când trece efectul, o iau de la capăt. Luciditatea ca o coardă întinsă.

Azi am fost la cimitir. Sub fotografia tatălui meu scrie: „Acum am aflat uşurare multă şi m-am dus la viaţă veşnică. Doamne, slavă ţie!”. Nu ştiu de unde e textul. Am stat lângă lumânare până s-a stins. I-am spus ce mai face mama, sora mea şi-a luat o garsonieră. Sigur, nu cred că mă aude. Uneori mă gândesc la Filipeşti ca la un liman. I-am găsit şi un nume, îi spun „casa bătrâneţilor liniştite”.

Va fi ultimul meu domiciliu înainte să urc în deal, să mă întind lângă ai mei. O să meargă mai uşor, pentru că au asfaltat până sus. Iar în curtea bisericii unde bunicul a slujit 60 de ani a răsărit o morgă din beton. Nu se mai depun trupurile în biserică, ne-am civilizat.

Dar să nu vorbim de lucruri triste. Casa se ţine bine, are suflet: Puşa, sora cea mică a tatei, încă locuieşte aici cea mai mare parte din an, grădinile sunt încă îngrijite, pisica pe sobă, câinele pe verandă şi curtea plină de găini. Prunii încă rodesc şi Gabi trage ţuică şi pentru noi. Aproape nu mai facem vin, via s-a cam părăginit. În fiecare primăvară îmi propun să o întineresc, să pun coarde noi, dar mereu se iveşte ceva mai important, mai

urgent. Uneori ating copacii îmbătrâniți, puşi de tata, de bunicul sau de străbunicul, învățătorul. Ca şi când ar fi nişte conductori. Ca şi cum ar putea transmite ceva dincolo. Dar nu sunt decât nişte arbori bătrâni şi eu am aproape cincizeci de ani. Din oglindă mă priveşte un om obosit înainte de vreme, cu părul alb. Parcă spune: „Da, am văzut destul”.

Într-o zi, asta va fi totul. Dealurile, casa bătrânească şi grădina întinsă până-n ulița lui Stelică clopotarul. Sper să nu mă sufoc. Ina, neapărat Ina, sufletul casei, cu pisica în brațe. Desigur, o altă pisică, un alt câine. Găini nu mai vrea să ținem, nu-i plac. Dar mai negociem. Oricum, sunt decis să-i fac un şemineu. Maşina o să stea în locul trăsurii cu spițe roşii. Atunci lupta cu oamenii se va fi isprăvit, în sfârşit. Lumea mare a rămas în urmă, cât am apucat să fac am făcut, cât am ştiut să exprim am spus. O să citesc în şezlong, dacă nu mă lasă ochii. Tot ce n-am apucat, am atâtea cărți din urmă, le-am cumpărat şi le-am pus în raft. Din când în când am să ard frunzele moarte, să bat un cui, să dreg vreo ulucă. Niciodată n-am fost bun la lucrurile astea; tata îmi spunea „mâini de-adaos”. Poate, totuşi, mi se va mai îngădui să scriu. Cât de cât. Să nu sec de tot.

Până la urmă, „declarația din parcare” a fost doar o supapă, Băsescu a dat o speranță de moment. A doua zi a adunat miniştrii de resort la Cotroceni şi-a anunțat amânarea termenului recalculării pensiilor militarilor până la sfârşitul anului. Legea e în vigoare, doar hotărârea guvernamentală de aplicare a fost invalidată. Nu-i nimic, o să dea alta. *Perseverare diabolicum est*. Acum să vezi ziua Unirii.

Iaşi, 24 ianuarie, ceremonia obişnuită. Preşedintele salută garda de onoare: „Bună ziua!”.

Un huo prelung, general... Numai oficialii, strânşi unii în alții pe treptele primăriei, aplaudă anemic. La Iaşi, Focşani, Bucureşti, protestele militarilor pensionari. Strigături: „Ieşi afară, javră ordinară!” (iar). „Cuza cel mare/Băsescu – dezbinare!”, „Du-te după flotă!” Ziua Unirii. Aşa aniversăm noi.

26 ianuarie

Sondaj IRES: 41% consideră că Ceauşescu ar fi fost un conducător mai bun decât cei actuali. Aici ne-au adus...

Este rândul lui Mircea Diaconu să fie țintă. La doi ani de la validarea mandatului de senator, ANI descoperă că Mircea e incompatibil: deține şi funcția de director de teatru. Succesul lui mediatic ca vector de imagine liberal îl face „interesant”. Este un actor îndrăgit, dacă asta se transferă partidului? Se declanşează procedura de incompatibilitate. Opoziția ar putea pierde un senator. Miza este mare, pentru că în camera superioară diferența putere-opoziție este de un singur vot.

La pachet, ANI îl livrează şi pe senatorul PDL Mircea Cinteză: acum a aflat că e şi şef de secție medicală la un spital controlat de putere. Să mai zică cineva că este o acțiune politică. Urmează „deputata de la circ”? E şi directoare, nu?

Sincer să fiu, eu nu văd nicio incompatibilitate. Doar o lege strâmbă, care distruge oameni în stare de ceva bun.

Februarie

Recalcularea pensiilor militarilor continuă, doar forma s-a schimbat. Nu am mare respect pentru armata de dinainte de ‘89, „a întregului popor”. Are ceva din *Deşertul tătarilor*. Zeci de ani a stat sub drapel, cu arma la picior, dar n-a

venit nimeni. Riscul maxim a fost în ‘68, când Ceauşescu a condamnat intervenția sovietică în Cehoslovacia.

Rezerviştii povestesc la televizor cum au stat luni de zile în tranşee pe Prut, însă ruşii nu s-au arătat. Încet-încet, trupele au fost dislocate pe frontul muncii: în mine, în agricultură, pe şantiere. Au intervenit la inundații, la cutremur. Victoriile sunt mai degrabă civile, pierderile – accidente tragice.

La Revoluție, armata a jucat un rol confuz. Inițial au existat subunități care au participat în forță la represiune, altele au făcut figurație, dar până la urmă cu toții au trecut de partea poporului. După care militarii au luptat haotic cu un inamic invizibil, care trăgea din toate pozițiile şi care în trei zile s-a evaporat pur şi simplu. Numai morții au rămas pe caldarâm: civili, militari, chiar şi milițieni. Niciun terorist. Niciunul!

Intrarea în NATO a presupus o restructurare masivă printr-o pensionare anticipată forțată. Ca să înghită mai uşor hapul, cadrele militare au fost ademenite cu multe salarii compensatorii. Astăzi li se reproşează că n-au vechime integrală...

Terminus paradis este expresia unei asemenea armate, îndreptată mai degrabă spre interior. O armată obligatorie, în care individul este umilit şi, dacă nu se supune, strivit.

Pentru mine a fost un film important, nu numai pentru că a obținut marele premiu al juriului la Veneția, dar şi pentru că era a doua colaborare cu Lucian Pintilie, confirmarea mea ca scenarist. Vasăzică *Prea târziu* n-a fost o întâmplare. Am ținut mult la micul meu dezertor din dragoste, hăituit până la sfârşit de un sistem care se simte sfidat. Lui Mitu, băiatul de cartier, i s-a pus pata pe chelnerița care serveşte mici şi bere. O terasă cu mese şi scaune metalice. Dorina, femeia-copil pe care el o protejează de avansurile tot mai insistente ale patronului ca o morsă. Şi tocmai atunci îi vine ordinul de chemare. Cred că a ieşit destul de american, deşi condiția eroilor e cât se poate de românească. Cel mai mult îmi plac cadrele cu cei doi fugari strânşi unul în altul, în trenul de marfă care-i duce prin lanuri nesfârşite de floarea-soarelui, timpul suspendat. Şi apoi elicopterul venind după ei ca o pasăre de pradă.

Non-eroii mei sl**ăbă**nogi...

Poate că pasul următor ar fi în această direcție: iluzia evadării din propria condiție. Personajul trebuie să iasă din spațiul românesc, convins că de-acum va fi altfel. Mă gândesc la un soldat internațional, cum avem pe toate fronturile sau, cum se spune mai nou, în toate teatrele. Ca şi cum ar juca un rol. Şi nu luptăm, menținem pacea.

Soldatul meu pleacă în Afganistan ca să-şi ia apartament la Craiova. Două camere pe hol. Nevasta e gravidă din nou şi ei încă stau cu socrii. O să facă banking... Dă şi şpagă ca să înfrunte moartea. Este o perspectivă aparent răsturnată față de *Terminus*, dar în fond despre acelaşi dezmoştenit. Doar băieții săraci merg în armată. Oamenii care nu contează. O prostie de-a politicienilor. Şi mereu luptă pentru ceva. Soldatul universal, apărătorul ordinii mondiale. Poate va ucide sau va fi ucis, încă nu ştiu. În tot cazul, un erou al timpului nostru.

În nordul Africii, evenimente care seamănă cu prăbuşirea Zidului Berlinului. Mai întâi cade dictatorul Tunisiei. Apoi, lupte de stradă în Egipt. Disperare, suferință, furie, peste 300 de morți şi mii de răniți. Armata se face că plimbă tancurile pe străzi, luptă poliția şi serviciile. Clădiri arse, noaptea teroare, mii de evadări din puşcării. Turiştii puşi pe fugă, Cairo din ce în ce mai periculos. Autoritarism, corupție, accentul pe serviciile secrete, sărăcie lucie, explozia prețurilor la alimente, şomaj ridicat. „Frații musulmani" în ascensiune. Preşedintele Mubarak declară că „va asculta cerințele poporului" şi nu va mai candida. La televizor se vorbeşte cu pretenții de seriozitate despre „cutia Pandorei

deschisă”! Canalul Suez închis, navele vor ocoli Africa, prețul barilului va creşte. Ordinea mondială în pericol!

Şi de aici la România nu va mai fi decât un pas. Se vorbeşte despre „contaminarea teoretică”; cu excepția elementului islamist, ce ne lipseşte?

Gaz peste foc, tocmai acum Jandarmeria anunță o licitație de 10 milioane de euro pentru „echipament antirevolte”: căşti, grenade fumigene, gaze lacrimogene... Lung prilej de vorbe şi de ipoteze: Bobâlna, Horia, 1907...

Nu am unde să fug de lume. Nu încă. Să fim serioşi, mereu a fost aşa. Poate uneori am încurcat lucrurile, dar a fost alegerea sau limita mea? Am pus înainte cele lumeşti, care vin şi pleacă şi se uită, şi-am lăsat scrisul la urmă. Cred că mi-a fost mai uşor aşa. Dovadă şi acest jurnal: crâmpeie, stări de o zi, apă pe sub pod. Să țină loc de-o carte? Nu mai sunt în stare de-o lungă gestație. Aşa că îmi fac griji, o să fie bine până la sfârşit? Ce rămâne când tragi linie? Oricum, călătoria contează, îmi tot repet asta. Călătoria e singura certitudine. Călătoria-căutare. Viu, curios, amuzat, disperat. E puțin?

Ziua Unirii opoziției: Uniunea Social-Liberală. Pentru prima dată, liberalii şi social-democrații îşi dau mâna într-

o alianță oficială, politică, electorală, menită să răstoarne regimul Băsescu. Sondajele arată că 65% ar vota USL. Boc denunță noua construcție „socialist-populistă”, Udrea vorbeşte despre „un concubinaj vechi”, despre „independenți” fugiți de acasă, despre „expresia neputinței”. Parcă se uită toți în oglindă. Casandrele din presă prevestesc moartea ideologiilor, apropierea stânga-dreapta este o coliziune. Doar că oamenii nu mănâncă doctrine, iar prețurile la alimente, la carburanți urcă aproape în fiecare zi.

Bătrânul liberal Mircea Ionescu-Quintus a venit cu explicația cea mai simplă: „România este în situația de legitimă apărare”.

Posturile de ştiri susțin vizibil demersul opoziției, televiziunile comerciale îl expediază în partea a doua a jurnalelor, mai ales că e weekend, primează faptul divers. Pentru TVR, ştirea zilei este moartea a cinci mineri într-o explozie la Uricani. Se întâmplă în fiecare an. Se fac anchete, şedințe de analize şi măsuri, ajutoare pentru familiile morților, după care lucrurile merg la fel. Apoi intră ştirile serii, atemporale. Întâi, regizorul Andrei Şerban despre *Trilogia antică*, Cehov, „care era medic”, şi viața ca „timp împrumutat”, supraaglomerarea claselor de actori, profesorii rataţi etc. Apoi o înregistrare cu

Bartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, mort de o săptămână.

Unirea opoziției? Printre altele. Am şi uitat.

Egipt, secolul XXI. ONU a numărat morții până la 300 şi a renunțat. Lumea se învârte. Lupte cu săbii, bâte şi pietre, în Piața Tahrir, între revoluționari şi susținătorii preşedintelui Mubarak. Aceştia invadează piața, călare pe cai şi cămile, biciuind mulțimea, ca nişte cavaleri ai Apocalipsei. „Organele" au dispărut, parcă le-a înghițit pământul. Dacă nu cumva s-au înfăşurat în cearşafuri şi şarjează călare. Un ziarist a murit şi mai mulți au fost agresați. Televiziunea de stat susține că sunt oameni care trăiesc de pe urma templelor, unde nu mai vin turişti. Obama spune că schimbările trebuie să înceapă, dar ultimul faraon nu se dă dus. Armata stă şi se uită prin vizeta celor mai moderne blindate. În piață s-a amenajat un cort sanitar, unde se bandajează capetele sparte.

Mă gândeam la proiectul meu cu soldatul universal. Într-o zi vine în permisie şi prietenii fac un chef monstru. Unul vrea să ştie: de fapt, care-i chestia cu arabii? Ce-i mână?

— Că sunt rupți în fund...

Dar ce şanse am?

Pentru un producător român, a filma în Afganistan e la fel cum ai filma în spațiu. Deci nu pot să spun povestea cum vreau eu. Nu pot să fac documentar. Îmi trebuie o rezolvare artistică, dar care să nu coste.

„Operațiunea Schengen". Franța, Germania şi Olanda pe față, Finlanda şi Slovacia mai voalat nu ne consideră pregătiți pentru aderare. Rapoartele tehnice sunt destul de bune, totuşi avem probleme cu corupția, frontierele nu sunt sigure, trebuie să mai aşteptăm. În replică, sute de vameşi şi polițişti de frontieră sunt ridicați pentru jaf la drumul mare. Mica şpagă a devenit industrie.

Traficul se blochează, haos şi cozi interminabile, girofaruri, sirene. Ca să dea bine pe sticlă, arestații sunt aduşi la Bucureşti cu elicopterele, de către mascați cu cagule. Ca într-o operațiune antiteroristă. Este un moment când putem curăța sistemul sau putem rata, zice Băsescu. Se descoperă ce se vedea din stradă, peste gard: că nişte pârliți de bugetari aveau vile impunătoare. Trafic cu țigări. Mica ciordeală se strângea organizat, într-o găleată sau într-o căciulă, şi se împărțea, după obiceiul pământului, de jos până sus, la sfârşitul schimbului. Titluri de-o şchioapă: „Vameşul după vilă se cunoaşte", „Şpaga merge, vila creşte" etc. A mers bine până azi.

Parlamentul a respins cererea Parchetului de arestare a deputatului PDL de Giurgiu Dan Păsat, acuzat că a şantajat nişte primari ca să încheie contracte cu firmele sale. Băsescu i-a cerut să se ceară singur „înăuntru”, dar el „se ştie nevinovat”. N-are nimic împotrivă să fie cercetat, dar arestat „nu i se pare normal”. Opoziția a jucat la offside, nici măcar nu s-a ridicat de pe scaune pentru a spune: „Arestați-vă între voi!”. Doar deputații puterii au mers la urne. Aceştia erau destui pentru a aproba arestarea, dar... n-a fost să fie. Şeful grupului PDL a ridicat din umeri, a fost o abordare sentimentală. Băsescu dezamăgit: „Îmi dau seama că nu pot să-i mai rog mare lucru. Nu mai aştept nimic de la ei”. Peştii mici, plimbați cu elicopterul, fac noaptea la puşcărie. Pe ecran, elicele se rotesc în gol, ca într-un film despre Vietnam. Butaforie, decor, mimă. Victoria este aproape...

Orson Welles: „Mi-am petrecut viața încercând să lucrez cu această cutie de acuarele scumpe numită film”.

Am avut parte de întruchipări, de distribuții bune. De la Victor Rebengiuc, Gheorghe Visu, Răzvan Vasilescu, „genialul Fiscuteanu”, Dorina Chiriac în *Prea târziu* sau

Terminus, la Maria Ploae şi Marcel Iureş în *Faimosul paparazzo*, Dorel Vişan şi Tedy Necula în *Noro*, toţi şi-au făcut bine treaba. Dar nu despre actori vorbesc, că nu i-am ales eu, ci despre personaje. Şi despre identificarea mea cu ele. Încerc să găsesc un numitor comun, într-o paletă totuşi variată, întinsă pe şapte filme şi 15 ani de viaţă.

Uneori stau până la unu-două. Filmele bune sunt noaptea, când audienţa nu intră în discuţie. Nimic nu face cât o poveste bună. A doua zi, în şedinţă, nu scot o vorbă. Dau cuvântul şi atât.

La Londra există o statuie a unei femei care s-a născut fără mâini şi fără picioare. Ai putea să crezi că e un fel de pitic de circ, dar nu este aşa. Este un om demn şi frumos, în ciuda neşansei din naştere. O soartă strâmbă. Omul exclus, marginal. Despre asta vorbesc...

O singură dată am ieşit din schemă, în *Femeia visurilor*, unde Dan Condurache îl joacă pe Thomas, un regizor de succes, la apogeul carierei. Un artist, un „om superior", în sensul de înzestrat, dăruit, inspirat. Dar şi acesta pierde în relaţia cu ceilalţi, cu oamenii obişnuiţi, începând cu cei mai apropiaţi, cu femeile din viaţa lui. Un atac de panică. S-au simţit bine şi a încercat să fie sincer, dar s-a ales

praful. De fapt, a fost jalnic. Procesul de conştiinţă al unui om care înţelege că a ratat acolo unde toţi spun că a reuşit: a fost şi a rămas un neînţeles. Un zeu singur ca un câine. Nu e nimeni de vină, doar condiţia lui de artist. Şi vrea să spună asta, cum ai dezlega un blestem. Ştie că viaţa lui se termină. Dar ceilalţi nu-l aud, nu vor, nu pot, eşecul lui e şi eşecul lor. Şi asta este de nesuportat. Sau, mai exact, de nemărturisit. El pleacă, dar ei rămân. Şi trebuie să continue.

În confruntarea viaţă-artă, câştigă moartea! Nu se poate! Orice s-ar spune, este o industrie, ce dracu'! Cred că Dan Piţa s-a identificat cu eroul mai mult decât mine. Era lumea lui, acolo unde eu intram şi ieşeam când voiam. Şi-a pus toate obsesiile, clişeele, ticurile personajelor din platourile de filmare. A fost poate şi o confruntare a lui Dan cu lumea lui.

La premieră, producătorul a dat o recepţie într-o veche casă boierească, unde paharele şi candelabrele erau de cristal. Am stat până la sfârşit. Unul după altul, actorii, criticii, invitaţii părăseau marele salon, strângându-ne mâinile şi spunând că e „important" şi noi dădeam din cap: nu-mi dau seama, să nu dramatizăm, ei, dacă zici tu... Exact ca-n scena finală, când toţi îşi iau rămas-bun

de la Thomas, care va muri. Este şi asta o consolare, îl petrec, îl conduc până-n prag.

La urmă am plecat şi eu, începeau să se vadă zorile. Dan a rămas singur. Am avut sentimentul unui abandon. Am vrut să mă întorc, dar nu se mai putea face nimic.

O veste bună din Italia: sunt invitat în mai la Târgul de carte de la Torino. O să-mi lansez cartea apărută anul trecut la editura Bonanno. Profesorul Marco Cugno, „traduttore", va fi alături de mine, în fața publicului. Toate cheltuielile – suportate de organizatori. O zi-două am fost entuziast. Pe urmă a apărut îndoiala. Firea mea complicată şi-a spus cuvântul. Este vorba de traducerea lui *Fundesac*, apărută în româneşte sub titlul *Prea târziu*. Înapoi în lumea fără cer, la subomul care parcurge scara evoluției în sens invers, ajunge să nu mai iasă la suprafață. Ca o cârtiță. Fură din pachetele cu mâncare ale ortacilor. Când e surprins, ucide. Autoritățile sunt depăşite, încearcă să muşamalizeze totul sub aparența unor accidente de muncă, ce atâtea întrebări, mină fără morți nu s-a mai văzut!

Şi iarăşi şi iarăşi mă întorc în acelaşi punct. Nu voi fi la Torino, ci în Fundesac, lucrarea fără ieşire. Dar cel puțin voi lipsi de la serviciu.

Aşa cum mă aşteptam, au reluat ofensiva. Cum s-a întors Parlamentul din vacanță, câțiva parlamentari PDL, în frunte cu Raluca Turcan, au depus un proiect de modificare a legii audiovizualului. Un fel de răbufnire. Amenzile cresc covârşitor, marja de apreciere a Consiliului este redusă drastic, mai ales acolo unde se încalcă „interesul public", „dreptul la propria imagine". Toate dezbaterile pe marginea cazurilor de corupție se vor desfăşura sub această sabie a marilor amenzi.

Pe de altă parte, posturile comerciale ies de sub protecția principiului *must carry*, obligația cabliştilor se va rezuma la transportul canalelor publice şi al unor posturi locale şi regionale. Restul să plătească. OK, asta o să-i mobilizeze pe toți împotriva legii. Nu-mi rămâne decât să organizez rezistența.

Ina nu mai vrea să lucreze, nu mai poate. Are dureri mari în oase, muşchi şi articulații. Dimineața, după o noapte albă, abia merge, nici nu pot să mă uit la ea. Dosarul ei medical s-a dublat în ultimul an, internări peste internări, şi cu toate acestea cei de la medicina muncii refuză s-o pensioneze; au un fel de grile în care cumulul suferințelor nu încape. Şi mai ales nu sunt bani. Tot ce reuşeşte să obțină este o decizie de gradul III, care

abia acoperă medicamentele. Dacă nu-i convine, n-are decât să facă contestație. Pacienții care aşteptau temători pe hol, ca nişte umbre pe pereți, au rugat-o să renunțe. Nu de alta, dar vine rândul lor. Niciodată nu m-am simțit mai neputincios.

Surprize, surprize! Tocmai când guvernul cerea „observații şi propuneri" la proiectul Turcan, mă sună Raluca. Spune că cineva a lucrat-o, cineva o sabotează. Ea n-a vrut niciodată creşterea amenzilor în audiovizual. Şi n-a fost de acord cu modificarea principiului *must carry*, acum află de la mine că se doreşte scoaterea posturilor comerciale.

Pur şi simplu a semnat o variantă mai veche, nu-i decât o greşeală materială neobservată, ştiu şi eu cum se întâmplă când sunt zeci de amendamente. O să corecteze articolele respective în comisie şi gata, n-are rost un scandal. Parcă am fi într-un film cu proşti. Mi-e greu să cred toate astea. Mai degrabă lobby-ul posturilor a funcționat şi n-a vrut să rişte o ostilitate generală. O sfătuiesc să retragă proiectul şi eventual să-l depună din nou, fără articolele respective. Ceea ce se şi întâmplă a doua zi. Fac declarații moderate, temperez dezbaterea din Consiliu. Ulterior, am reproşuri că n-am şarjat, n-am

lărgit breşa. Nu m-am suit cu picioarele pe ei tocmai când le cedaseră nervii. Proiectul ar fi putut cădea cu zgomot, iar inițiatorul ar fi fost compromis definitiv în partid, să le treacă cheful amatorilor. Chiar aşa ciuntit, proiectul are încă destule fitile. O să ne târâm prin cele două camere mult şi bine ca să le scoatem. Nu sunt deloc convins. În primul rând nu mă interesează să compromit pe nimeni, nu e genul meu. Apoi sunt prea mulți, încă au majoritatea atât în Cameră, cât şi în Senat, chiar şi în birourile permanente. Şi sunt disperați, aproape nu mai au ce pierde. Nu pot fi învinşi prin confruntare directă.

Doar alergați în jurul cozii până la epuizare. Să nu obosesc înaintea lor. Şi să nu mă descurajez. Nu sunt singur. Fiecare zi care trece fără mari pagube e o zi câştigată.

Paradoxul este că mă duşmănesc „oamenii de dreapta", după ce ani de zile eu am scris împotriva stângii. Chiar mi-am adunat textele, publicate în revista *22*, a Grupului de Dialog Social, într-un volum care se cheamă *Nişte ciori vopsite-n roşu.* Noroc că nu prea citesc.

Asta spuneam eu despre oamenii lui Năstase până la alegerile din 2004: nişte îmbogățiți ai tranziției care pretind că reprezintă masele sărăcite. Şi de aici conflictul lor ireconciliabil cu pedeleii: aceeaşi Mărie cu altă pălărie,

una cu fundă populară. Sigur, între timp lucrurile s-au mai schimbat. Năstase şi ai lui au predat ştafeta.

Astăzi a fost arestat interlopul Bercea Mondialu', cel mai bogat om din Olt, din „cămătărie şi taxe de protecţie", finul fratelui preşedintelui României. Acesta i-a botezat o nepoată, Orchestra. Un alt copil, Prinţişor, a fost botezat de fostul premier Stolojan. Omul ştie să-şi aleagă naşii. Acuzaţia este că şi-a înjunghiat un nepot, Mercedes, pentru o datorie mai veche. În faţa judecătorului, Mondialu' a spus: „Nu este într-adevăr, n-am tăiat pe nimeni". Unii martori au întors-o. Bercea a fost acolo, dar cu cuţitul a dat fiul lui de 14 ani, cât să nu facă puşcărie. Da, zice fiul, eu am fost. E o tactică veche, să bage copilul la înaintare, zice procurorul.

Mercedes spune că Mondialu' l-a înjunghiat. O imagine mai veche, din campania electorală: Mondialu' apare la o mare sărbătoare ţigănească, unde îi pune la gât Primei doamne un cocoşel de aur!

Doi deputaţi rromi au vrut să intre în grevă ţigănească (fără mâncare şi băutură), în semn de protest faţă de asocierea etniei cu acest interlop, dar... au preferat totuşi greva japoneză. Să nu fie şi ei asociaţi.

Ce ţară ca-n filme!

Efectiv simt cum trece viața pe lângă mine. Nu fac nimic, nu scriu nimic, scad, scad... Seara, câteva filme, de serie B, ca nişte cârnăciori în foitaj. E o fundătură. Nici măcar nu l-am mai sunat pe Dan, care finisează *Ceva bun de la viață*, sunt cu mintea în altă parte. Stors, sleit, isprăvit. De luni până vineri plouă cu plângeri, chiar şi noaptea, le găsesc dimineața pe mail. Mircea Băsescu, Regele Cioabă, Udrea, Turcan, Roberta Anastase... Valul de arestări din vămi s-a întors ca un bumerang în capul guvernanților, de la „uite cum luptăm noi cu corupția" la „uite câtă corupție avem noi". E o adevărată isterie. Toată lumea caută „regina", vârful piramidei. Un post TV a pus chiar un premiu de 10.000 de euro, un fel de „turnați aici", care la noi funcționează şi fără bani, darmite cu. Este perla gazetăriei de Dâmbovița! Plină cu denunțuri.

Şedințe tensionate, monitorizări pe sute de ore, amenzi. Trebuie măsură şi prudență, astfel încât dezbaterea să poată continua. Acesta este interesul public, dincolo de excese.

S-o luăm încet, să temporizăm. Abia aştept sâmbăta să zac. Colac peste pupăză, mi-a apărut o pată pe față, de nervi. N-am timp de doctori, o maschez cu fond de ten

chiar şi în casă, să n-o vadă Ina. Ei şi, când lucram la televiziune mă machiam zilnic! Duminică m-am refugiat la „gabrişti”[1], la Petrăchioaia, au o casă pe lac. Am stat pe terasă, până am înghețat, şi m-am uitat la apă. La masă aproape că n-am vorbit. Ei reveniseră de la un festival din Elveția, unde fuseseră cu docu-drama despre ultima zi a lui Ceauşescu. Aşa că aveau ce spune. Totuşi au remarcat căderea mea. M-au tratat cu menajamente, ca pe un om bolnav, şi m-au invitat să stau la aer când vreau. Vine şi primăvara...

Martie

Exagerez? Fireşte că exagerez! Toate filmele mele ar fi trebuit să fie alb-negru. Arta nu reproduce realitatea, se serveşte de ea.

A pune pe hârtie realitatea nudă ar fi un nonsens: mai bine fac gazetărie. Subomul n-a existat; în fapt, eu am cunoscut în Valea Jiului forme de dezumanizare, de alterare a ființei, oameni strâmbați de viața lor

[1] Regizorul Radu Gabrea şi actrița Victoria Cociaş, prieteni ai autorului. Au realizat împreună filmul *Noro*.

subpământeană, însă nu subomul. Este doar o proiecție, o împingere a premiselor până la ultimele consecințe.

La celălalt pol, artistul din *Femeia visurilor*, care este un film despre singurătate, se dezintegrează la propriu din pasiune pentru o femeie oarecare. La început e obsesie, dorință şi fantezie, apoi durere rafinată, contopirea nu este posibilă. În final, pierderea ei devine otrăvitoare, celulele o iau razna, medicii ridică din umeri, este un cancer necunoscut. Ea e cea mai surprinsă, lucrurile astea se întâmplă, nu-i aşa? De câte ori a fost părăsită şi n-a mai făcut atâta tapaj...

Dacă Thomas i-a dat un rol de proastă nu înseamnă că şi e. Acu' o să credem în suflete-pereche? Hai, gata cu melodrama fericită. Amândoi au făcut greşeli, bine că s-au avut unul pe altul, zău aşa, ea ar trebui să fie dezamăgită. Dar el trebuie să dea vina pe cineva. Sigur, lucrurile nu stau chiar aşa dintr-o fericită insuficiență a noastră, care face ca binele sau răul absolut să nu poată fi totuşi atinse. Doar pe hârtie...

Mucenicii. O să ne adunăm iarăşi la Naşi. O să ne strângem unii în alții. Întotdeauna a fost aşa. Cici, care este sora tatei, va face opturile ei cu miere, nuci şi scorțişoară pe deasupra. Se răsfață, zice că nu mai ştie

rețeta, a uitat-o. Dar dacă nu se răsfață? Oricum, ceva tot va face. Acum mucenicii se găsesc şi la plic, congelați. O să miroasă iarăşi a copilărie, când mergeam şi băteam alvița la Naşi, în Popa Nan. Doar că între timp au fost evacuați, era o casă veche, naționalizată, redobândită, vândută, revândută. Au rezistat un timp, măcinați de procese şi memorii către autorități, în care el spunea cum a construit mii de apartamente în Bucureşti şi n-are şi el unul. Ca să-i facă să-şi ia lumea-n cap, noii proprietari le-au tăiat apa la bucătărie, ba chiar, într-un moment de furie, le-au smuls uşa de la hol, în plină iarnă. Până la recurs a dat Dumnezeu şi li s-a repartizat un apartament într-un cartier mărginaş. Primăria a profitat de criză şi-a cumpărat ieftin câteva blocuri noi pe o stradă neasfaltată, cu case mărunte şi bănci la porți, ca la țară. Pe sub geam, trenurile intră şi ies din triaj. Asta-i bine, pentru că n-au viteză. Şi oricum ei nu mai aud bine. Uneori, Naşul stă la fereastră şi le petrece. Sunt bătrâni şi nu mai pot ieşi singuri din casă, îi aprovizionează femeia care face curat în bloc. Şi mereu uită să dea restul. Dar e bine şi aşa. Chiar şi liftul le pune probleme, pentru că uşile se închid prea repede şi-i prind între ele. Într-o zi au îndrăznit să coboare, dar treptele din față erau înghețate şi s-au temut să mai înainteze. Au stat acolo, în prag, minute în şir,

uitându-se la copiii care se dădeau pe gheață în parcare, unde primăria a depozitat o serie de caroserii decolorate care îşi aşteaptă rândul la topit. Pe urmă s-au întors înghețați. Am să-i duc la Filipeşti de Paşte, unde vor sta câteva săptămâni, la aer, în grădină.

Trebuie răbdare, zice el, este expresia lui favorită. Multă răbdare! A montat peste tot becuri economice, şi-a dat centrala la minim. Sever le-a făcut o fotografie reuşită, care a şi fost selecționată de Tate şi National Gallery şi a fost expusă la Londra, unde ei n-au ajuns niciodată. Doi bătrâni frumoşi şi osteniți, privindu-se în ochi la capătul călătoriei...

Dan Pița a găsit tema muzicală a filmului! Cântă fanfara Văii Jiului. Uniforme bleumarin, roase-n coate, şepci cu cozorocul tare, naftalină şi fireturi asortate la alămuri. Fanfara care cântă de Ziua Minerului în parcul oraşului, îngânată de toți beții, şi care însoțeşte morții, solemn, pe ultimul drum. Trece, petrece... Nişte suflători transpirați îşi umflă obrajii, majordomul învârte bastonul în ritm şi se lovesc talgerele de alamă. Toată lumea se opreşte în loc.

La viața lui Ginel şi Mateo n-ar fi mai bine o manea? Vorbesc de ei parcă ar fi vii...

La Filipeşti, Marioara face grădina, sub ochii lui Puşa, sora mai mică a tatei. Roşii, mazăre, fasole de arac. Mâna-Maicii-Domnului îmbracă până la streaşină casa. Panseluțe la cimitir...

„Italienii” vor morțiş o fotografie. Sunt prevăzute afişe atât la Târgul de carte de la Torino, cât şi „în mijloacele de transport în comun”. Foarte tare. Bineînțeles că n-am poze decât în birou, cu cravata la gât şi steagul în spate, e cea mai mare plăcere a mea.

Din ciclul lui Sever consacrat familiei, cea mai proastă fotografie e cu mine. Şi cea mai bună cu Naşii cei bătrâni. Nici mama cu soră-mea nu dau rău, se simte relația mamă-fiică, răsturnată la bătrânețe, când Sabina a susținut-o financiar. Ina e degajată pentru că nu vede aparatul, ci pe Sever în spatele lui. Fața ei este iluminată, dragostea trece de sticla obiectivului, e atât de frumoasă...

Numai eu sunt crispat, angoasat, zici că mă urmăreşte cineva. N-am putut să sufăr fotografiile, vreau să spun ale mele. Niciodată nu mi-a plăcut de mine, mi s-a părut că sunt prea puțin.

Am ezitat când trebuia să mă pun cu burta pe scris, m-am luat cu mofturi de-o zi. Mi-a plăcut să casc gura la

lume. N-am tras de mine, până la capăt, n-am ars cu toată ființa. Am dat din aripi şi m-am şi ridicat puțin de la pământ, dar m-am îndoit şi am căzut repede la loc. Am sperat că El e de partea mea, dar n-a mai dat niciun semn şi mi-a trecut. Apoi m-am adaptat, ce era să fac? Am fost mai breaz decât cei din jurul meu, a venit şi-o oarecare recunoaştere şi m-am mulțumit cu atât. Cum se spune, am fost şi eu pe aici. Şi am încercat să spun cum stă treaba, serios am vrut. Am scris despre mine, m-am filmat pe mine. Mi-a trebuit ceva timp ca să înțeleg. Sunt o pacoste. Relativizez, nu-mi doresc nimic prea tare. Scriu despre irosire în loc să mă adun şi să lucrez. Totuşi, nu pot nici să mă resemnez. Aşa şchiop, merg mai departe.

Sever va trebui să scoată totuşi ceva, pentru că italienii insistă şi, până la urmă, ei plătesc. Ai grijă, îi spun, este pentru autobuze. O să bântui prin oraş, mai ales noaptea, îi sperii pe toți.

Mi-ar trebui o voce din off, un fel de a vorbi singur. Uneori am făcut ceva bun fără să mă gândesc, cum ar fi Sever: frumos, pasionat, implicat. Nu m-a ascultat cu ASE-ul, după primul an s-a lăsat şi şi-a văzut de drum. Mi-a rămas pe perete o fotografie făcută noaptea de el într-o stație pustie de metrou, cu un uriaş panou publicitar gol în fundal. Despre absență...

Boc îşi asumă răspunderea pe noul Cod al muncii, este a doua asumare. Parlamentul a ajuns o anexă a guvernului. Opoziția a anunțat moțiune de cenzură. Noul Cod desființează contractele colective, înlesneşte disponibilizările, contractele pe durată determinată etc. Normal era să-l facă liberalii, dar nu despre asta e vorba acum. În sala cea mare a Parlamentului accesul publicului a fost interzis. Liderii sindicali n-au mai putut huidui din balcoane şi au depus plângere penală împotriva preşedintei Camerei. Biata Anastase invocă motive de securitate, cine ştie, poate se mai aruncă în cap vreun „sobar". Nu, nu, până nu se montează geamuri incasabile, ca la zoo, publicul nu are ce căuta acolo sus.

Încă un „şnur" cu Dan Pița, acum cu materialul complet, la două benzi. *Ceva bun de la viață* se rotunjeşte, personajele capătă consistență şi relief. Doi băieți curați, înghițiți de mizeria din jur. Actorii sunt bine aleşi, chiar dacă sunt cu toții debutanți. Dan este un maestru al distribuției, iar distribuția este cel mai important instrument ca să spui o poveste. Cred că va conta şi în filmografia mea, în care este al şaptelea, mai mult decât onorabil, va aduce un plus. Muzica e îndrăzneață, creează

atmosferă, emoționează. Doar că uneori acoperă dialogurile şi intervine prea des, mereu vrea să sublinieze ceva dramatic. Compozitorul e tânăr şi forțează nota. Dar asta se rezolvă la mixaj. Tema muzicală a fanfarei care însoțeşte morții şi care este pur şi simplu obsedantă. El a prelucrat-o într-un registru modern, chiar avangardist. Asta dă un aer nou, de prospețime, care merge bine cu tinerețea şi inocența personajelor, te mişcă. În definitiv, ce vrei când intri într-o sală de cinema?

Povestea curge, are fluență şi ritm, te trage după ea, vrei să vezi ce se alege de Ginel şi Mateo, de la cămin la halda neorealistă, iadul de fier, la afacerile lor pe picior şi până la traficul de droguri. De aceea am mari emoții la final, când micii gangsteri de ocazie sunt duşi cu duba poliției pe câmpul pustiu. Şi aici nu mă înțeleg cu Dan. Eu prefer un final deschis, în care Ginel zice: „Lasă, mă, că ne scoate Raț. Dacă nu, dau tot pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor. Oricum, n-ar fi împărțit cu noi". Şi Mateo se îndoieşte, „mai vedem noi". Ginel spune chestii de-astea idioate. Lucrurile rămân în suspans, mai departe nu mai ştii, poate că iese ceva sau e încă o speranță deşartă. Ca fantezia lor cu America. Pentru că în filme speranța nu moare niciodată. Dan vrea chiar să-i salveze într-un fel. Dincolo de o anume curtoazie care te face să crezi că te şi

ascultă, e neclintit. Discuția se reia mereu din acelaşi punct, ca şi când ar fi prima dată. E foarte focusat. Vrea, pe ecran negru, un text de genul: „Ginel şi Mateo au fost eliberați după şase luni, la intervenția colonelului Raț, şi se află în drum spre SUA. În fiecare an, 125.750 de români emigrează" etc. Cei doi boschetari puşi pe descurcăreală devin exponențiali, *Ceva bun de la viață* se duce drept în categoria filmelor „cu problemă", cum se spunea pe vremuri. Sigur că este. Dar să nu băgăm degetul în ochi, să rămână în fundal, în subtext, în resorturile adânci. Băieții în față, din carne şi oase, în stare să te bântuie cu visele lor risipite. În sfârşit, să nu ne grăbim cu concluziile. Oricum, încă are lacune, mai trebuie strâns şi fasonat. La cât am tărăgănat, nu mai contează. Ne vedem la patru benzi. La patru ace!

Bine că l-a scos pe călugăr. Filmul are lungimi şi e încărcat cu o dimensiune religioasă, în sensul că cei doi amărăşteni aşteaptă un ajutor de sus, care nu mai vine. Mateo chiar îşi cumpără o icoană veche de la un pustnic şi îşi pune nădejdea în Dumnezeu. Ginel, obosit să tot aştepte, îl amenință că o să se închine la supermarket.

Confruntarea dintre cei doi pentru „Gina care şi-o pune pe bani" are loc în fața unui schit inundat, şi aici îmi place

indiferența sfinților vopsiți pe pereți, ochii lor goi în contrast cu dramatismul ciocnirii, când Ginel e gata să se înece.

Dar mai departe era prea mult. Dan a filmat un călugăr lunatic care bântuie pe malul apei, unde îl întâlneşte pe Mateo. Dialogul este improvizat la fața locului, unde eu n-am fost. Mateo se răstea la călugărul care bolborosea ceva. Noroc că scena a fost trasă la cadru larg, nu le vedeai fețele, doar doi oameni care se îmbrânceau, şi la urmă Mateo încerca să-şi strângă adversarul de gât.

Atunci apăreau jandarmii şi realizai că au fost chemați de călugăr. I-am pus nişte vorbe din off, despre ispăşire şi iertare, ca să-i dau o motivație cât de cât, altfel de ce i-ar fi turnat? Sigur, el n-avea de unde să ştie cum au trăit, dar spectatorul ştia şi ideea ispăşirii putea să prindă, călugărul îi vindea ca să-i salveze într-un plan mai înalt.

Am scris vreo două-trei versiuni, totuşi lucrurile nu se legau organic şi până la urmă Dan a renunțat la toată scena. Dumnezeu a rămas oarecum suspendat: o aşteptare vagă, apoi o speranță înşelată, uite că nu le dă şi lor. Niciodată o aspirație. Până la urmă o absență. Ginel şi Mateo orfani o dată în plus...

Benzina a atins pragul psihologic de 6 lei/l. Kilogramul de cartofi a depăşit preţul kilogramului de portocale. La Vulcan, Oltenița, Târgovişte şi Turnu Severin sute de oameni s-au îmbrâncit la inaugurarea unui lanţ de supermarketuri, pentru zahăr şi ulei la preţ redus. Pentru 50% din populație, comunismul a fost o idee bună aplicată greşit. Boc anunță senin ieşirea din recesiune...

Nimic demn de reținut. Nimic de spus. Niciun orizont. Sunt confuz, mânios. Trebuie să mă odihnesc, să uit, să mă rup. Să fac altceva, să simt că fac într-adevăr ceva. Sau, dacă nu, să nu fac nimic. Să-mi înfig picioarele în pământ şi toate să treacă pe lângă mine, ca o apă murdară, mâloasă...

Dar parcă pot? Gazetăria „cu tendință", când e făcută şi după ureche, atinge culmea grotescului. La unul din posturile de ştiri (Boc zice „de atac"), o dezbatere despre datoriile la stat ale unor politicieni.

Moderatoarea pleacă de la un citat din Traian Băsescu despre evaziune ca formă de atentat la siguranța națională, după care face o lungă listă de „atentatori": Roberta Anastase, preşedintele Camerei Deputaților,

Adriean Videanu, prim-vicepreşedintele PDL, Cristian Boureanu, deputat PDL, Valerian Vreme, ministru, etc.

Societăţile la care aceştia sunt acţionari apar cu datorii de zeci de mii pe un site al fiscului. Şi asta în condiţiile în care pensionarii sunt primii la plata impozitelor, cât sunt ei de săraci. Unul după altul, împricinaţii intervin telefonic, neagă datele prezentate, se indignează. De pildă, Roberta Anastase, afişată pe ecran cu 780.000 de lei, n-are decât un cupon la firma respectivă. Deci ce datorie are ea? Videanu se sufocă efectiv, el e acţionar minoritar, dar ştie de la directorul societăţii că n-are nicio datorie, de unde cinci sute de mii? Intervin şi alţii, datoriile scad văzând cu ochii. Totul este varză, moderatoarea răspunde iritărilor, nu vă certaţi cu noi, ci cu fiscul. Bomboana pe colivă, în final intră şeful fiscului, care-i arată că citeşte greşit pe site, să se uite pe ultima coloană, nu pe prima. Ne uităm cu toţii în direct: societatea la care Videanu deţine 25% avea la sfârşitul anului un debit de 500 de lei. Ei, conchide moderatoarea, fiecare leu contează...

Ei nu pleacă de tot, până nu îi uiţi. Şi atunci tata n-a plecat. Nu de tot...

Ceva să le placă puştilor. Ei sunt publicul, pentru că numai ei mai visează.

Ce n-a înțeles critica: coerența personajului meu colectiv. Stafia care mă bântuie: perdantul vremurilor noastre, inadaptat, visător frustrat. Dar mereu are o speranță. Parcă ştie că joacă într-un film şi trebuie să dea satisfacție. Păi ce facem aici? Ai avut o săptămână grea. Intri în sală. Ai luat bere şi popcorn. Te uiți la ecran şi te gândeşti: ce poți face pentru mine? M-am pus în pielea lui, m-am afundat, am fost el. M-am recunoscut în el. Dacă te iei după cariera mea publică, n-ai zice. Poate n-am spus marea poveste, dar de fiecare dată am mai adăugat ceva. Fiecare are dreptul la apărare. Şi l-am apărat cât am putut. Astăzi pare depăşit... Aş vrea să-l alin, dar nu ştiu cum. Îi sunt dator. Mi-a părut bine să îl revăd. Dar trebuie să rămână în urmă. M-am hotărât...

Un fel de a cuprinde lumea. Autoexaminare. Să scriu jurnal. Dar şi dezvoltarea propriului personaj. Un fel de captură a mişcării cadru cu cadru, ca-n desenele animate. Emoția vine din impresia de dinamism, omul sub vremi, timpul care aleargă bezmetic, viața care trece în gol şi alta nu mai primeşti, ai avut o şansă, asta a fost.

S-a mai strâns o spiră. Este ca un şarpe care te sufocă. Obsedant, tenace. Când opui rezistență, strânsoarea slăbeşte; în clipa în care îți tragi sufletul, revine la loc.

Proiectul Turcan plus „femeia de la circ” pare pe zi ce trece mai diluat. După primele contre pe tema palierelor de amenzi nou-introduse şi a scoaterii posturilor comerciale de sub protecția *must carry*, inițiatorii l-au retras. Însă imediat au depus altul, fără prevederile controversate. În continuare ciunteau atribuțiile CNA de avizare şi negociere internațională în domeniu. Am protestat la Comisia de cultură a Camerei Deputaților şi s-a revenit, ca şi când ar fi fost o scăpare, să nu mai vorbim despre asta. De câteva săptămâni vorbim discuții. Multe dintre articolele noului proiect sunt doar preluări din vechiul Cod al audiovizualului, astăzi abrogat. Le-am explicat în ce haos legislativ intrăm şi iarăşi au fost de acord; nu-i nimic, o să preluăm din noul Cod. Bine, dar acesta e oricum în vigoare, nu are sens. Ba da, zic ei, e mai bine să aibă putere de lege.

Norme de detaliu, destinate să țină pasul cu schimbările tehnologice într-un domeniu atât de dinamic, odată aduse în lege, vor îngheța pentru ani buni. Câinele de pază al democrației a adormit, hipnotizat, în fața

acestui proiect steril, stufos şi stupid, care nu pare să-şi propună mai nimic şi nu schimbă în esenţă nimic. Un fel de „noi ne facem că facem”. Ultimele articole, cele privind regimul sancționatoriu, au trecut şi câinele nici măcar n-a mârâit. Un cuvânt, un singur cuvânt, introdus într-un text ce părea ca şi până acum şi lucrurile vor lua cu totul alt curs.

Cuvântul „progresiv”. Pentru încălcarea aceluiaşi articol din noua lege, CNA va fi obligat să aplice posturilor amenzi în mod progresiv. Marja de apreciere nu va mai fi pe toată plaja, în funcție de gravitatea încălcării, ci doar de la ultima amendă în sus. Foarte probabil, suma anuală se va dubla sau chiar se va tripla. Dar am vorbit singur. S-a pus la vot înainte ca reprezentanții media să se dezmeticească. Îmi venea să strig: „Deşteptarea!”.

Şi opoziția a dormit în front, au fost doar două abțineri. Lațul s-a strâns iarăşi pe nebăgare de seamă.

I-am subestimat. Am fost superficial; păreau depăşiți şi atât de îngălați. Când colo au marcat în ultimul minut. Nu-mi rămâne decât s-o iau de la cap la Senat. Nu e asta ultima Cameră...

Aprilie

Asta o să ajungă „Cartea cu Turcani”: o săptămână el, o săptămână ea. Presiunea este continuă. Acum e rândul lui; măcar e mai amuzant.

A venit în fața Consiliului într-un caz de așa-zisă cenzură. O ziaristă de la Antena 3 și-a depus demisia după ce a eșuat în încercarea de a face un interviu cu președintele Băsescu. Era momentul când România șovăia să ia o poziție clară în chestiunea Libiei. Revoluția arabă s-a împotmolit în deșert. Bengazi, unde armata colonelului Gaddafi, la putere de patruzeci de ani, mai are puțin și-i aruncă pe rebeli în mare. Se vorbește de mii de morți. Lumea civilizată a improvizat o coaliție a bunăvoinței condusă de Franța, la care n-am fost invitați sau n-am binevoit să participăm, am așteptat implicarea NATO, care nu știu ce așteptа. Democrațiile occidentale sprijină de sus revoluția arabă, aspirația spre libertate, egalitate și fraternitate; au impus o zonă de restricție aeriană.

Este momentul în care ziarista de la Antena 3 a propus interviul și redactorul-șef a fost de acord. S-a trimis solicitarea la Administrația Prezidențială, care a acceptat-o. Dar ulterior directorul general a susținut că nu e de acord cu condițiile, de ce să meargă echipa de filmare la

Cotroceni şi să nu vină Băsescu în studio? Poate că e cusută cu ață albă, dar de aici şi până la cenzură e cale lungă. Nu-l vor pe Băsescu, ei şi? Trebuie să fie peste tot?

În fața Consiliului, Turcan a vorbit cu patos şi fior de Palatul Cotroceni ca despre un simbol al poporului român. Ca şi când preşedintele n-ar merge frecvent în studiourile TVR, inclusiv în cazul Libia. Despre care vorbise şi la Realitatea. Adică subiectul era fumat. Dar Turcan era convins că era un caz de cenzură. „Colegii mei propuşi de ei" l-au susținut în cor, sigur, sigur, sigur, sigur. După care mi-au făcut capul mare. Vorbim la nesfârşit despre cenzurarea unui interviu care nu s-a realizat niciodată. S-a întors lumea pe dos.

Am vorbit cu Andi s-o ia el. O fi trafic de influență? Vechiul meu prieten Andi Lăzescu a ajuns printr-o conjunctură norocoasă să preia televiziunea publică. A mai fost acolo, ca director de programe, imediat după ce am plecat eu la guvern. Când s-a prăbuşit guvernarea Convenției Democratice a zburat şi el. Eu m-am oprit la CNA, el şi-a făcut firmă şi chiar a vândut vin. Am rămas prieteni, dar nu vorbim despre asta în public, ne face rău la amândoi. Când şi când ne vedem într-un restaurant mic şi întunecos. Bem un vin bun. Vine vorba de ziarista de la

Antenă. N-are un CV rău. La audiere a venit şi l-a pus pe masă Consiliului. M-am simțit aiurea, parcă eram la forțele de muncă. M-am tot gândit... „N-o iei tu?” „Nu ştiu”, zice Andi. „Sunt în pom cu banii...”

Confesiunea, un gen minor? Sigur că nu e operă de artă, dar pentru mine e o opțiune legitimă, ca oricare alta: roman, eseu, film... Să scriu jurnal nu e ca şi când aş culege firmituri de pe jos. Nu ajunge ca fragmentele, cioburile pe care cade lumina să fie relevante în sine, esențe în doze mici. Ele trebuie şi să se integreze într-un ansamblu unitar, în care lucrurile se contopesc şi au sens. Şi trebuie să te mişte. De aici impresia de real, de viață care se revarsă pe hârtie, când de fapt jurnalul operează în permanență cu un singur unghi, subiectiv. Nu neapărat cum a fost, deşi este şi asta. Ci cum m-a marcat.

Lupte grele pe ce a mai rămas din Realitatea TV. Dacă la Antena 3 „colegii mei trimişi de ei” forțează un caz de aşa-zisă cenzură, la celălalt post de ştiri încearcă să obțină o ingerință.

Patronul (prin copii) scăpătat a adus în casă un investitor, Sebastian Ghiță, cu grupul său Asesoft, pe post de manager, dar până la urmă s-au luat de gât. Două zile

studiourile au funcționat cu bodyguarzii la uşă, o emisiune a fost scoasă de pe post, doi jurnalişti, Adrian Ursu şi Oana Stancu, şi-au pierdut slujba. Un director editorial, N. Popa, a fost eliberat din funcție, dar a doua zi a fost angajat la Asesoft şi trimis ca reprezentant la Realitatea Media.

„Colegii mei trimişi de ei" au cerut o serie de audieri: managerul, preşedintele CA Sorin Freciu, directorul general Sorin Enache, doar-doar or să rezulte nişte ingerințe în politica editorială.

Aceeaşi logică strâmbă: ingerința nu mai e ceva exterior postului, de care noi ar trebui să-l apărăm, ci o manifestare intestină, o încurcătură de mațe de care se poate profita pentru a-l incrimina.

Cum, necum, să-l lovim cu ceva.

Christian Mititelu îmi bate obrazul: fac prea multe concesii. Am acceptat audierile şi dau declarații în doi peri despre legislația insuficientă. C.M. m-a angajat la BBC; când a ieşit la pensie, l-am propus eu la CNA. Temporizez, îi spun. Trag de fiecare zi până trece. Uneori îi înfrunt, alteori îi încurc...

Încă o dată mi se reiterează oferta: consul, mâine! Plecarea într-o lună, cu familia. Posturi, la alegere. Le spun că îmi pare rău, nu pot. Situația mea familială şi aşa mai departe. Până la urmă chiar s-ar putea să-mi pară rău.

Şi totuşi am câştigat la contestație. Amară victorie...

După încă o internare, analize, umilințe şi reexaminări ale celor trei afecțiuni severe de care suferă, Inei i s-a recunoscut dreptul temporar la pensie de boală, gradul II. Măcar ea se va linişti. Mă gândesc la ea ca la un înger întors, care mi-a fost dat ca să am eu grijă de el! Desigur, aşa ceva nu există. Sunt doar obosit, îmi închipui... Nu-i decât noptiera ei plină de pastile, vegheată de un câine mic de pluş.

Un fel de sentiment al pericolului. Ca o presimțire... Ce va fi cu mine până la urmă? Care este finalul poveştii? O să mă fac bine?!

Risipirea în personaje... Ca un mozaic spart, împrăştiat. Dacă le strângi la un loc şi le potriveşti în matrice, ies eu.

La Topalu, județul Constanța, hoții de fier vechi au pus la pământ un stâlp de înaltă tensiune care deservea rețeaua uzinei nucleare de la Cernavodă. N-au furat mult, e greu cu căruța, doar vreo cincizeci de kilograme. Restul a rămas pe câmp, ca un schelet uriaş.

De reținut pentru scenariul următor. E tulburătoare imaginea asta...

Nu mergem, ne târâm. Ne târâm pe cer. În Libia, NATO se limitează în continuare să ocupe spațiul aerian, de unde dă „lovituri chirurgicale": un tanc, un camion... Rebelii s-au mai consolidat, dar progrese semnificative nu sunt. Analiştii vorbesc despre campanie încropită, armistițiu şi remiză. Americanii s-au lăsat pe spate şi aşteaptă ca regimul libian să se surpe din interior. Ieri l-am văzut pe Gaddafi prinzând curaj; defila exuberant prin Tripoli într-o maşină decapotabilă, îşi încuraja fanii cu gesturi de vedetă pop. Se vorbeşte de 10.000 de morți.

Fără bani, educație, viitor...

Mă gândesc la filmul pe care n-o să-l fac niciodată, *Soldatul internațional*. Ideea politică corectă după 11 septembrie 2001 este că mergem acolo unde dictaturile nasc şi cresc duşmani ai Occidentului tocmai pentru a schimba acest curs, dând o şansă democrației. Însă, la

sol, „cruciații” în vestă antiglonț sunt acolo mai degrabă pentru o şansă pe care n-o au acasă, o soldă mai mare, un credit care-i mână din urmă, rata la apartament. Ei îşi rezolvă problemele de viață țintind alți dezmoşteniți ca şi ei. Uneori se întâmplă invers şi sunt prezentați ca nişte accidente. Accidentele se întâmplă, nu-i aşa?!

Pe această falie va evolua personajul meu, care nici nu o realizează până când se surpă peste el şi e prea târziu. Cred că aş putea aduce ceva nou. Trebuie să ne înfruntăm demonii. Sau rămânem cu ei pe cap.

Să scriu literatură de film este într-un fel o aroganță. De ce s-ar lua cineva după mine? E atât de uşor să mă înşel şi să-i antrenez şi pe alții...

Îmi place să merg la filmări. Foarte rar am parte. Pentru mine este o evadare din cotidianul minor într-o altă dimensiune, o excursie într-o lume paralelă, excepțională. Apoi fereastra se închide la loc.

Multe producții ale marilor case de film, mari investiții de bani şi imaginație, sunt destinate puştilor ieşiți din computer ca din ou. Numai ei mai visează şi mănâncă popcorn în fundul sălii. Ei sunt publicul. Ce-aş putea să le spun? Să-şi înfrunte demonii?!

Alo?! Alo!!!

Un demnitar la telefon. Aluziv, insinuant, amenințător. Păi ce fac? N-am rezolvat o situație din colegiul lui. De care depinde viitorul meu în Consiliu, să fie clar. Niciodată n-am servit intereselor celor care au avut încredere în mine. Nimic n-am făcut, doar impresie. M-am folosit de factorul politic, dar nu m-am pus în slujba lui. Păi e corect? Şi m-am strecurat printre picături. Dar el a avut mereu îndoieli. M-a mirosit. Ce dracu' nu pricep?! Mă ştia băiat deştept. E timpul să-mi bag mințile în cap şi să rezolv problema lui. E corectă, e pe lege... Altfel, vor fi consecințe care... mă-nțelegi? Şi pentru el, şi pentru mine. Vezi ce faci, măcar din instinct de conservare.

Aceeaşi problemă: îi poceşte oglinda. Ăştia nu sunt ei. Uneori un ministru, un parlamentar, alteori un primar sau şef de consiliu județean. De data aceasta, un primar. Brutal, primitiv, provincial. A venit tocmai de la marginea țării, a lăsat treburile obştii. Conduce de mult un mare oraş. Oamenii sunt mulțumiți şi-l realeg mereu. Şi m-am găsit eu, un mitică, un regățean. D'aia merge țara prost, de la Bucureşti! Dacă nu ştiu, să nu mă amestec. Am băgat în rețeaua de cablu a oraşului un post ostil lui! Ei bine, o s-o taie cu şanțuri de canalizare până renunță.

Şantiere peste şantiere! Asta vor oamenii. Încerc să rămân calm, îi expun viziunea Consiliului şi a organismelor europene despre pluralismul surselor de informare.

Pleacă trântind uşa: o să mă reclame peste tot! Da, ştiu, are conexiuni sus şi chiar rude. O dată în plus, n-o să fac nimic. Partea proastă e că încep să se prindă.

Un ziarist m-a întrebat, între altele, care e lucrul cel mai important pe care l-am făcut la CNA. Am răspuns: am ţinut locul ocupat. A zâmbit strâmb, a oprit reportofonul şi-a plecat. Dar eu vorbeam serios. Cu toate presiunile, n-am strâns şurubul. Dezbaterea a mers înainte, aşa şchioapă cum era.

Atâta risipă psihică, nervoasă, doar ca să ţin lucrurile, să nu degenereze, să nu se deşire de tot...

Stau în calea răului în stilul meu evaziv şi ambiguu, dar stau. Nu zic că nu mi-e frică. Aştept să se schimbe lucrurile. Fie şi pentru că, în felul meu, sunt de fapt un căpos. Ideea e să deosebesc răul, să-l identific corect. Să nu-l confund. Mă antrenez să estimez corect, cum aleargă alţii pe stadion: azi două ture, mâine trei...

Problema e că şi el aşteaptă. Este un adversar foarte viclean. Şi nu oboseşte niciodată. Până la urmă o să muşte...

Trebuie să scriu prelegerea de lansare a lui *Fundesac* la Torino şi n-am nicio idee. Îmi pun nădejdea în vacanța de Paşte, la Filipeşti.

Dar vom fi prea mulți ca să am linişte. În plus, o să miroasă a miel şi cozonac, zeci de mesaje pe mobil: lumină din lumină, Paşte fericit! Se apropie plecarea şi eu n-am scris un rând. Autorul n-ar trebui să vorbească, el s-a exprimat. Mai departe, alții...

Dar am semnat contractul, nu mai am loc de întors, sunt „relatore”. Din păcate, n-am nici răgazul, nici dispoziția. Poate o idee ar fi să nu vorbesc despre carte, ci despre cum s-a născut. Despre stagiul în minele din Valea Jiului şi ecoul năprasnic din sufletul meu. Despre încercarea ratată de a publica un volum de reportaje, intitulat *O lume fără cer*. Două edituri l-au respins, una după alta. Redactorii Florin Mugur şi I.B. Lefter zâmbeau jenați, cu ochii la pantofi – ce să-mi spună? N-am auzit de cenzură? Şi mai şi insist...

Din această frustrare s-a născut „Subomul”, ca operă de ficțiune. O tânguire fără speranță a „omului nou”. O

formă deghizată de a-l denunța sub aparența unui roman polițist.

Dincolo de orice, comunismul extirpă glanda libertății. Ce rămâne e un strigoi.

Sergiu Nicolaescu își anunță demisia din PSD. Invocă nepotriviri de caracter cu conducerea. Se pare că a fost împins să plece din fruntea Comisiei de cultură a Senatului. I se reproşează că, pentru a-şi proteja interesele în cinematografie, e conciliant cu pedeleii, care au pus mâna pe TVR şi o folosesc ca unealtă de propagandă. O unealtă primitivă. Chiar ieri am amendat o emisiune a Marinei Almăşan, liberă să se dezlănțuie într-o clonă a „Cântării României". Şi asta pe banii Ministerului Turismului. Cu Boc, Udrea şi Flutur într-o pensiune din Bucovina. Vorbe goale despre Paşte în „țara fluturilor". Elena Udrea îşi aminteşte ce gătea ea când n-o apăsa ministerul. Flutur a sădit un pom simbolic. Boc şi-a amintit cum „primea o haină, pantofi noi, era un moment al înnoirii". Realizatoarea Marina Almăşan vrea să ştie dacă premierul Boc a fost un copil cuminţel. În mijloc era „o sfântă masă", plină cu de toate. Prin grija partidului, se înțelege. Acum se pare că PSD vrea un om energic în fruntea Comisiei senatoriale, care să compenseze

militantismul Ralucăi Turcan, de la Cameră. O să fiu prins la mijloc.

Îmi amintesc audiența la Sergiu Nicolaescu, în vremurile lui bune, vremurile roşii. Fusesem sfătuit să merg în audiență la „senatorul cinematografiei". „CNC-ul e vax", mi-a spus amicul meu bine intenționat. „Nu mişcă nimic fără el. Dacă nu eşti în grații, nu faci nimic."

Nicolaescu avea cabinetul în vechea clădire a Comitetului Central şi totul era aproape ca atunci. Coridoarele întunecoase, încăperile uriaşe, mocheta mucegăită, mobila demodată. Anticamera era plină de oameni din cinematografie, parcă eram la Buftea. Din când în când uşa biroului se deschidea şi înăuntru erau alți cineaşti.

M-am gândit că o să stau la coadă mult şi bine, dar nu a fost aşa. A ieşit cu un aer seniorial şi cu mâna întinsă. Avea zâmbetul comisarului Moldovan. Toți curtenii s-au ridicat în picioare şi s-au înclinat. Dar el le-a făcut semn că nu trebuie. Ne-am retras şi simțeam săgeți de invidie în spate.

Mi-a spus deschis că e îndoit în privința mea. Sunt talentat, i s-a spus, scenaristul lui Pintilie, foarte bine, şi datoria lui e să mă încurajeze, chiar dacă sunt un om de dreapta, din regimul Constantinescu. Totuşi am făcut un

film antiromânesc, *Război în bucătărie*! Pentru el e de neînțeles. Şi nu poate trece peste asta. Ungurul din film e obtuz şi xenofob, dar românul e de-a dreptul criminal. Îi spun că a fost un accident în care fiecare are partea lui de vină. Şi că adevărata victimă este Ildiko, femeia pe care ei şi-o dispută. L-am văzut cum se luminează. „E frumos”, a zis, şi i-a revenit zâmbetul comisarului. Mi-a mulțumit că am venit şi m-a condus până la lift.

Prea târziu şi *Terminus paradis* la Cluj, în cadrul integralei Lucian Pintilie. Mi-am adus aminte o vorbă a lui Pintilie: „Eu te-am atras în acest gen minor. Altfel scriai romane”.

Am făcut rău? Nu-mi dau seama. Oricum, e prea târziu...

Jurnal, sau despre neplăcerea de a răbda. Neplăcerea de a mă mişca între oameni câinoşi, de a rătăci prin impostura generală. O cronică, dar şi o radiografie a derizoriului. Şi, în acelaşi timp, o formă de frondă. Dincolo de acestea, veşnica mea îndoială...

Spaima că nimic nu dăinuie, totul nu-i decât gesticulație cotidiană, câine care îşi aleargă coada. Un joc grotesc de umbre pe un ecran în spatele căruia, oricât aş

spera şi aş vrea să cred şi oricât aş căuta, nu-i decât un zid...

Mă obsedează ce să spun la Torino. „Personajele trebuie să se schimbe. Şi schimbarea să vină din ele.” Am văzut asta într-un film. Publicul era fericit. Doar că eu nu m-am schimbat. Sunt tot aici: tipul care ne adaptează viaţa! Şi viaţa a rămas un chin...

Dar să revin la *Război în bucătărie. Romeo şi Julieta*, varianta interetnică. E filmul care mă doare cel mai tare, ar fi trebuit să aibă o soartă mai bună. Scriam atunci: „Acesta este un film avertisment. Şi în egală măsură o ficţiune. Ideea mi-a venit în martie ‘90 la Târgu-Mureş, când fugeam pe străzi ca să nu fiu prins la mijloc şi strivit. Am încercat să reduc conflictul la esenţă, l-am înghesuit într-o bucătărie, unde continuă dezlănţuit, printre oale şi cratiţe, după aceeaşi logică a răului, numai pentru că protagonişţii sunt diferiţi”.

Însă nu puteam să fac o asemenea declaraţie politică în anii 2000 fără să fiu respins.

A fost un film fără noroc de la început. Dar a mai recuperat în timp. Trebuia să-l fac cu Stere Gulea, se ataşase de scenariu, i se părea important. Şi cred că experienţa lui, migala relaţiilor între personaje ar fi tras

proiectul în sus. Să simți că te paşte ceva. Măcinarea, acel „care pe care” într-un spațiu fără ieşire, până când lucrurile scapă de sub control. Ar fi fost un film psihologic. Dar Stere a fost numit la conducerea televiziunii publice. A luat scenariul cu el, dar n-a mai avut cum să-l facă. La rândul meu, am fost atras în noua echipă, ca redactor-şef. Scenariul a ajuns pe mâna unui regizor tânăr, fost student al lui Gulea, Marius Barna.

Un debutant. Instinctiv, a mers pe „imposibila iubire” dintre Imola şi dezertorul român. Lucrătorii televiziunii, crispați şi suspicioşi, au tergiversat cât au putut. Trebuia să fiu ferm, dar nu aveam destulă putere. Fără Gulea sus şi fără mine în ceafă filmul nu s-ar fi făcut niciodată. Când am intrat totuşi în producție era iarnă şi filmam în câmp la –20 °C. Devizul ciopârțit a ajuns doar pentru 50 de minute, şi acelea pe 16 mm; aparatul de filmat arăta ca la începuturile cinematografiei. Abia mai târziu, cu Radu Gabrea la conducerea CNC, am reuşit „să-l gonflăm”. Marius a adunat din nou actorii, care mai îmbătrâniseră puțin. Decorurile se topiseră în ploaie, aşa că n-am mai putut filma decât interioare refăcute în platou. *Războiul* a ajuns până la urmă lungmetraj şi a fost copiat pe 35 mm la Budapesta.

Critica a fost împărțită, de la entuziasm (Florin Toma: „un film zguduitor”), o „izbândă estetică”, la dezgust tovărășesc (Tudor Caranfil: „detestabil politic, estetic primitiv”). Difuzorii s-au ținut însă departe de un subiect atât de problematic. Nici posturile maghiare nu au fost interesate. TVR l-a închis în cutie, de unde l-a scos rar şi cu frică: anul acesta, de 15 martie, ziua evenimentelor de la Târgu-Mureş, l-a dat pe TVR 3, un canal minor, rezervat stațiilor regionale. Fără nicio promovare şi fără să-l anunțe măcar în programul TV. Soarta lui a rămas ingrată până azi. La rândul meu, am greşit o dată în plus publicând la repezeală scenariul la Editura Paralela 45, în loc să scriu cartea. Dar nu mai aveam putere. M-a sleit alergătura după bani, lupta de uzură cu producătorul, sărăcia mijloacelor, rezistența surdă a celor care se spălau pe mâini: hai să lăsăm naționalismul în bucătărie, un fel de bătaie pe mici. Între timp au fost grozăvii mai mari: Bosnia, Kosovo... Ce să mai tulburăm apele?

Mai

Marea la Limassol, Cipru, de un albastru-verziu. Munții galbeni, tociți, istoviți, coboară în mare. Turiştii pe plajă şi

eu la costum şi cravată, în sala de conferințe a hotelului Elias. E prima reuniune a autorităților de reglementare a audiovizualului din țările Uniunii Europene. Reuşesc să introduc în declarația comună ideea de independență. „Noi, participanții, ne reafirmăm independența...” Față de guverne, se înțelege. Nu se spune în clar, inamicul rămâne nevăzut, totuşi e limpede. Seara, dineu de gală: sunt aşezat la masa preşedintelui republicii. M-au remarcat...

Încă o vizionare cu nervii întinşi. De data asta e sunetul. Dan Pița m-a dus undeva în degajamentele Teatrului Giuleşti, s-au amenajat nişte studiouri acolo. Postsincroanele sunt gata, iar sunetistul l-a transpus în Dolby surround; se aude fiecare şoaptă, fiecare foşnet. Un mare pas înainte, pe punctul de a fi făcut înapoi: se pare că producătorul, din motive financiare, va opta totuşi pentru stereo, iar mixajul nu va mai fi făcut la Paris, ci la Budapesta. Dan este ca un cazan sub presiune. „Dacă se întâmplă asta, eu nu mai semnez filmul”, spune el aşarnat. „Nu mă mai reprezintă. Li-l pun în brațe şi la revedere. Să facă ce-or vrea! Să se spele pe cap!” Până la urmă se rezolvă. Sunetul se face la Paris.

Supliciul fotografic continuă. Institutul Cultural nu s-a mulțumit cu imaginile pe care le-am trimis şi m-a dat pe mâna fotografului Mircea Struțeanu. Acesta lucrează cu institutul la un ciclu al scriitorilor români. Ca de obicei, n-am timp, trebuie să servesc patria, nu v-am spus că am „Steaua”? O să mă îngroape cu trei salve. Ce n-a văzut Filipeştiul... Încărcați! La ochi! Foc! Şi încă: la ochi, foc! Şi iar. Bărbații de la birt se vor minuna: ie-te-te, bă! Femeile or să-şi acopere gura cu palma. Dar puştilor o să le placă. Aşa sper. La urma urmei, ei sunt publicul. Sunt nevoit să-l chem pe fotograf la birou, o să evadez un ceas. Noroc că lucrează repede. Ne învârtim pe străzile din spate: case vechi, delabrate, cu tencuiala căzută, ganguri mirosind a urină, graffiti. Şi peste toate subsemnatul, zâmbind condescendent, asta e, ce să-i faci, şi eu m-aş lipsi dacă aş putea... Struțeanu alege cele mai sordide colțuri. Oare mi-o fi citit cărțile? Bine că n-am scris mai mult.

Îi spun jurnal, pentru că însemnările sunt în timp real. Dar există şi memoria, imagini vechi, alterate, erori, vinovății. Nu încerc să mă justific. Adun rămăşițe, le leg laolaltă. Apoi am să suflu peste ele: poate, poate...

Îmi fac curaj cu notele astea.

Jurnalul care integrează, dă coerență vieții mele dezlânate. Ar trebui să pot s-o scriu. Nu-i decât o poveste. Ca la montaj. Derulez înainte, înapoi. Caut o noimă.

Memoria, „il seme del futuro", sămânța viitorului. Torino: un centru aristocrat, înghițit de un oraş industrial. Şi cel mai mare salon internațional de carte din Italia: Lingotto Fiere. Hale întregi, foste linii de montaj ale uzinelor Fiat, transformate în standuri de carte, săli de lansare, cafenele literare. Sunt repartizat la „spazio autori", alături de Doina Ruşti, Varujan Vosganian, Gabriela Adameşteanu, Bruno Mazzoni şi Angela Tarantino.

„Subomul" se întoarce ca un strigoi. Ziarul stângii, *Il Manifesto*, îi dedică o pagină întreagă sub titlul „I demoni della Romania", cules cu litere de-o şchioapă.

„O societate unde apusul socialismului nu a fost urmat de răsăritul vreunei lumi noi", scrie apăsat Marco Dotti. „Cum ajungi la fundul sacului? Cum se poate reduce totul la a munci, a trăi şi a muri în subteran, la zeci şi sute de metri adâncime, unde chiar şi şobolanii respiră cu dificultate, unde gazul (grizu) e mereu prezent, iar vâlva, monstrul care traversează mitologia popular-minieră, tulbură somnul muncitorilor? Cum poți spera sau reînvia

instinctul de a fugi dintr-un asemenea loc? Pur şi simplu nu se poate fugi. Niciodată.”

Urmează o trimitere la abatele Prévost, care în secolul al XVIII-lea a scris despre o comunitate îngropată de vie în minele din Suedia, oameni letargici care ies la suprafață doar în momente de panică şi sălbăticie. Apoi un citat din subsemnatul: „Trăind aici, la limita animalității, de ce vă mirați când cineva trece dincolo?”. Şi din nou Dotti: „Poate acest proces de apropiere de starea animalică, încălcând cu neglijență granițele, este singurul mod de a scăpa? (...) Orizontul descris de Răsvan Popescu este plat, fără cer şi mai ales fără vreo altă transcendență în afara celei ce te trage inexorabil în jos”.

Editorul e fericit, este o cronică elogioasă. „Tot ziarul este plin de tine.” Neapărat să-i scriu câteva rânduri, neapărat.

Fac cea mai mare gafă din viața mea: dedic volumul „dlui Tascabili Bonanno” – aşa scrie pe copertă. Dar numele lui e Mauro Bonanno. *Tascabili* înseamnă în italiană carte de buzunar, de la *tasca*. Traducătorul meu, Marco Cugno, fără încăpățânarea căruia volumul nu s-ar fi născut niciodată în Italia, mă lămureşte. Fug la

Bonanno, să-mi retrag dedicația, dar nici nu vrea să audă, „E aşa originală”...

Pe ce lume trăim? Comedia *Blonda, chiorul şi piticul*, interzisă la Sala Dalles. Regizorul spune că directoarea i-a cerut să schimbe titlul, că se interpretează. Şi să scoată un personaj care seamănă cu Băsescu. „Mă nenoroceşti. Eu sunt pusă de ăştia”, i-ar fi mărturisit ea.

Scandalul e cât casa, directoarea spune că nu-i adevărat, a scos spectacolul pentru vulgaritate, se vorbeşte urât, dă şi un exemplu, se vorbeşte de „coițe”. Să joace unde vor, nu la ea, e instituție publică...

Băsescu mută inspirat, încă are reflexe bune: invită trupa să pună piesa la Cotroceni. S-a scos. Totuşi, titlul cred că va rămâne.

Ohrid, Macedonia. EPRA, platforma paneuropeană a autorităților de reglementare. Reiau, alături de Christian Mititelu, ideea independenței, care în directivă e prinsă la nivel de principiu. Aşteptăm de la Comisia Europeană mecanisme concrete pentru a o asigura. Reprezentantul Comisiei, un olandez rubicond, se uită absent pe geam, se ridică ceața, se vede vila lui Tito. Peste lac, Albania. Când

se lasă noaptea şi malul opus nu se mai vede poți să te crezi la mare. Până când auzi broaştele.

Războiul nervilor continuă. Băsescu, prin Turcan, se plânge că Realitatea l-a atins în prestigiul instituției. Se insinuează o intenție a preşedintelui de a se muta în vila Dante, care e mai mare decât reşedința actuală. În studioul aceluiaşi post, Boc se plânge, în direct, că i se răstălmăcesc declarațiile, se va plânge la CNA.

Elena Udrea, despre motivația politicianului român: „Eu am intrat în politică cu Mercedes, genți şi pantofi cu toc. Alții au dat de bine după". Țara aparține şmecherilor de România, şireților, învârtiților, care au căpuşat-o politic, economic şi mediatic şi o sug ca nişte paraziți ce sunt. Tot ce pot e să-mi folosesc şiretenia ca să nu le aparțin.

La Torino, am fost eu însumi. N-am mai pus nicio mască. Dacă m-aş fi ținut serios de scris, cu toate riscurile... Am avut un har, însă n-am avut timp de el. Ecoul stârnit într-un tânăr impetuos ca Marco Dotti sau un veteran ca profesorul Cugno ar fi fost poate regula, nu excepția. Dar m-am împrăştiat, m-am afundat, m-am

rătăcit în bălării. Asta să fie pedeapsa mea? Să nu dramatizăm. E ziua mea, fac 49 de ani. Şi spectacolul trebuie să continue. Să sărbătorim aşadar.

N-am de lucru, îl sun pe Horia-Roman Patapievici, directorul Institutului Cultural Român, îi spun că la Torino totul a fost OK: standul, vâlvă în presă şi echipa ICR. Şi mi-a plăcut marketingul: ideea fotografiilor pe autobuze, sub forma clapelor unei maşini de scris. Torinezii se opreau pe trotuar şi se întrebau unii pe alții: „Cine-s ăştia? Ia să vedem". Replica e năucitoare. Îmi mulțumeşte, dar... A văzut el o emisiune în care publicul era anti-PDL şi Băsescu, iar moderatorul îl stârnea. Nu e normal, era un public evident selecționat cu intenție. În general, sub preşedinția mea, pe micile ecrane se petrec lucruri care depăşesc orice limite etc. Nu ştiam cum să mai închid.

Iunie

Filipeşti. Toată ziua m-a chinuit un om cu o motocoasă; parcă aveam un raliu în grădină. Nu îmi mai auzeam gândurile în cap! Dar acum e linişte şi miroase a fân

proaspăt. În grădiniță, Naşii cei bătrâni se țin unul de altul, până la poartă şi înapoi. „Hai să mai facem o dublă”, o încurajează el. „Trebuie răbdare.”

Abia văd să citesc, o să schimb dioptriile. Vasăzică merg pe 50. Dacă aş putea să merg mai încet...

Amestecul lumilor...

În scris, i-am apărat pe cei fără voce. În „funcție”, pe cei care au ridicat vocea şi au spus: Nu! Nu aşa! Să ne luăm viața înapoi!

M-a sunat regizorul Andrei Gruzsniczki, caută un scenariu de perspectivă. Anul ăsta filmează, dar mai departe e pe uscat.

În noul val, Andrei face o figură aparte, de minimalist şi nu prea. A ucenicit pe lângă Pintilie, la *Prea târziu* şi *Terminus*, şi Gabrea, la *Struma*. Apoi s-a lansat cu *Cealaltă Irina*, laconic, ritmat, un film despre autoamăgire, a zis critica.

Acum vrea o idee-forță. Nu neapărat un scenariu cap-coadă, ştie că n-am timp. Dar un sinopsis, o schiță, ceva trebuie să am eu prin sertare. Vreo viziune. O sămânță de Cannes. El o s-o ude, o s-o îngrijească, să crească mare! Eventual semnăm împreună scenariul. M-am eschivat. Mi-

a stat pe limbă să-i dau *Soldatul*. La un pas am fost să-i scriu trei pagini, să scap de el. Să mă mulțumesc cu puțin, puțin de tot. Să nu mai trag de mine. Şi chiar să nu-mi mai pese.

Fiecare zi care trece, altă însemnare. Caut unghiul potrivit. Dacă îl găsesc, totul o să se lege. O să fiu iarăşi bine.

O reclamă stupidă la detergent: „Bang şi murdăria dispare". Ce mai film despre sinucidere ar ieşi...

Filipeşti. „Casa moşilor de vară", fără moşi; n-am reuşit să-i aduc pe Naşi. Un gol dureros...

Lume, lume! Circul nostru vă prezintă: pompierul-piroman! O zi stinge, o zi dă foc! Astăzi dă foc! Când să intre lumea în concediu, Traian Băsescu scoate cartea naționalismului din mânecă. Pretextul este reorganizarea administrativă a României, pentru care guvernul şi-ar putea angaja răspunderea. N-a văzut nimeni proiectul, totuşi se vorbeşte răspicat despre desființarea județelor actuale şi comasarea lor în 8 regiuni. Şi repede: alegerile locale de anul viitor să se desfăşoare pe noua structură.

Fără nicio dezbatere, fără consultarea comunităților afectate, fără un studiu de impact... Pur şi simplu prin asumarea răspunderii. Iar această marionetă tristă, Emil Boc, pare gata să joace, fără nicio convingere, şi acest rol. Opoziția îşi adună consilierii județeni, cere referendumuri locale, promite moțiune de cenzură. Şi protest civil.

Dar cel mai tare ripostează UDMR, pe care n-a consultat-o nimeni. Are propriul proiect cu 16 regiuni. S-ar reface astfel vechiul Ținut Secuiesc, pe structura județelor Harghita, Covasna şi Mureş. În formula de 8 regiuni, acestea se comasează cu altele, în care românii sunt net majoritari. Capitala noii structuri ar urma să fie Alba Iulia. În dispută este antrenată Ungaria, care prin vocea vicepremierului spune că „este o problemă de viață şi de moarte pentru comunitatea maghiară din Transilvania să rămână unită". El cere României „să nu schimbe harta etnică".

Baconschi îl convoacă pe ambasadorul Ungariei la minister, îşi exprimă „nedumerirea, perplexitatea, dezacordul", vorbeşte despre „o imixtiune supărătoare în problemele noastre interne". Primarii nu se lasă mai prejos. La Târgu-Mureş, edilul spune că nu poate merge „la săpat grădina cu doi handicapați", Harghita şi Covasna sunt județe sărace. Primarul Budapestei vrea să schimbe

steagul oraşului, care, nu ştiu cum, e roşu, galben şi albastru.

La Bucureşti, UDMR ameninţă guvernul cu retragerea sprijinului. Naţionaliştii maghiari plusează. Toró Tibor lansează ideea unei a doua regiuni „cu statut special” în Sălaj, Bihor şi Satu Mare, unde locuiesc 500.000 de maghiari. Se caută modele: Tirolul de Sud, Catalonia...

În secuime, Tamás Sándor spune: „Vom ieşi în stradă în prima fază, fără arme”. Vicepreşedintele Parlamentului Europei László To´´kés vorbeşte despre politica perfidă de românizare care, „dacă nu se întrerupe, vom pieri”. Şeful PDL Covasna, un oarecare Manolăchescu, crede că „politicienii nu doresc un Kosovo, nici sânge pe străzi; dacă o fi, ori ne batem ca orbii, ori plecăm”.

La televizor, Ciuvică despre Băsescu: „a deschis larg porţile balamucului!”. De ce face asta? Dislocarea baronilor, destructurarea partidelor, amânarea alegerilor, scoaterea UDMR de la guvernare? Niciuna nu stă în picioare, cel puţin potrivit logicii convenţionale. Doar dacă vrea criza perfectă. Cel mai probabil, Băsescu încearcă să contracareze legea statutului minorităţilor, promovată de UDMR. Să recâştige sau măcar să nu piardă prea mult din electoratul ardelean. Ce performanţă: cu UDMR la guvernare şi cu uşa naţionalismului de perete...

Încă o ofensivă. „Micii monştri” nu obosesc niciodată. Uite-i cum înaintează grăbiți pe două direcții. Una ar fi emiterea unui act normativ care să interzică accesul în funcții de demnitate publică peste 65 de ani. Egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii pensiilor, bla, bla... Efectul ar fi eliberarea a două posturi în CNA, pe care să le ocupe pedeleii, şi prin asta obținerea controlului. Mai departe vorbesc singur, ca televizorul. A doua cale ar fi dislocarea unor membri, invocând aşa-zise incompatibilități. Ar urma, probabil, contestații, procese. Opoziția nu s-ar pune de-a curmezişul dacă locurile libere s-ar împărți. Încerc să-i lămuresc că greşesc. Mi se spune că negocierile sunt avansate. De-aş mai duce-o până la toamnă...

Vodevil.

Numai gura e de noi. Vorbim despre „noua ordine instituțională” şi „încununarea reformelor”, dar nimic nu se întâmplă. N-are cum. Revizuirea Constituției este imposibilă în condițiile raportului de forțe din Parlament, dar în dezbateri este în top. Reorganizarea Bucureştiului port la Dunăre a căzut, dar a fost imediat înlocuită cu reorganizarea întregii țări, care în această etapă pare o petardă. Schimbarea guvernului, o pocnitoare, oricum suntem la Boc-trei. Până şi combaterea marii corupții a

luat o pauză. În pofida agitației generale, suntem împotmoliți până-n gât, nimic nu mai merge. Buboiul trebuie să se spargă...

Sever, finalist la Salonul internațional de fotografie de la Arles, Franța. Tema este „Timpul". Sever participă cu un triptic, trei interioare bătrâneşti, din care unul de la Filipeşti. Personajele sunt vechile fotografii de familie, alb-negru, cu rame groase. Un sanctuar care face legătura între vii – care lipsesc din cadru – şi cei mai înainte adormiți intermediază relația cu moartea. „Aceste fotografii modifică memoria trecutului şi uneori chiar îl înlocuiesc. Un portret de familie este o fotografie regizată, destinată să atârne pe perete: scopul este să ne asigure că totul este în ordine", scrie Sever pe site-ul galeriei.

Îndrăzneț, este? Arta fără îndrăzneală nu există.

Economia ne strică cheful. Cât ne consumăm noi cu revizuirea Constituției, reforma statului, reorganizarea, regionalizarea... Într-un clasament al revistei *Global Finance*, în funcție de puterea de cumpărare, România se plasează pe locul 68 în lume, după Botswana, Gabon şi Guineea Ecuatorială...

Andrei Pleşu, într-o emisiune cu Gabriel Liiceanu: „Cărțile sunt felul oamenilor de a avea aripi”.

Înseamnă că la Torino am zburat puțin...

Balamucul merge mai departe. Patru şefi de grupuri parlamentare au sesizat Comisiile de cultură că ar exista informații în legătură cu „trecutul infracțional” al unui membru CNA. Se pare că în spatele uşilor închise s-a căzut la pace: locul liber din Consiliu, conform algoritmului parlamentar, să rămână opoziției cu condiția să se mai elibereze repede unul pentru putere. Un fel de troc cu oameni. Cele două forțe politice şi-au şi adus candidații la audiere. Mai trebuie doar eliberat un scaun.

Constantin Duțu, membru CNA, e convocat în fața Comisiilor reunite pentru a da explicații în legătură cu „eventuale condamnări” vechi, în România şi Italia. „Dacă veți înțelege să nu vă prezentați, vom considera aceste informații ca fiind adevărate şi, în consecință, vom declanşa procedura de demitere, prevăzută de legea audiovizualului”, scrie în invitație. Parcă ne-am întors în anii ‘50!

Constantin Duțu merge la Parlament într-o stare de surescitare uşor de înțeles. Are 75 de ani, tensiune oscilantă şi multe probleme de sănătate. Depune un cazier

alb, în care nu figurează nicio condamnare. Unul dintre dosarele vechi, întocmite din anii ‘80, a avut ca obiect deținerea de armă. S-a văzut atunci că era vorba de un pistol de jucărie, necesar pentru montarea spectacolului *Bonnie şi Clyde*. Mi l-a arătat şi mie. O imitație destul de bună, dar care nu trage nici cu apă. Totuşi, arată ca unul adevărat.

Discuția e din ce în ce mai tensionată. Duțu denunță hărțuiala politică. În momentul culminant scoate pistolul din servietă şi-l pune pe masa lui Sergiu Nicolaescu, care a văzut multă butaforie la viața lui. Raluca Turcan, care stă alături, sare în sus şi-l dă afară din sală pe Duțu. Emoția ei se transmite presei, instantaneu apar ştiri în care Duțu „a scos pistolul în Parlament”. Şi chiar „l-a amenințat pe Sergiu Nicolaescu!”. Cum e posibil să se intre cu arme în Parlament? Unde e SPP-ul, SRI-ul, Jandarmeria? În Congresul american ar fi fost arestat pe loc! În locul unei execuții politice eşuate, mai mulți jurnalişti scriu indignați despre „pistolarul de la CNA”. Ăsta e nivelul...

Până seara curg ştirile cu Duțu-pistolarul. Pe la şapte devine clar că UDMR respinge regionalizarea în varianta lui Băsescu. Încep veşnicele speculații privind soarta coaliției, a guvernului... Până la lăsarea nopții, Traian

Băsescu aruncă încă o temă falsă – spune că regele Mihai e un trădător! Nu s-a întâmplat nimic deosebit, preşedintele era într-o emisiune pe cu totul alte teme. Ion Cristoiu, invitat şi el, i-a oferit ultimul număr din revista *Historia* pe care o editează şi care îl avea pe mareşalul Antonescu pe copertă. Şi jap!!! „Abdicarea regelui a fost un act de trădare a interesului național! Antonescu, care era prim-ministru, e considerat criminal de război, pentru holocaustul din România, iar regele Mihai, care era şeful statului, îşi primeşte averile înapoi şi i se iartă toate păcatele numai pentru că a fost slugă la ruşi?!" Ca şi când regele şi Antonescu ar fi fost în relația Băsescu-Boc. Reacții până dimineață. O mulțime de istorici sar să scoată piatra din baltă. Zoe Petre spune că Traian Băsescu şi-a trădat adevărata natură. Apare „protestul trădătorilor", semnat de istorici, artişti, publicişti. Intervine fostul consilier prezidențial Sebastian Lăzăroiu, azi ministrul Muncii; spune că Băsescu ar fi abdicat negociind ceva pentru țară, nu pentru el! Fratele preşedintelui, Mircea, declară pur şi simplu: „Traian, în locul regelui, ar fi spus: «Împuşcați-mă!», nu ar fi abdicat". Istoricul Marius Oprea se întreabă: „Este regele gol, sau preşedintele beat?" şi conchide: „E beat de putere".

Trăim în visul urât al unui om ajuns preşedinte. Ne trage după el într-un coşmar care nu se mai termină...

În celebrul discurs din Parlament, de condamnare a comunismului „ilegitim şi criminal”, preşedintele Băsescu vorbea despre „distrugerea continuității constituționale a statului român prin abdicarea forțată a regelui Mihai”. O fi uitat...

Adrian Sobaru, electricianul de la TVR care s-a aruncat de la balconul Parlamentului în semn de protest politic, a fost citat la poliție în baza legii protecției muncii. Pe pieptul lui scria: „Ne-ați ucis viitorul copiilor!”. Comisarul-şef Ionel Moraru spune că „incidentul a fost înregistrat ca accident de muncă, pentru că Sobaru era în timpul serviciului”.

Nu ne mai facem bine...

Un vers dintr-un cântec: „Vom înțelege totul, puțin câte puțin”. Şi dacă nu?

Inaugurări. Două stații de metrou, pe segmentul Bucureştii Noi, început din perioada Ceauşescu. Cum ar veni, două stații în 20 de ani. Pasajul Basarab, peste calea ferată, început de Băsescu pe când era primar, continuat de Videanu, terminat de Oprescu. Una peste alta, 8 ani.

Autostrada „Transilvania” bate pasul pe loc, dar Boc inaugurează triumfal jumătate din centura ocolitoare a Clujului. Europa, păzea! Venim tare din urmă!

Octavian Paler, în reluare, digresiuni la Antena 3: „Pentru mine România este o fatalitate. M-am născut aici şi nu pot ieşi din acest destin (...). De fapt, sunt un om exasperat”.

Dacă n-aş şti că e mort, aş crede că vorbeşte azi.

Scrisoare de la ICR Veneția: vor să organizeze o lansare a cărții în toamnă, însoțită de o proiecție a filmului. Cuvântul scris şi imaginea, împreună. Au publicul cel mai avizat, studenți, universitari. Subomul! Se ține scai de mine, ca un strigoi. N-am ales eu. N-aş fi putut alege altfel.

Turcan (ea) încearcă să trimită mingea la CNA, unde „ai lor” s-o mai joace o dată. Îmi trimite o scrisoare indignată prin care cere „să punem în discuție comportamentul dlui Duțu”. Şi mai vrea să ştie poziția noastră „față de eventuale condamnări”.

Mă pufneşte râsul; parcă am fi la organizația sătească a PCR. Să-l înfierăm, tovarăşi! Nici n-o mai pun în Consiliu, îi spun că n-am temei legal, cazierul e alb.

O să joc jocul ăsta până se termină. Mă fac că nu pricep, nu ies la bătaie. Stau pe fundul terenului şi dau mingea înapoi, de fiecare dată. Aşteptare încordată. Nu pot să punctez, dar pot să nu pierd. Să vedem cine oboseşte primul. Eu nu mă opresc...

Iulie

Ce valoare mai are şcoala? E dezastru la bacalaureat: cele mai proaste rezultate din istoria învățământului românesc – 6 din 10 elevi au picat, 85.000 de contestații. Universitățile, disperate: au mai multe locuri decât absolvenți de liceu. În Timiş şi Mehedinți au promovat sub 30%, în Giurgiu – 20%. Ministrul Educației se declară întristat. Aceasta este România, declară el patetic. Apoi ne cheamă să „stăm cu fruntea sus, nu cu mâna întinsă”. În 20 de licee, niciun absolvent. Un băiat s-a împuşcat în cap cu arma tatălui, care era pădurar. Se caută febril vinovații: elevii, părinții, profesorii, camerele de supraveghere... Unde nu s-au montat camere, media e net superioară.

Presa vorbeşte despre „generația respinşilor”, „generația distrusă”. „După doisprezece ani de învățătură, elevii noştri nu iau bac-ul”, constată o tânără crainică de şcoală nouă.

Ce pretenții să ai? Hai să lăsăm exemplul de succes al ministrului de Interne, Traian Igaş, care a terminat liceul la 24 de ani şi care pronunță „branconaj”. Chiar ministrul Educației, providențialul Funeriu, este persecutat de gramatică. Zice: „Problemele învățământului este că...”. Tocmai a spus ritos de la tribuna Parlamentului: „«colegi» este un substantiv de gen neutru”. Apoi a pretins că se pregătea să spună „cadru”, însă chiar atunci l-a provocat un senator din opoziție, i-a zis „colega”. El a vrut să replice, însă nu s-a mai putut concentra, cum-necum i-a ieşit „colegi” în loc de „cadru”. O fi de la reformă...

Colegul Gelu Trandafir îmi mărturiseşte: „Eu sunt cu Băsescu până la moarte”. Vine la serviciu în cămaşă portocalie. Acum zece ani, când lucram amândoi în administrația țărănisto-liberală, era cu Coposu până la moarte. Înțeleg târziu că era vorba de moartea lui Coposu.

Este rândul Rusiei să protesteze: în interviul de la B1 în care l-a făcut trădător pe rege, Băsescu a zis că în 1941 ar fi dat ordinul de trecere a Prutului, ca şi Antonescu.

„Sfidare neruşinată”, spune Ministerul rus de Externe. Preşedintele Medvedev profită ca să intre pe o poziție ofensivă la summitul Rusia/NATO, invocă „memoria victimelor”.

Să zicem că aş fi un soldat şi în fiecare dimineață scot capul din tranşee. Şi mereu inamicul e altul. Zău dacă mai înțeleg ceva.

Stelian Tănase crede că nimic nu-i întâmplător. M-am întâlnit cu studenții lui de la masterat – comunicare. Seara, în grădina vilei sale. O grădină mică, sufocantă. Aici îşi scrie cărțile. Iedera care ne înconjoară, flori roşii ca nişte mici trompete ieşite din masa verde, curgătoare. O egretă de aramă la marginea unei fântâni. Un whisky vechi de 18 ani. Stelian vede în politica lui Băsescu o abatere a atenției. De la disponibilizări, alimente şi medicamente scumpe la rege, unguri, ruşi... Să fie cu putință?

Întâlnire cu un manager TV. Ne cunoaştem de ani buni, am avut multe meciuri. Atunci conducea cel mai incisiv post antiputere. Azi construieşte alternativa la aceasta. Nu

va lăuda guvernarea, dar îi va ataca pe cei care o atacă. Mulți dintre ei formați chiar de el. „Există încă o nişă pro-Băsescu. Sigur, nu mai mult de 15-20%, dar e suficient loc de dezvoltare”, spune el pragmatic. Sunt curios cum a trecut de la stânga la dreapta, promit să nu-l judec. Zice că fostul său patron l-a împins. Din aproape în aproape, i-a redus atribuțiile.

„M-a transformat în ficus şi m-a scos la poartă. Acum se miră că am plecat. Şi nu mi-am luat nici banii pe acțiuni. Ce pot să fac?” Acum să vezi răfuieli deontologice.

Elena Udrea, huiduită copios la meciul de box Bute-Mendy. Campionul mondial Lucian Bute şi-a pus centura în joc şi a câştigat prin knock-out în repriza a patra. Un huo prelung, general, când Bute a încercat să-i mulțumească „doamnei”, fără de care meciul nu s-ar fi putut disputa la Bucureşti. „Nicio faptă bună nu rămâne nepedepsită”, zice ea şi surâde larg. A cheltuit aproape două milioane de euro, bani europeni. Nu e şic?!

Important este sistemul de raportare. Puşa este oprită pe stradă în Filipeşti de unul care ne-a văzut împreună; nu ştie de unde să mă ia. Mătuşa mea îi spune că am scris nişte cărți şi nişte filme. Nicio reacție. Atunci îi spune că m-a văzut mai demult pe ecran, făceam emisiuni. Nimic.

Şi a făcut şi politică, admite ea exasperată. Niciun ecou. Omul vrea să ştie unde stau, când vin în sat. Păi, zice mătuşa mea epuizată, cam peste drum de magazinul lui Bombică. A, zice omul, îl ştiu. Face multe grătare...

Naşul îmi mărturiseşte că nu mângâie câinele pentru că ar trebui să se spele apoi pe mâini şi chiuveta e tocmai în casă, să tot fie vreo 10 m până la baie. Ursu se freacă de picioarele lui, în curte, gata să-l dea jos. Îi strig să-i pună mâna-n cap şi se va linişti imediat. Naşul preferă să se clatine periculos, mai ales când Ursu se scarpină de baston. E un câine mare şi Naşul abia se ține pe picioare. Ravagiile bătrâneții...

Țara mea...

32% din profesorii candidați la examenul de titularizare n-au reuşit să ia nota 5. 19% au părăsit sala invocând motive de sănătate după ce au văzut subiectele. 52 de profesori au dat foaia albă. Ce pretenții să mai ai de la elevi?...

Comedie cu jandarmi, în stilul Louis de Funès. Zece jandarmi păzeau un tren cu armament, plecat din Braşov cu destinația Bulgaria. Pe la Stăneşti (jud. Giurgiu), trenul opreşte în câmp pentru că mecanicul are un şmen: a scos

nişte motorină din rezervor şi o vinde unui necunoscut care a tras maşina lângă locomotivă.

Jandarmii nu coboară, este o oprire neautorizată, nu ştiu ce să facă. Şi mai e şi caniculă. Şeful gărzii îl întreabă pe mecanic: ce faci, mă? şi el spune că are o problemă personală, nu durează mult. Jandarmii rămân în vagonul de gardă, care este primul din garnitură; stau şi se uită cum mecanicul vinde motorină cu canistra.

Când în sfârşit trenul ajunge în vama Giurgiu, un ceferist vede că un sigiliu e rupt. Vagonul 13 a fost spart, lipsesc câteva lăzi cu focoase. Din acelea folosite la detonarea încărcăturilor artizanale în Afganistan. Jandarmii sunt duşi la Parchetul militar. Audieri-maraton, pe mai multe piste. Cine să fie interesat de nişte focoase? Speranța e la hoții de fier vechi: dacă au fost ei, măcar nu ştiu să le folosească. Să nu rămână fără o mână...

Televizorul...

Ina spune: ai fi putut face altceva. În principiu, dar trăim într-o lume a întrebărilor fundamentale gen: oare toți detergenții sunt la fel?! Revelații: prețurile sunt întotdeauna o surpriză! Ce să fac? Mă adaptez...

Pauză de respiraţie

Christian Mititelu ne-a pus la dispoziție casa lui din Londra. Pur şi simplu ne-a dat cheia şi a plecat. Un cartier

middle class, locuințe-tip; doar culoarea diferă. Parter plus etaj, cu *bow window* la stradă, salon şi bucătărie la parter şi trei camere sus. Scară interioară din lemn. În baie tragi de-un lanț ca să aprinzi lumina. Grădină mică cu eucalipt în spate, gard în gard cu un parc plin de veverițe, care a fost odată cimitir; încă se păstrează crucile şi pietrele tombale. Duminică am văzut o femeie în costum de baie întinsă pe o lespede veche. Morții şi viii, laolaltă...

Parcurile, autobuzele fără locuri în picioare, metroul la trei minute, ordinea, civilitatea, normalitatea. O să vină ziua şi pentru noi? O s-o apuc?

Tate Modern Gallery. Admiram o serie a lui Matisse, patru nuduri din bronz văzute din spate, realizate pe parcursul a douăzeci de ani (1910-1930). Siluete de femei la baie, inițial cât se poate de realiste, treptat din ce în ce mai abstracte, abia recognoscibile. În ultima se vede doar părul lung, strâns în coadă, pe spatele plat. Şi deodată apare un grup de orbi vârstnici, cu mănuşi albe, ce păreau conduşi de un câine. S-au aşezat pe nişte scaune metalice mobile în jurul grupului statuar. Imediat a apărut şi ghidul. Le-a descris ce aveau în față şi le-a vorbit despre evoluția lui Matisse spre cubism. După care a invitat orbii să pipăie statuile, în ordine cronologică.

Aceştia au procedat metodic, de la cap la gât, apoi în jos, pe muşchii spatelui încordat. Turiştii urmăreau amuzaţi această vizualizare cu mâinile înmănuşate şi făceau fotografii cu telefoanele mobile. Chicoteli când orbii ajungeau la fesele mari, cărnoase, din primii ani ai artistului. Mai încolo nu mai avea niciun haz.

O bere Guinness pe His Majesty Ship „Wellington". De-a lungul Tamisei, nave care au făcut primul şi al doilea război mondial, ancorate pentru totdeauna. Puntea de comandă a lăsat locul tejghelei de mahon; turelele cu tunuri de 10,8 ţoli, meselor şi scaunelor din bambus. *Fish and chips...*

Pe malul stâng, cam în dreptul staţiei Temple, într-un zid, un medalion al unui jurnalist: G.W. Stroud. Scrie acolo că a fost apreciat pentru verticalitatea şi talentul puse în slujba comunităţii. Încerc să-mi imaginez aşa ceva la Bucureşti...

Westminster, „catedrala neamului". Un fel de panteon. Îngropaţi laolaltă, regi şi poeţi, politicieni şi savanţi. Fiecare a făcut câte ceva...

La BBC, Mubarak adus la proces într-o cuşcă de sârmă, alături de cei doi fii. „The arab rising" continuă în

Siria, unde regimul Assad omoară zeci de manifestanți pe zi. NATO s-a împotmolit în Libia.

Am vrut să văd Mankind Museum, pentru că mă intriga numele, dar era închis. Nu-mi rămâne decât să-mi imaginez. Felul omului de a fi, închis într-un muzeu.

O idee de ilustrare a acestui volum. Subsemnatul, cu o expresie înspăimântată, ținând în dreptul feței o ramă goală de televizor. Ecranul lipseşte, însă se mai văd butoanele în partea de jos.

O variantă poate mai reprezentativă pentru noi toți: o fotografie din talcioc. O Dacie transformată în tarabă, de la capota motorului la portbagaj şi acoperiş. Găseşti orice: de la brice, tirbuşoane şi aparate casnice la cărți polițiste, de la cosmeticale la becuri şi chiar icoane...

August

Să scriu! Să umplu golul...

Din categoria scenariilor care trec pe lângă mine: luptătorii din munți. În biblioteca lui Christian descopăr volumul îngrijit de Ioana Arnăuțoiu (Mititelu). Este fiica

locotenentului Toma Arnăuțoiu, condamnat la moarte şi executat în 1959 pentru luptă armată împotriva regimului comunist, lotul Făgăraş. Grupul a rezistat zece ani. Ioana a fost dată spre adopție de autorități. A aflat cine este abia după Revoluție. În volumul *Luptătorii din munți* a strâns toate documentele referitoare la grupul Arnăuțoiu: condamnări, declarații sub anchetă, procese-verbale de interogatoriu, note ale Securității, operațiuni de scotocire, de infiltrare etc.

Mă urmăreşte o imagine foarte puternică: Toma Arnăuțoiu, în alergare, cu pistolul-mitralieră de gât şi copilul mic în raniță, abia i se vede capul. Iată prima secvență. Ea singură face cât un film întreg.

Cum nu ştim noi să valorizăm „bunurile naționale”... Nu vrem sau nu ştim să scoatem în față episodul partizanilor din munți. Vorbim prea puțin despre asta. Ne lăudăm cu „rezistența prin cultură”, nu cu cea armată! Zău, cât de proşti să fim?!

Un singur reper, un film HBO, *Portretul luptătorului la tinerețe*. Fuşerit, nedesăvârşit. Regizat de Constantin Popescu, fiul producătorului Titi Popescu, de care mă leagă *Prea târziu* şi *Terminus*... Nu e rău, în scenele de

acțiune foarte alerte în stil american Wyatt Earp în care se trage mult. Totuşi, e lungit şi aici. Titi a răsuflat greu.

Constantin Popescu...

M-a surprins pentru că eu îl ştiam de la primele scurtmetraje, în care mergea direct la esență. De pildă, într-un film pe care l-am jurizat la Festivalul „Anonimul", C.P. vorbeşte despre uniformizarea comunistă, în tente de gri şi cenuşiu. Personajul central este un tip în maiou, care are o slujbă-tip, stă într-un bloc-tip, într-un apartament-tip. Şi în fiecare dimineață duce gunoiul la ghena de pe scară înainte de a pleca la serviciu. Soția face cafeaua, cu ochii cârpiți de somn. La un moment dat, în viața lui intervine o femeie din acelaşi bloc, aceeaşi scară. Personajul nostru mimează o delegație pentru a putea petrece noaptea cu ea. Dimineața totul arată la fel, femeia, apartamentul, blocurile gri, pe fereastră. Reflex, omul ia găleata de gunoi şi iese în maiou şi chiloți la ghenă, unde dă peste nevastă-sa.

Portretul... e lung şi repetitiv, iar figurile nu sunt pregnante. Şeful grupului, Gavrilă Ogoranu, e printre alții, abia se distinge. Culmea, în relief e securistul care-i vânează. Poate că asta a fost intenția, un personaj colectiv.

Acesta aleargă haotic prin pădure, trăgând mereu peste umăr.

Un fel de adolescenți întârziați, aflați în tabără la munte, surprinşi de ceva neplăcut...

Înapoi în mahalaua noastră.

Ultima declarație a preşedintelui Băsescu, cu trimitere la o eventuală victorie a USL: „Constituția spune că postul de premier revine partidului care a câştigat 51%, nu spune nimic despre alianțe. Numai dacă fuzionează. Ca aliați au o mare problemă".

Se agață de putere ca naufragiatul de-un pai.

M. Dinescu despre Băsescu: plăcerea conflictului îi încarcă bateria.

O firavă rază de soare la Filipeşti: se amplasează o sondă pe pământul nostru din deal. Este un loc mai îndepărtat care stă pârloagă. Marea companie occidentală, deținătoarea rezervelor româneşti de petrol, ne oferă 3.500 de lei anual, cu o mie sub salariul meu net pe lună. Dar Puşa e mulțumită. Oricum noi nu eram în stare să cultivăm locul, să fim cinstiți, abia ne descurcăm în jurul casei. Aşa puțini cum sunt, banii ajung pentru gardul grădinii, care s-a rărit de tot. Via nu ştiu dacă mai poate fi

salvată, s-a cam sălbăticit. Strugurii mari, care îți umpleau gura, s-au mărunțit şi s-au înnegrit.

Am fost la cimitir şi i-am spus şi tatei. Sigur, nu cred că mă aude, totuşi i-am spus: uite aşa şi aşa... Am stat până s-a stins lumânarea.

Mă gândesc la scenariul cu soldatul, tot nu reuşesc să încep.

În *Hurt Locker*, de Kate Bigelow, eroul care salvează lumea, în costum antibombă, întors din Irak în permisie, se simte pierdut într-un supermarket. Soldatul meu e unul nevoit să lupte ca să poată merge la supermarket. Este soldatul lumii a doua...

Contrabandă cu maşina vămii. Nouă vameşi de la Stânca Costeşti arestați pentru contrabandă. Țigările confiscate erau încărcate în maşina vămii pentru a fi duse la un depozit, unde nu mai ajungeau – pur şi simplu se întorceau la contrabandişti. Câştigul se împărțea frățeşte, toată lumea era mulțumită.

Evenimente familiare îmi dau ocazia să stau la aceeaşi masă cu tineri plecați din țară, dar şi cu cei rămaşi aici. Şi unii, şi alții studioşi, adaptabili şi mobili. Şi unii, şi alții

reuşiți social, cu masterate, slujbe bune, case, maşini. Diferența: o anumită seninătate, deschidere şi încredere în semeni la cei întorşi temporar. Şi mai ales un zâmbet permanent, enervant. Ca şi când răul n-ar exista sau eventualitatea de a-l întâlni e atât de mică, încât pare ceva exterior şi excepțional. Un fel de accident. Încercând să contureze viața din Australia fără să ne jignească, verişoara mea spune că acolo „e diferit". Insist să definească asta. „Oamenii au mai puține probleme." Şi zâmbeşte larg.

Cel mai bine ne exprimă Sfânta Maria Mare. Numai noi puteam face sărbătoare națională din moartea, şi nu din naşterea Maicii Domnului. Restul a făcut pietatea. În timp, moartea s-a transformat în „adormire" şi apoi în „ridicare la cer", dar, oricum o luăm, este plecarea ei din viața aceasta.

Ei bine, la noi este o explozie imposibil de descris, un amestec de veselie trupească, de soare şi mare, de mici, bere şi manele asezonate cu Ziua Marinei, scafandri, antitero, agenți infiltrați în mulțime, bricul „Mircea", toate pânzele sus, artificii, salve de tun, atacuri politice, ho, huo, aplaudaci, covoare de flori, ciocniri cu poliția. Noaptea, carnaval la Mamaia, femei în paiete, care

alegorice, muzică dance, dezbateri principiale, ce facem cu Cazinoul, manechine topless. Şi totodată, târâşuri pe coate şi genunchi în jurul mănăstirilor, icoane făcătoare de minuni, pomeni electorale, rugăciuni fierbinți, ajută-ne, Maică preacurată, pe noi, păcătoşii, că tu ne cunoşti: chefuim cu Dumnezeu...

Primul marinar al țării nu s-a dus la Ziua Marinei. A fost totuşi huiduit în lipsă. Paparazzi l-au fotografiat de la distanță la vila de protocol din Neptun; îşi plimba soția cu barca, într-un spațiu restricționat. Doi oameni singuri, ascunşi de un dig cenuşiu...

Săptămâna trecută, paparazzi au surprins-o pe Elenea Udrea intrând la Cotroceni. Turcan a dat din colț în colț, nu ştia nimic. Ulterior, s-a spus că ar fi fost totuşi o întâlnire cu câțiva miniştri; nu s-au dat nume, nici tema întâlnirii. Ceva, cumva...

Bomboana pe colivă a pus-o Băsescu – a zis că nu ştie nimic, el a fost cu nevasta. „O fi fost la vreun consilier.” Şi hăhăie.

Distracția vulgului:

Nicio zi fără Elena Udrea. Astăzi, rochia ei, ultima modă: neagră cu steluțe albe, Dolce & Gabbana. Valoare de catalog: 17.000 de lire sterline. Ecranele se umplu de indignare, cum, în plină criză, unde este solidaritatea între guvernanți şi guvernați? Şi îi mai stă şi prost. Elena Udrea e scârbită, nu există o rochie de o asemenea valoare, a dat pe ea sub 800 de lire. Păcat că n-a păstrat chitanța. Noi cu 800 de lire am stat două săptămâni la Londra.

Încă una cu Elena Udrea: de data aceasta ne propune „circuitul roşu". Un fel de „pe urmele lui Nicolae Ceauşescu". A fost ea în China, cu Boc, şi-a găsit interes. N-au venit cu un contract, dar măcar e o idee. Şi nu doar turiştii chinezi vor fi curioşi, în definitiv vorbim de ultimul mare dictator din Europa. Îmi imaginez traseul. Să zicem că începem la Târgu-Jiu, unde Ceauşescu a stat închis alături de Gheorghiu-Dej, chiar în acelaşi dormitor. Apoi Doftana, că tot e-n ruină, Bucureşti – Comitetul Central, Casa Poporului etc. Palatul Snagov, despărțirea de Bobu şi Mănescu, care-i sărută mâinile, ar merge redată în ceară, gen Madame Tussaud. Şi încheiem la Târgovişte, „unde se mai păstrează zidul". Poate şi sala celui mai mare simulacru de proces, în care chiar avocatul îl acuză de moartea a 60.000 de oameni. O aberație. Le dăm şi filmul execuției, în 3D, să se simtă bine. Când ea spune: „Mă

băieți, sunteți ca copiii mei”. Şi pe urmă salva, interminabilă. Şi sânge peste tot. În drum spre aeroport, o haltă scurtă la Cimitirul Ghencea. Poate şi un suvenir, un tricou cu dictatorul zâmbind, carnetul lui de partid, ceva. Să vezi imaginea României...

În Libia, rebelii înaintează spre Tripoli, susținuți de bombardamentul NATO, care pregăteşte terenul. Este o chestiune de zile, cel mult săptămâni. Bucureştiul, autist, cu chiu cu vai recunoaşte Consiliul Național de Tranziție ca „interlocutor valabil”.

Boc, mai liber la gură ca niciodată. N-ajunge că turuie tot timpul, acum a schimbat şi registrul, e undeva pe după blocuri. Ca de obicei, inspecta un tronson de drum cu ministrul Transporturilor, care dădea explicații despre cât de bine o să fie. Ziariştii însă tocmai descoperiseră o reclamă la viagra pe site-ul CFR-ului. Boagiu face gura pungă, zice: „Mulțumesc că m-ați informat”. Şi Boc, fără să-l întrebe nimeni: „Eu ştiam că soarele şi tenisul...” – întăresc penisul era continuarea.

Uite că întăresc CFR-ul.

Alegeri parțiale la Neamț, într-un colegiu rural. Țăranii primesc pungi verzi cu ulei, zahăr şi făină, plus o

fotografie cu icoana Maicii Domnului. Pe verso scrie: „Dăruită de Adrian Rădulescu PDL. Sfințită”.

Alți alegători sunt plimbați gratuit în ziua votului cu autobuzul la mănăstiri, ca să se închine. Scurtă pauză la secțiile de votare; aşa, cât să-şi dezmorțească picioarele.

Şeful campaniei PDL, primarul Gh. Ştefan, zis Pinalti, spune că a folosit „metode tradiționale”. Nu mai e nicio măsură.

Satul 2 Mai

Ultimele zile ale verii. Ultimele fără griji...

Roi de lăstuni în curtea pensiunii, un adevărat regal aerian. Zbor frânt, în mare viteză, la rasul ierbii, cu răsuciri bruşte. Turiştii se minunează şi fac fotografii. Ai putea crede într-o coregrafie misterioasă, de o rară virtuozitate. Dar nu e decât o vânătoare. Peluza a fost tunsă şi gâzele nu mai au adăpost.

Vama Veche. Am fost aici! Am început *Purtătorul de cuvânt*, primul meu jurnal. Oricine are dreptul să-şi spună povestea... Casa de pe malul mării, cu fântână în curte, nu se mai vede, a fost înghițită de pensiunile mari, din beton, înghesuite unele în altele. Vamaioții de pe vremea mea vin cu copiii să se joace în nisip. Plaja e din ce în ce mai îngustă. Aici am plănuit un fel de „to do list”, treburi de făcut. Eram gata să rup lanțul! Atâtea lucruri de cuprins

şi de exprimat! Am scris primele rânduri într-o grădină cu viță-de-vie şi gard de piatră, în urmă cu zece ani. Ce-a fost de atunci?

Cel mai important, Sever a crescut şi e pe picioarele lui, la casa lui. Şi-a găsit drumul prin fotografie; să aşezi lumea cadru cu cadru. Dar asta a făcut-o el, nu eu. Pe cât a fost omeneşte posibil, am încercat s-o protejez pe Ina. Dar cât am reuşit? Eu nu sunt bine, nu sunt bine cu mine. Mă simt irosit. Mă rătăcesc, mă întunec. N-am ştiut să mă dedic. A fost un zbor de încercare şi atât. Sigur, s-au adunat nişte cărți şi nişte filme, dar de la un punct aproape că mi-am abandonat scrisul. Mă exprim greu. Mă sufoc sub povara slujbei mele imposibile, duc apă cu ciurul. Mă târăsc de la o zi la alta, fără niciun orizont. Când îndrăznesc totuşi să iau pixul în mână, ies surogate; mă trezesc scriind despre Băsescu şi Elena...

Septembrie

Filipeşti, „casa moşilor de vară”.

Cu banii pe doi ani plătiți pentru sonda de pe deal abia reuşim să schimbăm gardul din fundul grădinii. Pe ultimii

metri suntem nevoiți să rărim scândurile, ca să ajungă. Şi nu-l mai vopsim, îl dăm cu păcură.

Soarta. Dacă mă năşteam american, aş fi scris despre toate grozăviile lumii. Aşa, trebuie să mă limitez la ale noastre. Singularitatea mea vine din despărțirea de un spațiu chinuit şi îngust, care nu interesează pe nimeni.

Tocmai puneam aceste rânduri pe hârtie când mi s-a terminat pixul. Pe masă era altul şi am dat să continui cu el. Dar s-a opus Naşul; era pixul lui. Să nu mă supăr, dar altul n-are. Şi când va avea nevoie de el pentru socotelile casei, ce va face?

Da, am uitat, nu se poate deplasa. La Bucureşti chiar şi pâinea o cumpără femeia de serviciu de pe scara blocului. Merge până la primul chioşc şi vine repede înapoi, să nu i se observe lipsa. Unde s-o trimită după pix? Dintr-odată văd totul mărit, ca printr-o lupă...

Mi-e frică?! Înseamnă că sunt conştient. Târâş, se apropie...

Până la urmă, ce-am vrut?! Nu spun ce am făcut, pentru că mare lucru n-a ieşit, dar măcar ce-am vrut? Ce-am încercat? Ce am sperat?!

Dincolo de o formă sau alta, să trăiesc cu folos. Să spun: am făcut tot ce-am putut. Dar nu pot. Sper măcar că mi-am păstrat luciditatea.

Pe Autostrada Soarelui, hoții de cabluri electrice au pus la pământ un stâlp de înaltă tensiune şi-au strâmbat alți trei. Este a doua oară în acest an. Poate că reuşeau, dar s-a făcut ziuă. Au luat vreo 100 m şi nişte ancore. Reparația va dura câteva săptămâni. Bine că nu s-au prăjit...

Gaddafi a fugit! Dictatorul Libiei a intrat în pământ. Algeria declară că nu i-a acordat azil. E probabil undeva în deşert, în vreun buncăr secret. Rebelii au intrat în Tripoli până-n dormitorul prezidențial. „Televiziunea liberă" repetă mereu imagini cu un revoluționar exaltat purtând celebra şapcă cu firet aurit şi la gât lanțul de aur al lui Gaddafi. Pe larg, transmisii din casa şi baia tiranului; faianța, robinetele...

De la Londra la Sofia, ambasadele lui Gaddafi sunt evacuate pentru a face loc noilor autorități de tranziție. Diplomația de la Bucureşti se obişnuieşte greu cu ideea

schimbării. Târziu, cu prune-n gură şi cu rezerve faţă de rebeli.

Câţiva ziarişti de la o publicaţie satirică au desprins placa „Marii Jamahirii Libiene Socialiste” de pe zidul „biroului popular” din Bucureşti şi au depus-o pe pragul Ministerului de Externe. Să priceapă Baconschi!

PDL se revopseşte! Să nu-l mai recunoşti, să zici că-i altul. Pungile cu zahăr şi ulei din campania PDL din Neamţ au fost verzi. Udrea vorbeşte despre o rebrenduire, un suflu nou. Doar că nu-i spune spălarea imaginii. Astăzi Boc a apărut în tricou verde la şcoala de vară a partidului, Flutur, la fel. „Sunt verde, sunt viu, periculos de viu”, a zis el. PDL îşi leapădă pielea portocalie ca un şarpe.

Caut, nu ştiu ce caut, caut... Măcar un sens pe hârtie.

Tema mea este teama risipirii, a pierderii identităţii. Prea puţin şi prea rar sunt eu, cel adevărat. Timpul meu se scurge. Lista restanţelor creşte mereu.

Am scris puţin, prea puţin. Răsucelile vieţii mele...

Participarea la mersul poticnit al lucrurilor, la ordinea socială mă copleşeşte, mă rupe de la rosturile mele. Poate chiar să mă anihileze. Am scris puţin, prea puţin. Nu ştiu ce să fac. Mă agăţ de acest jurnal ca un înecat.

Este ca un alambic, filtrează frustrări, spaime, zădărnicii, furii, aşteptări, vise care nu se îndeplinesc, întâmplări şi acțiuni, „cârlige” de care să te agăți, imagini şi cuvinte. Ce am pierdut? Până la urmă, aroma se împrăştie şi rămâne zațul...

Pe mine nivelul dezbaterii publice mă depăşeşte. Stelian Tănase spune că are informații: preşedintele Băsescu e bolnav! Din mai multe surse, inclusiv de la Cotroceni. Oameni importanți, cei care vehiculează informațiile despre boala preşedintelui, o plasează diferit: „Coloană, rinichi, unii spun că nu mai bea...”. Şi tot el: „Sunt informații pe care nu le-am putut verifica. Punct”.

Intră prin telefon purtătorul de cuvânt al preşedinției, veşnicul Turcan: Traian Băsescu este sănătos, „Stelian Tănase suferă de o boală gravă, îi plac prea mult banii”.

Tănase ridică din umeri. Oricum, „dl Turcan e un om prea puțin educat, ce să mai vorbim”. Dacă tot a venit vorba, intră şi deputatul Mădălin Voicu, că tot era în studio: „Poate că preşedintele e sănătos la corp, dar la cap?”. Chicoteli în studio. Hai, gata, trecem la cianuri. Să vorbim despre exploatarea minieră Roşia Montană...

Filipeşti. „Toamna fetelor bătrâne”, caldă, nefiresc de caldă. Dealurile galbene, uscate. Gardul din fundul grădinii e gata, mai trebuie doar să-l dăm cu păcură, să nu-l pătrundă ploaia când o veni. Unul dintre lucrători, de care n-am auzit niciodată, le spune celorlalți că a copilărit cu mine.

Înseamnă că m-am ajuns...

S-a sălbăticit via. Mă uit resemnat cum stâlpii putrezi cedează unul după altul sub povara viței fără rod. Ce hamburg, ce ceazla, ce tămâioasă făcea odată! Astăzi nu ştiu dacă mai sunt zece butaşi buni; în rest, nişte boabe mici, negre şi acre. Bolta o mai ținem pentru umbră. În fund, unde suportul a cedat complet, o coardă îndrăzneață s-a salvat cățărându-se într-un piersic. Cum mă agăț eu de acest jurnal.

Dar mai pot să rodesc?!

1TV – apropiat primarului din Piatra Neamț – a devenit un caz-şcoală. În alegerile parțiale a refuzat să încheie campania conform legii, cu o zi înaintea votului. Chipul electoral al candidatului PDL a rulat pe întreaga durată a zilei de sâmbătă, la fel şi în duminica votului: v-am dat, v-am făcut, v-am dres... Inspectorul nostru zonal s-a dus la

post de două ori: inutil. Conducerea a fost de acord că încalcă flagrant legea, dar a continuat cu seninătate. „N-avem încotro”, i-au răspuns. La Bucureşti nu reuşim să dăm o sancțiune cu niciun chip. Fapta este unică în analele CNA şi Mihai Mălaimare (propus de PNL) cere amenda maximă, 100.000 lei. Colegii promovați de putere spun că nu-i decât un post local şi oricum Antena 3 face mai rău. Aşa că propun amenda minimă, 10.000. Schimb de vorbe grele, obrăznicii...

Ceva între grotesc şi burlesc, ne învârtim după coadă din ce în ce mai repede, doar-doar... Începe o târguială ca la piață, mai dă, rumâne, mai lasă, jupâne... Încercarea mea de a aduce lucrurile la jumătate eşuează, „coaliția” nu acceptă un leu peste 30.000. Cel mai clar caz de încălcare a normelor electorale se amână. Instituția, paralizată. Ce semnal dăm noi? Suntem orbi, surzi şi muți! La locale, toate posturile de partid o să ni se urce-n cap.

Toate analizele, proaste. Atâta s-au ținut de capul meu mama şi Ina şi soră-mea că până la urmă m-am înțepat. Rezultatul previzibil de care fugeam în subconştient: sunt ieşit din marjă la toți parametrii. Nimic n-a scăpat neatins: ficatul mărit, nisip la rinichi, inima bate neregulat, colesterol, zahăr în sânge, tulburări de vedere, tensiune...

Dar ce n-am?! Car după mine un sac de pastile. Şi legume fierte. Stresul, zice medicul, ca o concluzie. Cu „s” mare!

Din an în paşte, un motiv de satisfacție. După trei ani de monitorizare a greşelilor de limbă, numărul acestora a scăzut pe ansamblu sub 50 pe lună. Sancțiuni au fost puține, însă mediatizarea a fost maximă, mai ales în presa scrisă. Politica mea a fost să-i arăt cu degetul. Să le crape obrazul. Când am lansat programul cu Institutul de Lingvistică al Academiei, unele posturi treceau de 100. Se poate mai mult? Minuni nu se pot face. Uite ce dezastru la bac...

Enormă, uriaşă dezamăgire: „CNN-ul românesc” devine pe zi ce trece o şuşă. Odată cu schimbarea acționariatului, alunecă spre un canal de fapt divers. Ce revărsare de nunți, divorțuri, partaje, infidelități, violuri, mortăciuni... Un fel de manea în care nimicul se învârte în gol, la infinit. Culmea, audiența a crescut semnificativ.

Nevoia de izolare

Filipeşti, programul ultima casă. Liniştit şi simplu. Să te retragi la timp. Să dispari încet, neştiut, să nu mai încurci locul. Să ieşi din lume. Ai fost acolo, dar n-ai stat mult. Ai întâlnit nişte oameni, te-ai confruntat, nu mai ştii de ce, ai

câştigat sau ai pierdut. Sau pur şi simplu ai trecut pe lângă ei. Uneori a fost dramatic, alteori amuzant, dar una peste alta, intens. Cioburi, fragmente. Dacă reuşeşti să le pui în cuvinte, poate are sens. Poate înțelegi.

Dor, varianta „România 2011”, disoluția familiei emigrante. Copii rămaşi de izbelişte... La Teremia Mare, o fetiță de 12 ani a murit de foame după ce mama ei a plecat în Spania la muncă. Bunica n-a reuşit să-i ia locul în sufletul copilului. Mama a revenit de câteva ori, până când concubinul i-a interzis. Părăsită, fetița a căzut într-o depresie neagră, refuzând să mai mănânce şi să vorbească. Bunica a dus-o la spital şi a lăsat-o acolo, oricum n-avea bani s-o țină. O vreme a fost hrănită artificial printr-un tub introdus în stomac, dar în cele din urmă s-a stins. Cadavrul a fost cântărit, conform procedurilor legale. Avea zece kilograme.

UNPR dă la Sectorul 5 câte trei pâini celor care se înscriu în partid. Acțiunea se dovedeşte un succes, mulțime de sărmani stau la coadă să semneze adeziuni. Merge pe inima goală...

Octombrie

Cui pe cui se scoate!

Un om din Galați, fără dinți în gură, a poftit la un măr. Bucata înghițită i s-a oprit în gât. A fost dus de urgență la spital, care n-avea bronhoscop. S-a luat decizia transferării de urgență la Bucureşti, la 300 km distanță. Din fericire, la ieşirea din oraş maşina Salvării a intrat într-o groapă atât de mare, încât pacientului i-a sărit mărul din gât.

Televiziunile de ştiri au ilustrat cazul cu imagini din *Albă ca zăpada.* Suntem de desene animate...

Douăzeci de ani de la mineriade...

Institutul Cultural a aprobat lansarea lui *Fundesac* în italiană la Veneția. Avionul prin München la dus şi Frankfurt la întors, deşi există cursă directă *low cost*. Prezentarea va fi însoțită de vizionarea filmului regizat de Lucian Pintilie. Subomul, mereu actual...

Viziuni întunecate. Totuşi, dimineața nu se risipesc... La spitalul din Târgu-Jiu, bolnavii de cancer în fază terminală primesc algocalmin şi piafen.

Morfina s-a isprăvit de mult.

Sunt bun de aruncat. Hai să dăm asta la o parte. Să uităm, să trecem peste. Mă târăsc de la o pagină la alta, fără emoție şi fără intensitate. Odată am avut ambiții de explorator. Astăzi trag de mine, rătăcit într-un pustiu. Nu-mi mai pun problema direcției, am pierdut-o de prea multă vreme, nimicul aproape că m-a înghițit. Mă concentrez doar asupra pasului următor. Merg înainte din nesupunere, orbit de vântul încins.

Poate că nu voi ieşi niciodată, dar dacă mă opresc s-a isprăvit, asta-i sigur. Şi nu vreau. Nu sunt o victimă. Nu încă. Rămânem în legătură...

Deşi plouă de 12 ore, administrația locală continuă să ude parcurile. Aspersoarele îşi rotesc inutil jeturile ca nişte fuioare sub perdeaua de apă, într-un dans ireal, rafinat şi absurd. Lipseşte doar fanfara din chioşc. Muzica!

De ce te plângi mereu?! Doar nu lucrezi cu mâinile...

Puțină sare pe viață! Nu sunt doar un comentator resemnat, inutil. Săptămâna viitoare plec la Veneția cu *Fundesac*. Va fi şi o seară de proiecție a ecranizării romanului în cel mai bun cinematograf. Am două prelegeri

de ținut şi încă n-am scris un rând, n-am apucat. Nu simt niciun impuls, doar obligația mă apasă. Trebuie neapărat să fug la Filipeşti, să mă extrag din cotidian, să ascult ploaia, să mă întorc în timp.

Subomul, sau despre abjecția raporturilor umane într-o societate totalitară, cum ar spune editorul meu, Liiceanu. Despre produsul acestui experiment social în forma cea mai pură: un animal!

Din „epistola către veneţieni”

Am ajuns în Valea Jiului smuls de acasă, aruncat cu forța legii într-un hău adânc şi ostil. Am încercat să mă închid în mine, să aşteptez să treacă stagiul obligatoriu. Garsoniera de la ultimul etaj, căsnicia mea, aflată la început, dragostea Inei m-ar fi putut proteja de angoasă ca o cochilie fericită. Însă suferința din jur era atât de atroce încât am fost pur şi simplu invadat, scos din mine şi târât în necunoscut. Mi-am dat seama că am fost prins în ceva ca un experiment, un uriaş laborator social. Mi-era frică să mă gândesc mai departe. Oamenii descoperiți în subterane nu păreau deloc conştienți de apăsarea răului care îi înghițise. Păşeau supuşi, cu capu-n pământ, mânați ca-ntr-un abator. Oh, nu pot să mai trec o dată prin toate astea.

Pe cât e, pe-atât n-ajunge. Spune mai multe cuvinte! Ce greu se adună. Cărțile tale sunt nişte lame de ras! Ai tendința de a reduce totul la esență. Are sens în scris, pentru că totul s-a scris. Dar la Veneția trebuie să vorbeşti, să turui pe puțin 30 de minute. Şi s-a mai îmbolnăvit şi traducătorul. O să fiu doar eu şi Dotti. Gândeşte în termeni de scenă. Nu poți să urci, să spui o frază şi să te dai jos. Este un spectacol şi sunt reguli. N-ajunge să le spui cum stă treaba. Trebuie să fii reflexiv, dar nu abstract şi plicticos. Să fii direct şi simplu, să spui ceva memorabil şi să emoționezi. Să aplaude când vorbeşti, nu la sfârşit.

Îmi vine să râd tot timpul. Sunt lucruri la care nu m-aş fi gândit niciodată.

PDL Sector 3 racolează membri contra o pungă de alimente, medicamente sau ajutor de înmormântare. Ce să zic? Ordinea mi se pare corectă.

Posturile de ştiri ne informează din oră-n oră că a demisionat „cântăreața lui Băsescu". Să ştie întreaga națiune!

„De câte ori nu l-a încântat ea la «Cireşica»!" Ce voce, ce paiete, ce ținută! Acum se vede că patronul nu o aprecia la

aceeaşi valoare, în toți aceşti ani nu i-a mărit leafa. Şi-a luat lumea-n cap, la toate jurnalele zilei.

Gaddafi, lichidat. Ca de obicei, primele ştiri au fost contradictorii. Întâi s-a spus ca a fost capturat de rebeli, era ascuns într-un canal. Apoi aflăm că a fost rănit într-un raid NATO asupra oraşului său natal, Sirte. Apoi că a fost agresat sexual, violat, împuşcat în picioare, cu alte cuvinte fugea. Noul premier a zis că dictatorul, prins într-un schimb de focuri, a fost nimerit în cap. Gaddafi a murit. Cum? Încă nu se ştie. Mii de oameni au stat la coadă să se fotografieze cu trupul inert. Se relatează că ultimele lui cuvinte au fost: „Nu trageți! Cine sunteți?!" – sau invers. Cadavrul a fost târât prin praf, iar rebelii au dansat în jurul lui. Noaptea, artileria a tras artificii. După 42 de ani de domnie, „câinele turbat al deşertului", cum i-a spus Reagan, a murit ca un maidanez. Gelu Voican, groparul „fratelui Ceauşescu", spune că nu contează, „e deja un fapt divers".

La Craiova, jumătate de oraş a rămas fără căldură, regia de termoficare nu mai poate recupera debitele. Poliția umblă din uşă-n uşă să convingă locatarii să-şi plătească

datoriile. Mulți nu deschid, au auzit ei ceva despre statul de drept: să vină cu mandat!

Din audierile de la Parlament rezultă că Serviciul Român de Informații supraveghează clanurile interlope. Directorul SRI spune că au o hartă pe zone de acțiune. Un senator PSD crede că e foarte bine aşa: poliția a fost infiltrată de clanuri, justiția a fost infiltrată, ce ne rămâne?

Filipeşti. M-am umplut de „dinții babei". Culeg via de unul singur. Nici nu e greu, la cât a rămas: doar bobul negru mai rodeşte, tot ce a fost viță nobilă s-a sălbăticit. Ina zice că rezistă doar soiul dracului, ca mine.

Nu-i adevărat: eu lucrez pentru celălalt! Sau cel puțin aşa îmi închipui.

Naşii cei bătrâni se cer la Bucureşti, trebuie să-i iau cu maşina. Încă mai era vreme bună. În grădiniță mai țârâie câte un greier. Stăteau liniştiți pe lângă sobă şi se uitau la „Întrecerea anilor". Dar vine recensământul şi n-o să-i găsească acasă. Şi vor să fie. Vor să răspundă. Prezent! Suntem aici! Sunt tot felul de întrebări şi formulare: despre suprafața camerelor şi a bucătăriei sau dacă ai

maşină de spălat... Mulți se lipsesc, se dau absenți. Ei, nu.

Scrisoare de la Veneția: voi fi primul vorbitor. Înseamnă că trebuie să fiu descriptiv şi plastic, altfel nu va înțelege nimeni nimic.

„Înaintea lui Dumnezeu, oamenii au adorat lumina soarelui. Imaginați-vă o lume fără cer! O lume de cârtițe! Sunt mai multe galerii dedesubt decât străzi deasupra. Oamenii care nu contează se nasc în case-tip din colonia minieră, copilăresc pe uliție desfundate, alături de câini şi porci, când nu se joacă cu trenulețele de cărbune din triaj. La 18 ani coboară sub pământ, coadă la lopată, jumătate goi, negri şi-n albul ochilor.

Care mai apucă pensia se stinge încet, vărsându-şi plămânii. La sfârşit e petrecut solemn de fanfara minei pe ultimul drum. Undeva, în adânc, unul din copiii coloniei i-a luat deja locul."

„Luceafărul huilei", Miron Cozma, şi-a făcut partid. Cum altfel decât social-democrat al muncitorilor? De data aceasta va lupta cu armele democrației. O să ia puterea şi o să-i bage la puşcărie pe Iliescu, Constantinescu, Băsescu, pe rege şi pe guvernatorul Băncii Naționale. Pentru că şi el „a făcut 4 ani de închisoare pe vremea lui

Iliescu, 4 pe vremea lui Constantinescu şi 3 sub Băsescu". Bine, şi regele? Şi Isărescu? Aşa, pentru starea naţiunii, dacă nu aţi observat. Reveniţi-vă! s-a răstit Cozma.

Soţia sa, Marilena Niţu, se mulţumeşte cu mai puţin: cântă prin locante pe versurile „luceafărului". O să scoată şi-un album.

Unul împotriva altuia, ca într-un război. Un fel de junglă: furie rece, violenţă gratuită, demenţa care se infiltrează tot mai adânc, în fiecare fibră. Aer otrăvit...

Un pensionar din Constanţa a tăiat cordelina unui alpinist utilitar care lucra la izolarea termică a blocului. L-a deranjat că trecea prin dreptul ferestrei sale. Îi murdărea peretele. Poate că făcea şi zgomot. A pus mâna pe un cuţit de bucătărie. L-a privit în ochi şi a şuierat: ţi-am spus că ţi-o tai! Alpinistul a căzut în gol de la etajul trei. Medicii sunt rezervaţi.

Realitatea TV, ruptă-n două! Trunchiul a respins altoiul. Duminică seara, programul curgea normal când emisia a fost brusc comutată în noul sediu de la ieşirea din oraş. Cea mai surprinsă a fost prezentatoarea Dana Războiu. Din noul studio a apărut o altă crainică, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Totuşi, semnalul la satelit nu era încă fixat, avea sincope. În „ferestre" intra automat

semnalul din vechiul sediu sub sigla RTV. Figura năucă a Danei: ce se întâmplă? Ce caut eu aici?

O amendă pentru fiecare!!!

Veneția, o oportunitate ratată. Buna intenție n-ajunge. Lume puțină, sala pe jumătate goală. Şi Giorgione e singurul cinematograf. Afişul mi s-a părut inspirat, dar în oraş n-am văzut măcar unul de sămânță. Cel puțin pe „Nova", care leagă „alla ferrovia" de podul Rialto şi piazza San Marco, drenând toți turiştii din lume, n-am văzut niciunul. Practic au ştiut doar cei care urmăresc constant acțiunile ICR-ului, în general persoane în vârstă şi cei care întâmplător au trecut prin fața cinematografului. Acolo, da, era un afiş negru, grav şi sumbru.

Dotti a fost în vervă; a spus despre *Fundesac* că este un denunț al comunismului românesc şi al emanației sale postrevoluționare declasate. Dar cine să-l audă?

La Bucureşti, Elena Udrea profită de ocazie ca să-mi ceară demisia în cazul Realitatea *versus* RTV. Să fie sănătoasă. Nu mi-e clar dacă e o reacție nervoasă sau urmează un atac organizat la scară mare. Nu mai sunt coerenți. Până una-alta s-o trimit în derizoriu, s-au despărțit doi investitori şi gata, lucrurile astea se

întâmplă, nu-i aşa? Declar în *Jurnalul*: „Nu ne putem transforma într-o instanță de divorțuri media cu partaj...”.

Ce îi doare cu adevărat este că Realitatea a scăpat din chingi. Va fi iarăşi ce-a fost? Deocamdată a pierdut în audiență doar 0,2 puncte. Nu ştiu dacă va supraviețui financiar...

Să las Veneția în urmă. De câte ori am eşuat eu... Măcar vremea ține cu mine. O zi întreagă mă consolez în Murano şi Burano, două bijuterii strălucind în soare. Până la urmă, singurul lucru bun este prietenia lui Marco Dotti. Bem Campari şi-l bârfim pe Berlusconi. Marco are o părere execrabilă despre „Il Cavaliere”, „este o ruşine pentru Italia”. Îi fac capul mare cu noul meu proiect. *Ceva bun de la viață* vine în continuarea lui *Prea târziu*. Povestea continuă. Un cult al întunericului? Mi-am pus aici toată mânia, frustrarea şi revolta. M-am concentrat asupra neşansei şi am de gând să merg până la capăt, să mă descarc.

Retrospectiv, lucrurile se leagă, îmi par mai clare. Subomul a ieşit din pământ, însă deasupra nu-l aştepta nimic bun. Este vremea oportunităților, dar nu pentru el.

Povestea merge înainte. Am ajuns prea departe. Ginel şi Mateo sunt perdanți, nişte fazani ai vremurilor noi. Au

ajuns la mâna învârtiților tranziției, într-un lanț de complicități care le storc ultima brumă de speranță. Tot aşteaptă să facă „nişte mălai” şi să plece în America. Dar viața trece pe lângă ei în viteză şi rămân mereu pe peron. Dotti e cucerit. Totul la el e candoare şi pasiune. În primăvară va aranja o proiecție la Torino. Va scrie în *Il Manifesto* şi *Vita*. Entuziasmul lui dezinteresat e contagios. Cum a zis Pintilie? „Trebuie să facem ceva împotrivă.”

Noiembrie

Filipeşti, cimitirul din deal. Fotografiile vechi în alb şi negru, chipurile uitate. Şi ei au fost aici. Cum se întâmplă? De fapt, întârziem cât putem. Dar, orice faci, te apropii. Eşti împins de la spate. Vei ajunge acolo, toată lumea o face. Dacă vorbesc, poate reuşesc să amân. Am tendința de a complica lucrurile. Despre ce să vorbesc?! Despre oamenii care încearcă şi pierd? Ştiu că am greşit. Era ceva de aşteptat de la mine. Şi ceva legat de artă. Aveam un anunț de făcut. Poate că era important, nu-mi dau seama. În orice caz, nimic la modă. Nu mai ştiu...

Pictorul Sorin Alexandrescu, la televiziunea publică. Reporterul vrea să ştie de ce a ieşit din viața publică. „Mie îmi plăcea politica. La banditism însă nu mă pricep”, răspunde artistul. Şi pentru că reporterul a rămas mut şi liniştea e apăsătoare, repetă, ca un ecou: „La banditism nu mă pricep”. Reporterul zâmbeşte strâmb. Cum a ajuns aici? Trebuia să fie un interviu neconvențional cu un artist, două vorbe de duh şi gata, legătura la „Întrecerea anilor”: dans, antren, fete, paiete. Trec anii, cu bune şi cu rele... E weekend, ce dracu’! Ce are a face morala cu politica? O să iasă de aici repede, înainte ca lucrurile să se complice.

„Să trecem la actualitatea artistică. Cum o vedeți?” Pictorul e categoric: „Păi, n-o văd deloc, nu există”. Reporterul s-a destins, l-a adus pe terenul spiritului, n-are decât să dea tare.

Grecia, faliment controlat. Un sacrificiu pe altarul euro. Premierul Giorgios Papandreou lasă locul unui guvern nou, cât de cât credibil.

Ceva bun de la viață a ieşit de probă la Târgu-Jiu. Urmează Deva, Petroşani, Cluj, Iaşi, Craiova, până la Bucureşti e cale lungă. Târgu-Jiu este un mediu-test în care spectatorii s-ar putea recunoaşte în film. Câteva zeci

de oameni înfofoliți, într-o sală veche, decrepită, neîncălzită. Mediatizare zero. Nu-mi vine să cred. Afişele au lipsit şi aici, mai bine zis au ajuns la prânz şi filmul rula după-amiază. Totuşi, coscenaristul „meu", Molico, e optimist. A stat de vorbă cu spectatorii. În primul rând că erau tineri. Da, mestecau semințe. Dar n-au râs şi nu s-au giugiulit pe întuneric. Şi n-a plecat unul până la sfârşit. Când s-a aprins lumina i-au spus despre Ginel şi Mateo: ăştia-s ca noi, bă! Pe bune! Să mor, să n-am parte...

Întrebări care nu aduc răspunsuri...

Nu renunța! Indiferent cât de mare e împotrivirea, nu renunța! Înapoi nu există. Oricum, n-ai putea să faci altceva. Uneori merge prost, n-ai ce face. Tu ce-ai crezut? Uită-te-n jur! Nu te aşteaptă cineva cu flori şi nu-ți datorează nimeni nimic. Hai, ridică garda! Găseşti tu o cale! Acum 20 de ani ai intrat în horă. Şi nu mai poți ieşi.

UNPR lansează USP – Uniunea Social-Progresistă. Este aşteptat orice om care doreşte să vină. Care te simți aşa, progresist, hai încoace!

Sondajele nu dau nicio şansă de acces în Parlament pentru UNPR. Noua siglă, USP, poate fi confundată cu USL, despre liderii căreia preşedintele Oprea spune că „sunt ca nişte găini fără cap", din gard în gard.

Cad una după alta, ca nişte piese de domino. După Grecia, Italia. „Premierul Bunga-Bunga”, după numele unui dans de la petrecerile sale, cel mai longeviv de la al doilea război mondial, vulcanicul Berlusconi, demisionează. Nu în faţa nenumăratelor scandaluri sexuale, nu în faţa justiţiei, care îl urmăreşte asiduu pentru nenumăratele acuzaţii de corupţie. Pur şi simplu criza i-a pus capac. A ieşit umilit din palat pe uşa din spate, în huiduielile mulţimii: Mafiotule! Bufonule! Mascalzone! La Roma, mii de oameni au dansat în stradă.

Când îmi intră carte, trebuie s-o joc. Ţin o conferinţă de presă cu sociologul Vasile Dâncu, preşedintele IRES. Un sondaj la nivel naţional al Institutului Român pentru Evaluare şi Strategie (IRES) despre obiceiuri şi consum de media dă CNA-ului o notă bună. Notorietatea este foarte mare, 81%, atipică pentru o instituţie de reglementare. Ea creşte la 93% în rândul celor cu studii superioare. 65% dintre intervievaţi au o părere bună şi foarte bună despre CNA, în condiţiile în care cota de încredere a instituţiilor statului este prăbuşită la 10-20%. Unde-i Turcan unu, Turcan doi? Unde-i Udrea, să-mi ceară demisia?! 55% consideră măsurile noastre potrivite, doar 11% cred că

suntem excesivi. S-ar zice că ne-am făcut bine înțeleşi. Mulțumesc tuturor angajaților prin e-mail, şi-au făcut bine treaba. Publicul ne cunoaşte şi ne aprobă. Uite că nu mi-am mâncat zilele chiar degeaba...

Udrea în manualele „şcolare”! Nu în „Geografie” sau la „turism”. Direct în abecedar! În cartea după care copiii noştri învață să citească, găsim la litera „U” mare acest exercițiu căznit: „Udrea are un urs negru de pluş”. StrăMoşul meu, învățătorul, s-ar fi crucit. Presa speculează că la Ministerul Învățământului e un pedist. Se dă ca sigur cine-i „ursul negru”. Dar de ce de pluş? Zău, orice altceva, nu merge deloc. Nici abecedarul nu mai e ce-a fost. Mi-e şi groază să deschid cartea de istorie.

Şi iarăşi şi iarăşi voi spune povestea. Şi iarăşi voi depune mărturie. Mario Bonanno vine la Gaudeamus, târgul de carte de la Bucureşti. *Fundesac* pe tapet. Poate folosim afişul de la Veneția. O să-mi lipsească Marco Cugno şi Dotti. Doina Ruşti şi cu mine, cei doi scriitori români publicați de Bonanno în Italia, vom urca la rampă. Şi, desigur, „Subomul” înfricoşat de lumină. El va fi invitatul special. Am eu grijă.

Ce s-ar fi întâmplat cu „Subomul” în alte circumstanțe? Şi ce s-ar fi ales de mine?! Nu mă gândeam la nimic înainte să fiu aruncat în mină. Poate m-a deocheat. Mama îşi făcea mereu griji să nu mor strivit sau să mă apuc de băut. Se ținea scai de tata, să mă mute undeva, oriunde, numai să mă scoată deasupra. Şi eu dădeam din cap, nu, lăsați, a fost opțiunea mea. Cred că arătam destul de stupid. De pildă, dacă aş fi fost trimis la o sondă în câmp? Sau, prin absurd, la un far? N-o să ştim niciodată...

Dezvoltarea succesului. Mai toate televiziunile, radiourile, chiar şi ziarele au prezentat pe larg sondajul IRES. Inclusiv cota bună a CNA. Invitat la Stelian Tănase. Vrea să ştie cum îmi explic consumul mare de programe TV, mult mai mare ca-n Vest.

Destul de simplu: sărăcia, agonia presei scrise, ruina socială. O societate atomizată, dezarticulată, destructurată, incapabilă de solidaritate. Fiecare pentru el, acasă la el, cu televizorul lui. În derivă, te agăți de ce poți...

Inei a început să-i placă la spital! O dată la şase luni face un stagiu de recuperare, injecțiile înlocuiesc pastilele care îi distrug stomacul. Se întâmplă să fie internată în

acelaşi salon, cu aceeaşi persoană. Medicii şi surorile s-au obişnuit cu ea şi antrenorul este cel de anul trecut. Din meniu îi place supa de varză. După-amiaza vin în vizită câteva paciente de la acelaşi etaj, pentru că are televizor în cameră. Suferințele sunt împărtăşite. Se uită împreună la un canal pentru femei, e un serial nou. Vineri am luat-o acasă, peste weekend oricum nu i se face nimic. Ei bine, abia aştepta să se întoarcă.

Cea mai frumoasă zi din viața mea a fost într-un spital. După operația cea mare a Inei ne-am dus la control la Viena. Şi aparatura, şi experiența sunt net superioare. Am stat o zi cu sufletu-n gât, mic, mic. Şi n-au mai găsit nimic. Profesorii n-au găsit nimic! Răul nu mai era în ea, fusese extras, extirpat. Se apropia Crăciunul. Oraşul era împodobit, ca un brad, cu steluțe şi reni şi beteală. Mergeam la vale, pe Maria StraÎ˛e, către palatele imperiale. Era un frig năprasnic, dar eu nu-l simțeam. Ina vorbea tot timpul, dar eu n-o auzeam. Ziceam da, sigur, dacă spui tu... Vitrinele ne copleşeau şi poate că vorbea despre lucrurile acelea colorate şi scumpe, pantofi din piele, tocuri şi catarame... Mâncam castane calde din mers. În parcul primăriei o orchestră cânta colinde şi ne-am oprit

să ascultăm. Am luat un şnaps din picioare şi încă unul... Şi am fost cel mai fericit om din lume.

Cucerirea treptată... Exorcizare treptată. *Fundesac* şi-a luat revanşa la Gaudeamus. Târgul plin. Mi-a fost teamă că n-o să vină nimeni. O plictiseală cu italienişti, despre schimburile culturale. Ei bine, nu. De la început Bonanno radia: a vândut toate exemplarele de la stand. Sigur că am spus poanta cu „Tascabili". El a vorbit cu multă însufleţire despre minele de sulf din Sicilia, a făcut o paralelă cu Valea Jiului şi mi-a sugerat să scriu continuarea, este gata s-o publice. Am dat din cap fără interes, într-un fel am făcut-o. *Ceva bun...* este continuarea. Nu vreau să mai trec încă o dată prin toate aceste lucruri, mi-e peste putinţă. Gata cu „Subomul". Lumea s-a schimbat. Nu mai putem trăi împreună. Întâlnirea cu publicul era organizată la ceainăria târgului. Mulţi nu ştiau despre ce vorbim, veneau să bea ceva cald, dar nu mai plecau. Mi-au plăcut. Erau tineri, îmbrăcaţi lejer, unii chiar se ţineau în braţe. Am mai spus o dată povestea, ei n-o ştiau, n-aveau de unde. Comunismul este un complex. Toţi am fost mai mult sau mai puţin vinovaţi. Am încercat să trec dincolo de nefericirea din subpământ, să conceptualizez; am vorbit despre „controlul maselor". Nici nu ştiu când a trecut un

ceas şi jumătate. Sigur, în presă ce ecouri pot fi? Zero virgulă...

Încă un buget de mizerie! Nu, este prea mult! Sunt de zece ani aici. Normal că îmi pasă... Nu ajung banii nici de salarii! O dată în plus va trebui să fac concedieri. Anul trecut am scos 23 de funcționari în an electoral, cu două rânduri de alegeri în față, locale şi generale. Şi încă trebuie să ne lipsim de oameni. Sunt deja zece județe în care nu existăm. O să fie mai multe...

Nicio logică. Nicio rațiune. Nu interesează. Sau poate chiar mai rău. Uneori mi se pare că efectiv puterea se răzbună pe instituție. Acesta-i prețul: femei plângând în birou. Calvarul care reîncepe. Care nu se termină niciodată. Nu mă pot scuipa afară şi atunci fac asta. Să plec?! Să las totul baltă? Dacă o fac, ei câştigă. Nu depinde de mine. N-am ales cine să fiu. Sigur, o să mă opun în Parlament şi o să fac tot ce depinde de mine. Fără iluzii; îmi fac şi eu de lucru. Sunt mulți. Au puterea. Nu pot să-i opresc. Dar măcar să se simtă prost.

Nu pot să dorm. Sunt atât de tensionat. Nu te mai plânge! Toți suntem obosiți. Nu lucrezi cu mâinile...

Decembrie

La graniță. Granița dintre lumi. Chişinău, Moldova de peste Prut. Formal, pentru semnarea protocolului de cooperare cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Desigur, pentru lansarea unui pui FM al Radioului public românesc! Să dăm ce avem mai bun. Este o punte. Nu s-a construit, s-a strecurat. A cumpărat o licență un radio comercial la Chişinău. Îl cheamă „Arena FM".

Întâi s-a schimbat echipa, apoi programul. Emisiuni produse la Chişinău, noaptea – retransmisie de la Bucureşti. După şase luni se dă pe față. Suntem Radio Chişinău, cel mai nou canal al Radio România! Chiar de 1 decembrie. Cam strident, nu-i aşa? Am salutat momentul cu prudență. Am vorbit despre nevoile comune, europene, „Nu putem fi eficienți dacă ne împiedicăm de granițe!". Ambasadorul nostru m-a sfătuit: „Cât vorbeşti de Uniunea Europeană, nu poți greşi". Nici ei n-o să poată zice altceva. Urmează alt transfer, un post religios. Cumpără o licență comercială. Şase luni merge la fel, să se obişnuiască lumea cu ideea. Să nu vorbim despre... Şi ei ştiu, şi noi, şi ruşii. Din aproape în aproape, sărbătorile vin, sărbătorile vin...

Nu neapărat de 1 decembrie. De ce să ne dăm mari? De 25 decembrie, de Crăciun, să zicem...

Adevărul ficţiunii

Adevărul adevărat... Mă gândeam la poveştile mele. La non-eroii mei... De unde vin? Nu sunt un scriitor profesionist, un inspirat sau un meşteşugar. Nu mă încarc din ele şi nu mă împlinesc, dimpotrivă. Întotdeauna a fost ceva cu mine. Poate formația mea de reporter. Să trăieşti ca să pui pe hârtie. Asta e. Trebuie să-ți accepți condiția. Cu toții ducem povara aceasta. Aproape că nu imaginez, nu inventez nimic. Sau foarte puțin. Mai degrabă scanez, decupez, aşez lucrurile într-o ordine artificială, morală, ca să se dezvăluie. Şi dintr-odată vezi pe ce lume eşti. Dar să lăsăm, oricum nu trăiesc din asta. Nu stau la masă să scriu cinci pagini pe zi, nu sunt prolific. Povestea nu vine niciodată singură, doar chemată de ceva rău. Şi apoi o eliberare, o descărcare. Curge ca dintr-o rană. O respingere! Şi e mereu nefinisată, incompletă, nedesăvârşită, ritmul e repezit. O scot din mine cât mai repede, o extracție. Să nu mă mai doară...

Mai sunt atâtea de făcut... Vine *Ceva bun...* Premiera s-a fixat în februarie. Copia digitală e gata pentru circuitul prin țară. În sfârşit, caravana cinematografică se urneşte.

Prin zloată, zăpadă. Important e că ne mişcăm. Filmul a fost trimis la Berlin. Greu de ajuns: un nivel ridicat, artistic, dar şi politic. O haldă până-n cer, în care eroii scurmă cu unghiile după zgură, poate fi o formă de artă terestră?! Ia să vedem, moda s-a schimbat. Mi-e teamă să nu fiu în contratimp...

Preţul nesupunerii... Azi am pierdut salariile a cinci oameni. Bugetul n-a mai ajuns. N-a fost nicio întrebare la Comisiile de cultură, nici măcar un reproş. Doar s-au uitat la mine cu feţele lor lungi, posomorâte. Ce tot îndrugă? Ce mai vrea şi ăsta? Lasă că îl ştim noi. N-a strâns şurubul. N-ar fi trebuit să mai fie aici. Nici măcar nu s-au deranjat să mă contrazică, oricum erau acolo pentru o formalitate. Nu hotărăsc ei. Nimic de făcut, linia e clară. Eu m-am ambalat, le-am spus că nu ne ajung banii de salarii şi că n-o să putem funcţiona normal, mai ales în an electoral, când efortul e maxim. N-avem inspectori în o treime din teritoriu. Nici măcar salariul celui de-al unsprezecelea membru, post neocupat de-un an, n-a fost prevăzut. Poate ştiu ei ceva. Mai mult, şapte femei fără nicio vină revin din concediu postnatal şi nici banii lor nu sunt în buget. Un deputat liberal a depus un amendament în sprijinul nostru, să putem lucra cât de cât. Se uitau la el cu

condescendență: bine, bine, lasă-l aici. Mai vreți cafea, mai luați...

Ca într-un joc de societate. La vot, am picat cu succes. Toată lumea face ce trebuie. Zâmbesc şi se înclină.

Pe urmă s-au dus la masă, au un bufet subvenționat. Cele mai bune sunt ciorba de burtă, ciolanul cu fasole şi varza. Nu e front fără pierderi. Toate se plătesc...

Asta o să usture. O să-i facă să se mai gândească. O să-i rănesc şi eu sau măcar să-i zgârii. Cât de departe vor să mergem? Nu-mi fac griji pentru mâine. Într-o zi o să-i văd întinşi pe jos. Politic vorbind, desigur. Ies la TV: n-avem bani nici măcar pentru femeile care revin din concediul postnatal! Toți avem copii... Doar că nu spun: este o bătaie de joc. O să-i arăt cu degetul. Se vor replia?

Nu mă mişc din loc. Vreți să ştiți cum e? Cum se traduce în viață? S-o vedeți de aproape?! Atunci, hai să vă spun! Să vă arăt!

Poate credeți că e o figură de stil? Credeți că mă joc? Primul om la care ar trebui să renunț este o chinuită, singură pe lume. Îmi vine să-mi vărs mațele! Am mai dat-o afară anul trecut, când n-au mai fost bani. Decât pentru ai lor. Ne-au restructurat. Cum am putut, am luat-o

înapoi. Muncea corect şi abia îşi plătea ratele. O femeie micuță, bolnavă de diabet.

Este o tranşee. O mizerie rea şi împuțită. Şi mai ales fără nicio şansă. Şi totuşi, n-o să ies niciodată. Niciodată cu mâinile sus. Zău, faceți un efort de înțelegere, nu-i aşa greu. Ia să vă văd! Oricât o să-mi faceți în cap şi oricâți amărâți şi amărâte o să chinuiți pe lângă mine, n-o să abandonez. În fiecare zi îmi iese sufletul pe gură şi tot mai rămâne ceva. Nu puteți decât să mă striviți aici, înăuntru...

Pisici pe acoperiş...

De câtva timp ne-am mutat. Ideea a fost să ne apropiem de părinții Inei şi de mama. O străduță cu case vechi şi vile cu bani mulți. A fost o stradă de case-tip, cu flori la poartă şi curticică pietruită în spate. Încă se păstrează vechii stâlpi de iluminat din lemn, dați cu păcură. Sunt copaci în curți şi undeva un cuib de coțofene. Cu timpul, valoarea terenurilor a crescut, oamenii de rând au sărăcit şi-au vândut. Căsuțele lor au fost demolate, înlocuite de vile cu 1-3 etaje. Jeepurile se împiedică în Dacii, este un amestec pitoresc. Peste drum de noi stă un italian misterios, într-o vilă art nouveau, şi conduce un Porsche de colecție. Alături a supraviețuit o familie într-o casă-vagon, cu cişmea în curte şi sobă cu lemne. Toamna vine

un camion cu buşteni noduroşi şi o săptămână bărbații casei le sparg cu toporul. Iarna, în aer pluteşte un fum aromat. Pisici fără stăpân se lipesc de coş. Se pare că au rămas de la casele demolate, când stăpânii s-au mutat de voie, de nevoie. Bântuie prin cartier, mănâncă din gunoi. Noi stăm la primul etaj, chiar la nivelul acoperişului casei de alături, acoperit cu carton. Pisicile o văd pe Ina gătind în bucătărie şi mirosul le ațâță. Par înrudite între ele, au trăsături comune, o mare familie. Vin în dreptul ferestrei, la doi metri, şi aşteaptă. Ina le spune pisici-cerşetoare. Le hrăneşte în fiecare zi. Încearcă să le dea nume. Niciuna nu se lasă atinsă. Degeaba le momesc, zice Ina cu ciudă, au demnitatea lor. Eu cred că au frică de oameni, s-au sălbăticit. Aproape că nu calcă pe pământ, trec de la un acoperiş la altul. Au o lume a lor, suspendată.

La prefectura Mehedinți, a treia cerere de eutanasiere. Data trecută a fost o mamă a doi copii. Trăiau toți trei dintr-o indemnizație de handicapat, care li s-a tăiat. Acum este un şomer ieşit din şomaj; n-are ce pune pe masa de sărbători. Motiv pentru care îi cere prefectului să fie lichidat de stat înainte de Crăciun.

Un depresiv, spune presa.

Încă o rundă la Comisia de buget-finanțe. Rupe jocul! Nu eşti sacul lor de box. Nu te bate cu ei, împinge-i în corzi! O să fie camere de luat vederi, reporteri, lumini... Nu-s obişnuiți, sunt oameni ai cifrelor. Pune presiune! Să nu poată s-o ducă. Zi-o p-aia cu femeile care se întorc din postnatal. OK, se aşteaptă la asta, ai mai spus-o. Şi apoi rupe ritmul. Spune că nu le ceri niciun ban. Înțelegi austeritatea şi aşa mai departe! Nu vrei decât să te lase să muți banii dintr-un buzunar în altul. Banii tăi. Atâți câți ți-au dat, niciun leu în plus. De la cheltuieli de capital la personal.

Am exact cât îmi lipseşte. Nu mai cumpăr nimic anul acesta. Soft-uri, echipamente, nimic. Dar nimic, nimic. Un an nu moare nimeni. Doar că nu spun: „Omul, cel mai prețios capital". S-a făcut linişte. Nu mai vorbesc între ei. Nu mai vorbesc nici la telefon. E un truc, sau ce? L-am subestimat. Se acoperă cu gravide? Ce sunt astea, scuturi umane? Opoziția prinde mişcarea din zbor, îşi însuşeşte amendamentul pe loc. Finanțele ridică din umeri, da, bine, dacă e doar redistribuire... Important e să se închidă pe cifra inițială. Puterea merge după minister, doar e al lor. Ce să facă? Nu se aşteptau. Femei, copii... Nu dă bine, zău. Şi camerele care s-au aprins, suntem în văzul lumii. Ca naiba. Mai bine s-ar feri. Nu aşa se face. S-a creat aşa,

o emoție. Se supune la vot. Cinci abțineri. Niciunul contra. E o zi bună. Am trecut. Mai e plenul. Dacă mă întorc?

Cum e? Te descurci? Merge sistemul? Am şi texte de iarnă: e destul de cald? Trage de la geam? OK. Dacă îți vine vreo idee... Sigur, n-am nicio treabă acolo. În colțul din fund este un om care va trebui concediat. N-a făcut nimic rău. Doar că nu mai sunt bani pentru toți. Primii cad cei mai slabi, inadaptații. Un om liniştit, extrem de politicos şi de îngrijit. „Mă bucur să fiu de folos. Mulțumesc că ați venit. Nu vă faceți griji, dle preşedinte.” Şi ştergea mereu praful. Poate că simte într-un fel că e inutil. De câte ori intru mută nişte foi din nişte dosare în altele. O formă de evidență, de ordine. Dar asta fac azi computerele.

Întotdeauna cad cei mai slabi. De la resurse umane am aflat că a terminat, ca şef de promoție, o facultate de vârf. În timp, ceva s-a întâmplat cu el. Se întâmplă atâtea. Ceva care mă depăşeşte. Nu pot eu să ştiu... La plecare a zis: „Sper să vă revăd”.

Mai e puțin şi se schimbă anul.

Care să fie noul avânt? Târâş pe coate şi genunchi... Nimic pe care să mi-l doresc?

Pentru mine, *Ceva bun de la viață*... În calendarul chinezesc ar fi anul prafului de pe tobă. Şi totuşi, cei doi eroi, Ginel şi Mateo, au demnitatea lor. Nişte păguboşi. Vor ce vrem toți, dar nu le iese. Toate javrele profită şi îi tăvălesc. Doi nefericiți. Doi escroci mărunți, hoți fără noroc. Ăştia umplu puşcăriile. Şi totuşi, au ceva al lor. Felul lor de a spune nu.

Brutalitatea, la ea acasă! O spune directorul general al grupului bancar austriac Erste, Andreas Treichl. Nicăieri nu s-ar fi suportat asemenea măsuri de austeritate, de neimaginat în Germania sau Franța. Şi tot el: românii sunt obişnuiți cu brutalitatea, în Est s-au învățat aşa, cu parul. Fără să crâcnească.

Frica. Panica. Instinctul de conservare. Trebuiau să facă ceva. Lucrurile intră în viteză. Guvernul îşi asumă răspunderea pentru comasarea alegerilor locale şi generale. Să păstrăm ce avem. Să nu ne pierdem vremea în dispute politice, zice Boc, cu gura plină... PDL pierde pe rând: întâi localele şi pe urmă, cu primari mai puțini, intră-n parlamentare şi iar pierde. Şi dintre supraviețuitori mulți se reorientează. Aşa sunt primarii, migratori. Dacă alegerile se fac la termen, sondajele arată că primarii, consilierii locali, județeni, preşedinții consiliilor județene

se vor amesteca cu deputații şi senatorii într-un haos organizat, în care n-o să se mai înțeleagă nimic. Confuzia va fi maximă: uninominalii şi listacii, laolaltă. Primarii încă nu sunt compromişi. Aleşii pentru stradă, apă şi canal îi vor acoperi pe oamenii legilor şi mai departe, prin ei, pe guvernanți. Primarii vor fi sensibilizați cu bani direct prin ministere. Se mobilizează altfel. Ei devin cheia alegerilor parlamentare. Avem la guvernare un partid care n-a participat niciodată la alegeri, nimeni nu l-a votat. Stânga pe care n-a ales-o nimeni. Îşi spun progresişti, oamenii viitorului. Pentru alegerile viitoare, comasate, au primit o nouă misie politică: ceață. UNPR se va numi USP – s-o confunde lumea cu USL? Nicio temelie. Niciun crez. Norocul schimbător, iuțeală de mână şi nebăgare de seamă. Umbre pe pereții Parlamentului. Forme copiate, goale de conținut.

Într-un sat din județul Constanța, hoții au jefuit un mormânt proaspăt. Mortul fusese şeful CAP-ului, un om cu stare. Noaptea, hoții au dat placa de vreo 100 kg la o parte, au spart cimentul şi capacul sicriului. N-au găsit decât două bancnote de cinci lei. Au luat banii şi nasturii de la costum, verigheta n-au putut s-o scoată de pe deget.

Femeia care l-a găsit dimineața dă interviuri. „Pe ce lume suntem? Ți-e frică şi să trăieşti, şi să mori.”

Filipeşti. La televizor, pomenirea Sfântului Daniel Sihastrul, duhovnicul lui Ştefan cel Mare. Se pregăteşte Sfântul Ignatie, tăiatul porcilor. Gabi n-a mai aşteptat: cârnații şi şunca atârnă la grindă. Şi-a adus caprele de la stână. Au fost colindătorii cu steaua. Intrăm în săptămâna Crăciunului. Începe să miroasă a iarnă. Azi am învelit smochinul tatei într-un sac de plastic. Altfel nu rezistă. De ce l-o fi sădit? Niciodată n-au fost smochini la Filipeşti, exact pe paralela 45° latitudine nordică. Citea cărți de călătorii. Preferatul lui era Livingstone... Am mai tuns vârfurile, altfel nu ajungea folia până jos. Rădăcina o acopăr cu frunze de viță uscate.

Bate un vânt subțire. Vine frigul. Şi trebuie să am grijă. Ca şi cum l-aş îmbrăca...

Ne-am umplut de pițigoi cu burta galbenă şi guşa roşie! Ciugulesc semințe. Atâtea fructe neculese, putrede! Şi din nuc îi pândea un vânturel. Naşii cei bătrâni vor să ştie ce mai e prin grădină. Pentru ei e departe. Ies numai pe lângă casă, pe poteca asfaltată dintre flori: înainte, înapoi, înainte, înapoi... Uite, Gabi a pus sirop la stupi. A scos

vreo 30 de kile de brânză de capră de la stână. Vecinului Miu i-a sosit căruța cu lemnele de iarnă. Încă nu le-a spart. Sunt tăiate la metru, înşirate de-a lungul gardului, în stivă. Câinele lor se urcă deasupra şi mă latră. Ultimele mere uitate-n pomi, puțin geruite. Sunt aşa dulci.

Cernavodă

Braconaj cu utilajele pe Autostrada Soarelui. Şase mistreți, o scroafă cu pui, au fost găsiți morți, cu măruntaiele scoase. În procesele-verbale scrie: carcase porc. Poliția a luat probe, a fotografiat urmele şi a făcut măsurători, ca la accidentele auto.

Rezultă că nişte muncitori au hăituit ciurda cu autogrederele şi excavatoarele prin stuf, până au împins-o într-o groapă de fundație adâncă de câțiva metri şi fără ieşire. Acolo au fost călcați unul câte unul cu tractorul. Apoi spintecați la repezeală şi mâncați. Când în sfârşit polițiştii au găsit tractorul, avea trei țepuşe metalice murdare de sânge sudate la radiator. Compania de construcții şi-a declinat orice răspundere, era zi liberă. „Cine ştie ce bețivi...”

Delăsător. Dezabuzat. Răvăşit...

Am ratat ca scriitor? Să fim serioşi! N-am atâta vână să stau pe fund de dimineața până noaptea! Şi cine mai stă

cu cartea-n față când are ecranul? Nu sunt decât un povestitor. Uneori le mai şi înfloresc. Un zugrav, nu un pictor! Asta e şi trebuie să mă obişnuiesc cu ideea. Partea proastă e că trebuie să trăieşti ca să povesteşti. În ordinea asta. Lucrurile trec prin mine şi ies pe hârtie sau pe peliculă. Bun, acum se poartă internetul, Facebook-ul... Altfel socializează oamenii. La urma urmei, ce contează? Nu-i decât un joc de societate. O să fac ce ştiu. O să spun povestea despre lumea mea...

În piață la Iaşi se dau brazi pe bonuri de masă. Cu două tichete de 10 lei iei unul mai amărât. Aşa, de vreun metru. Eventual cu vârful rupt. Sau îi lipseşte o creangă, vândută separat unui pensionar de boală. Trebuie să ajutăm şi noi. Vânzătorul cu fesul pe ochi e revoltat! E ceva de nu se poate! Nu ne înțelegem. Şi nu ne place asta. „Ce să facem şi noi? Este la pământ. Este criză pe mapamond. A zburat puiul cu ața! De la ce dracu' vine?! E aşa o vorbă. Cum ai spune «să moară mama!». Da' nu moare. E la ea acasă, ia compensate. E bine mersi. Chestia e că tre' să mănânce şi gura mea." Mi se pare corect...

O alungire. O carte este o alungire. Un film este o alungire. Dacă am noroc. Dacă vor trăi după mine...

Se schimbă anul, vine unul mai greu. Sever şi Ana şi-au luat brad cu rădăcină: îl cheamă Molly. Poate nu e chiar un brad, dar e viu. Ina zice că are suflet. După sărbători, o să-l sădească în pământ, în curte la bunica ei, care a rămas singură în Rahova. Poate în grădina străbunilor lui, la Filipeşti. Molly... Undeva va face umbră.

Ajunul Crăciunului

Spiritualitatea zilelor noastre. Mostră de purificare creştinească. Cam o mie de colindători, ca să nu zic cerşetori, la poarta de fier forjat a miliardarului din Pipera. Bodyguarzii luptă să mențină ordinea. La un moment dat sunt depăşiți, dau înapoi, oamenii se calcă în picioare. Țipete, zbierete, mă calci pe mână, fir-ar mă-ta a dracu', vezi că sunt operată, nenorocitule! Copilul! Omorâți copilul! Un țânc de un an e scos din grămadă peste capetele gloatei, din mână-n mână: bă, al cui e ăsta? Ah, tu-i mama lui! Nu mi-l lăsați mie, că am trei. E şi ud! Bodyguarzii primesc întăriri. În sfârşit reuşesc să se impună, închid poarta, gata, nu mai intră decât câte zece. Finanțatorul Stelei, europarlamentarul din ultima bancă, iese în curte cu o cărămidă de bani în mână şi pălăria

texană pe cap. Ia de aicea 20.000 de euro! În pofida crizei care este. Aşa a dat şi anul trecut. Fără număr, fără număr! Ceata îngână un imn de slavă. Domnul se naşte, îngerii coboară...

Marele om e transportat. Ce să-şi mai dorească?! Ce să-i mai dea lui, care dă 20.000 de euro? Când era mic mâna oile. Şi acuma ce n-are el la Bruxelles? Numai titlul îi lipseşte.

În această zi sfântă se gândeşte la campionat. Steaua n-a mai câştigat de şase ani. Dă, Doamne! Dă, Doamne! Noaptea se perpeleşte, n-are somn: care-l pun pe stânga, care pe dreapta? Care-l vând, care-l aduc? Ăla din Brazilia nu răspunde la telefon, la el o fi noapte. Vine, nu vine? Să-l sune mâine, de ziua naşterii? E împăcarea cu oamenii. Fiul vine în lume. O să fie transferul anului. Doamne ajută! Că Sfânt eşti şi pe toate le sfinţeşti!

Reclama e sufletul comerţului. O companie de comunicaţii ţinteşte drept în spiritul sărbătorilor, îşi promovează brandul pe colinde. În locul lui „Domn, domn, să-nălţăm!”, un cor cântă entuziast: „Rom-rom-telecom!”. Dar lucrurile nu se opresc aici. Se ştie, dacă atragi un copil, vin şi părinţii. Cu toţii ne educăm copiii. Îi iubim şi îi educăm cum ştim noi mai bine. O fetiţă ca un înger, cu

ochelari uriaşi, într-o rochiță albă, imaculată, cântă acompaniată de tatăl său, pe muzica din *Florile dalbe*, despre noul pachet integrat de telefonie, televiziune şi internet. Are de toate! Dintr-o țară întreagă vin nouă plângeri. Biserica nu zice nimic. Consiliul român pentru publicitate spune că nimic nu contravine codului de bune practici. Trebuie să fii la modă, să fii pe val. Concurența e acerbă. Doar aşa îți întinzi tentaculele. Să ne redefinim în termeni de consum. Să ne îndeplinim toate dorințele.

Subomul, varianta coreeană. A murit preşedintele etern, Kim Jong Il. În sfârşit, l-a luat Dumnezeu. De ce o fi răbdat atât, numai El ştie. De trei zile omul nou îşi strigă durerea în stradă, la catafalcul de sticlă, la trecerea cortegiului funerar. Mii de oameni fac coadă în ninsoare ca să treacă prin fața portretului marelui conducător, scos în piața mare din Phenian. Este o jale bine organizată. În ziua comunicării morții, la vreo două zile după deces, magazinele s-au umplut de peşte oceanic congelat. De mult nu s-a mai întâmplat, au şi uitat gustul. A fost aşa, ca o minune. A fost şi ultimul lui act politic, de partid şi de stat. „Cum s-a gândit el, până-n ultima clipă, la noi", zice o femeie printre sughițuri. „S-avem peşte pe masă..." Nu

mai poate, plânsul o înecă. Kim Jong Il a murit. Trăiască Kim Jong Un!

Un răgaz. Vacanță la munte, cu Ina, Sever şi Ana. Ea n-a mai fost. El o să-i arate crestele. Cum şi eu i le-am arătat lui. Şi tata mie. Şi aşa mai departe. Cabanele tinereții, astăzi schimbate, modernizate, scumpe. Nu mai urcă nimeni cu rucsacul! Manechine fardate gros, în pantofi cu toc, coboară din jeepuri 4×4 în vârful muntelui: ia uite, unde m-ai adus? Nu tu spa, nu tu jacuzzi. Zău, este un nivel cam mediu. M-ai fentat de nu-i adevărat! Prima zi din an. Câte trebuie să îndur? Ea e modelă şi fană Steaua. Deci e foarte frig. Deci plecăm fast, să fie clar! Să fie a dracu' care stă să înghețe! Şi mai şi alunecă. Aşa mă iubeşti tu? Ai zis că mă duci la exotică, era punctul tău atractiv. Băieții în geacă cu ținte şi cască de plexiglas pe cap, gata să dea peste noi, purtându-şi iubitele pe ATV-uri. S-au cunoscut pe Facebook. Au cont online, altfel nu exişti. Vechi poteci, asfaltate. La telecabină, cozi interminabile. În restaurante, şaorma şi manele. Pensiuni acoperite cu țiglă roşie, albastră. Ce şindrilă, ce şiță.... A fost odată. Este zonă de dezvoltare durabilă, au tras şi fonduri europene. Doar autostrada mai lipseşte. Coloane de maşini, blocaje la Comarnic, Sinaia, Buşteni, accidente,

poliție, salvare, descarcerare, claxoane, sirene. A trecut şi anul ăsta.

Crăciunul

În cel mai rău caz, Isus, fiul lui Dumnezeu, născut din femeie, este cea mai frumoasă poveste a omenirii. În cel mai rău caz, cel trimis să ia păcatele noastre asupra sa este doar un om răstignit. În cel mai rău caz, a fost cel mai mare creator. În cel mai rău caz, proiecția a ceea ce avem mai demn în noi... În cel mai rău caz, e cel mai bun lucru care ni se putea întâmpla...

2012

Ianuarie

Uneori nu-mi vine cred că e aşa. Luptele mă îmbătrânesc şi mai mult. Nu mă mai uit în oglindă. Pot să mă rad şi fără.

Prima zi din an. Anul în care fac 50. S-au dus petardele, artificiile şi bulele de şampanie. Singur cu mine. Singur. Ai grijă ce-ți doreşti! Intuiție, rezistență. Să nu-mi pierd firea. Ah, dacă s-ar putea să nu mai fiu implicat. Să

mă lase lumea în pace. Să mă las şi eu de ea. Dar nimeni nu poate fugi de umbra lui... Faci ce ai de făcut şi gata. O să fie o nebunie. Mă uit prea mult la televizor. Hai că mai e puțin! Încă puțin. Trage de tine! O dată şi gata. O să fie ca pe vremuri. De mâine mă întorc în viesparul meu. Va fi un an electoral crunt, să vezi acum lupte în noroi! Lumea s-a secat. O schimbare bate la uşă, aşa, cu două degete, cât să nu deranjeze. N-o să plouă cu cârnați, asta-i sigur. Măcar să poți respira.

Altfel? *Ceva bun de la viață*. Fiii ploii vin pe lume încet, chinuit. Repet acelaşi lucru? Obiectiv vorbind nu e un vârf, dar nici rău nu e. Scoate în față o lume autentică, a amăgiților. Ajunge! Trebuie să mănânce şi gura lor. Să aibă şi ei parte. Doar să mai aştepte puțin. Dincolo de noapte e zi... Cum era cântecul? În sfârşit, o să fie bine. Atmosfera de spațiu închis, starea de sufocare sunt acolo. Distribuția e minuțioasă, chiar foarte bună. Actorii debutanți se confundă cu personajele. Îi doare fiecare zi care trece. Toți îşi bagă picioarele şi interesele, şi ei ce să facă? Unde calcă, se afundă. Şi la urmă îți pare rău după ei. Dar nu aveau nicio şansă. Prea săraci să fie liberi. Doi chinuiți, nelalocul lor. Nişte marginali care au vrut să intre la mijloc. Nişte prăpădiți de care toți profită şi pe care apoi îi părăsesc. Asta-i soarta lor, a ciurucurilor. Dar trebuie să

facă ceva. O să se scoată ei într-un fel. Şi o să se umple de bani, o să vedeți. Şi muzica te urmăreşte mereu, obsedant ca „fanfara morților". Apare de unde nu te aştepți, e peste tot şi sporeşte emoția. Dar finalul trebuia filmat la frontieră, unde sunt prinşi cu droguri, unde-i Dunărea mai mare şi mai mâloasă. Altă forță avea. Aşa, tras în stufăriş pe o baltă la Snagov, nu mă convinge. Parcă s-au terminat banii şi s-a făcut ce se putea. Are totuşi o şansă la vreun festival afară, pentru că o piață românească nu există, nu pentru asta. Nicăieri nu ai succes vorbind despre zădărnicie. Nu e o temă senină. Nu le spun ce vor să audă. Sigur, pot să ating nişte coarde, câțiva oameni, dar atât. Să fim realişti. E o industrie. Cum promovezi aşa ceva? În plus, mă aştept la atacuri din toate părțile. Filmul nu e unul minimalist, nu se încadrează în trend, şi nici regizorul în noul val. *Ceva bun de la viață...* Niciodată n-am mers cu valul. Am alergie...

Anul acesta, sancțiunile au depăşit 2 milioane de lei. Costi Rogozanu scrie că „CNA aproape că nu mai există, deşi împroaşcă cu amenzi în stânga şi în dreapta". O contradicție în termeni, ei şi? Ce nu merge la noi? Ia să vezi că rața-mpunge!

Râsu’-plânsu’...

Uniunea Europeană dă bani de tuns şomerilor de la Nokia, au rămas pe drumuri 1.400 de oameni. Nouă ţări din Uniune au închis poarta pentru români, dar uite că s-au găsit bani pentru reintegrare socială. Una sută euro pe cap de şomer, să arate bine la interviu, când o să-şi caute de lucru. Trebuie doar să aducă factura. Merge şi bon fiscal...

M-am nimerit la Filipeşti într-un moment nefericit, a murit cineva. Îl cunoşteam aşa, de departe. A bătut clopotul, dar n-am făcut legătura. Când am auzit, din gură-n gură, m-am dus să pun şi eu o lumânare. Am nimerit în plină dispută: defunctul trebuie îmbrăcat în costumul gros, de diftină, sau în cel subțire, de vară? Cum e mai potrivit? Neamurile nu se pot pune de acord. Se uită lumea, zău. Dimineața o să intre-n casă şi trebuie să se hotărască. Cel gros e mai de sezon, dar e cam ros de molii. Celălalt e aproape nou, l-a purtat doar la nunta fiică-si, dar poate că nu e potrivit. Mai e şi bleu, zici că acum iese la plimbare. O fi cald, o fi rece? Cum o fi mai bine dincolo? Şi tocmai atunci m-am nimerit eu cu lumânarea în mână. Să fie gros sau subțirel? aceasta era întrebarea. Doar eu

ştiu o mulțime de lucruri. A trebuit să-mi declin orice competență. Dintr-odată am căzut în ochii lor.

Gabi, pe casă, repară hornul. La vârsta lui, pe acoperişul ud, iarna, în ciorapi de lână. Altfel alunecă până jos în gard, se înfige în el... S-a înfundat coşul, s-a mâncat pe dinăuntru, vine fumul înapoi. Gabi a legat o bilă grea, de fontă, cu sfoară. O foloseşte ca pe o sondă. Undeva se înțepeneşte şi o trage iar în sus, apoi îi dă drumul. Cu grijă, să nu spargă coşul. Gata, s-a dus până jos. Iese fumul fuior. Aşa merge o țuică fiartă la gura sobei! Are planuri mari. Anul trecut n-a ieşit cu stupii. Are vreo cincizeci. Unii au rămas fără regine şi s-au bezmeticit. Le-a făcut turtă din sirop, să-i mai întărească. Şi nu a putut să iasă din bătătură, motorina s-a scumpit ceva de speriat.

La primăvară, măcar până la Palanca să meargă, la pădure, la salcâm. Nu-s decât vreo cinci kilometri. Trebuie să încerce, altfel nu iese nimic. O să ia un credit, ce să facă? Ceva trebuie făcut. În *Purtătorul de cuvânt*, pavilionului cu stupi i-am spus „Visul lui Gabi”. L-a făcut cu mâna lui, are şi o cameră de locuit. O vreme a mers în Bărăgan la floarea-soarelui şi urmau bălțile Dunării. El să dea la peşte şi albinele să adune pentru el. Însă de câțiva

ani Gabi are ceva din eroii mei, lăsați de Dumnezeu, lăsați din brațe...

Andrei Pleşu se erijează tot mai des în comentator TV. În editorialele sale din *Dilema* se ocupă de emisiuni şi chiar de realizatori. De pildă, scrie despre Sandra Stoicescu că este „o muză acră". Mi se pare foarte tare.

De data aceasta s-a uitat la emisiunile de Revelion, unde a descoperit mult prost-gust. O fi, nu zic nu. Prostul-gust nu poate fi normat şi nu poate fi reprimat. El este o expresie a societății, a stadiului ei de evoluție. Pentru dl Pleşu, cauza tuturor relelor din audiovizual stă într-o înțelegere greşită a libertății de expresie, o lege prost întocmită şi „un CNA flasc". Despre legea audiovizualului, dl Pleşu, ca fost ministru al Culturii şi fost ministru de Externe, ar trebui să ştie: nu-i decât o reproducere fidelă a Directivei Serviciilor Media Audiovizuale. Practic, există o singură lege de la un cap la altul al Uniunii Europene, o matrice pentru toți. De ce am fi noi mai breji sau mai răi? „CNA flasc"? E drept că n-am făcut din el un par în capul presei, ca-n Ungaria, unde tocmai s-a retras licența ultimului post apropiat opoziției. Aşa debilă cum e, un ciomag i-ar mai lipsi.

Preşedintele Băsescu a trimis la reexaminare „legea Taloş”, prin care se stabileau unele obligații privind informațiile culturale. Băsescu invocă libertatea de expresie şi cere parlamentarilor s-o respingă.

Preocuparea lui este întărirea rolului CNA! Nu zic că „legea Taloş” e cea mai bună soluție. Totuşi, ideea unor obligații culturale minimale, care în niciun caz să nu fie o povară, să nu compromită câştigul comercial, poate fi luată în considerare.

Televiziunea este un serviciu aparte, mai ales când foloseşte bunuri publice, cum sunt frecvențele. Publicul are dreptul la informare dincolo de accidente, amantlâcuri, crime, sinucideri, arestări şi inaugurări de centuri şi podețe. Cât despre întărirea rolului CNA, cea mai subfinanțată instituție, ce să zic? A se slăbi...

De fapt, toate aceste voci, Băsescu, Pleşu, Rogozanu, spun acelaşi lucru: nu ne plăcem în oglindă! Nu suntem noi! Noi nu suntem aşa, este doar o impresie falsă, o deformare îngrozitoare. Să vină CNA-ul! Ordine, domnilor! Eu zic să nu ne impacientăm. Să ne mai uităm o dată în oglindă. O fi vreun popor străin, migrator...

A trecut şi Sfântul Ion. Am adus acasă Naşii. O să mai iasă din casă la Paşte.

Şi eu? Înapoi în şerpărie. Ce va fi? Sigur nu vreau să ştiu. Încă sunt în picioare...

Zeci de poliţişti, agenţi de ordine, reţinuţi pentru şpagă. Se dădeau drept poliţişti de la circulaţie, opreau şoferii în trafic şi găseau motive pentru ridicarea carnetelor. Ca să scape, cei mai slabi de înger dădeau o sută-două. La lefuri mici, şpăgi mărunte. Tot sistemul e ciur...

Udrea redeschide discuţia în jurul unui articol din presa germană. Ea reclamă la CNA că i s-a lezat imaginea de către Dana Grecu, la Antena 3. Aceasta ar fi prezentat deformat un articol din *Die Welt*. Jurnalista a spus că nemţii „o văd pe Elena Udrea aşa cum este, coruptă", în timp ce *Die Welt* scrie că ascensiunea ei s-a făcut „nu numai prin suspiciuni de abuz şi corupţie". Sigur că între „corupţie" şi „suspiciuni de corupţie" este o nuanţă. Ceea ce însă Elena Udrea pare să nu observe este modul aluziv în care e construit articolul, explicarea ascensiunii sale „nu numai prin suspiciuni de abuz şi corupţie". Cheia este „nu numai...". Cu alte cuvinte, mai este ceva ce ziaristul german nu poate să spună. Ne lasă să ghicim.

Bedros Horasangian, în *Observator cultural*: „Sună nasol, dar contraziceți-mă, vă rog – corupția este plămada statului român”.

Băsescu, prima înfrângere severă. Mii de oameni în stradă, la Bucureşti, Târgu-Mureş, Cluj, Braşov, Sibiu, Constanța, Deva. Inițial e un protest de solidarizare cu Raed Arafat, cum s-a spus, „mai mult decât un român”, creatorul serviciului de urgență SMURD, nevoit să demisioneze din Ministerul Sănătății. Noul proiect al Legii sănătății, conceput la Cotroceni, ridică numeroase semne de întrebare, se pare că serviciile se vor scumpi. Ca de obicei, guvernul-marionetă e mut, Boc nu există. Băsescu realizează riscurile, retrage proiectul cu o ironie: „Înțeleg că nimeni nu vrea reforma în sănătate, foarte bine, dacă sunteți mulțumiți cu actualul sistem”. Asta e, nu-l merităm. Suntem un neam ingrat, incapabil „să vadă just”. Marşurile se țin lanț, revine vechea recuzită, crucea cu Băsescu = Ceauşescu, „coşciugul dictaturii”, caricaturi „Băsescu cu Udrea lui” şi steagul găurit, afişe cu Băsescu-n zeghe, iar dedesubt scris „Wanted”. La Braşov a fost incendiat portretul preşedintelui. Motivația s-a extins, revin vechile reproşuri. Tăierea salariilor, ciuntirea pensiilor, creşterea prețurilor, concedierile... Spiritele s-au

încins, demonstranții strigă: murim de foame, şi ei fură, toți fură, „leşi afară, javră ordinară!”. Dar nu ies decât nişte jandarmi care-i amendează, este un protest neautorizat. Ce-i corect e corect.

Tragicomedia

Lideri ai PDL îi numesc pe protestatari „viermi”, „nevrotici”, „ciumpalaci”, „golani”. La ură se răspunde cu limba scoasă. Acum să vezi dialog social!

Actorul Florin Zamfirescu, inspirat: „Păi toate cadavrele sunt mâncate de viermi...”.

Încet, târziu, România se deşteaptă. Mişcarea „insultaților” s-a extins în 24 de localități – capătă tot mai mult un caracter antiprezidențial şi antiausteritate. Se scandează „România, trezeşte-te!”, „Nu vă fie frică/ Şi Băsescu pică!”. Totuşi, numărul demonstranților este redus, sub 10.000. Autoritățile au intrat în pământ, doar jandarmeria face conferințe de presă despre libera circulație, garantată constituțional. Opoziția rămâne în expectativă, se mulțumeşte cu declarații. Ponta deschide perspectiva unui pact național pentru sănătate, reforma este necesară, dar nu aşa. Crin Antonescu cere anticipate, singura soluție democratică. Noaptea, în Piața

Universității, ciocniri cu „țestoasele”, jandarmii în armuri de plastic. Pietre de caldarâm contra bastoane şi gaze lacrimogene. Sunt zeci de răniți. Printre protestatari apar membri ai galeriilor de fotbal, ultraşi, e rost de bătaie democratică cu poliția. De mult nu s-au mai dezmorțit aşa.

Vitrine sparte, cioburi peste tot. Un autoturism incendiat. Peste 100 de reținuți în Bucureşti. Un tânăr a fost împuşcat de aproape în picior cu un cartuş lacrimogen; i-a secționat osul. Studenții din Regie vin în Piață. Agențiile internaționale de presă relatează pe larg despre protestele antiprezidențiale din România. Au o problemă cu lozincile, s-au lovit de asta şi-n Libia. N-au echivalent în engleză pentru „javră ordinară”. Până la urmă optează pentru „miserable dog”. „Get out, you miserable dog!”

A cincea zi de proteste. O stare de urgență nedeclarată. Percheziții, legitimări în Piața Universității. Partide, sindicate, ONG-uri îşi anunță implicarea. Percheziții corporale în gurile de metrou. Care are fular, batic, care poartă blugi, hanorac şi glugă-n cap. Cod albastru la Ministerul de Interne. Mobilizarea jandarmilor din provincie, vin întăriri la Bucureşti. Cod albastru; nivelul

de alertă creşte, se fac controale în gări. Pentru protejarea populației, desigur. Nu e nicio demonstrație în gări. Nici la mineriade nu s-a scotocit în paporniţe pe peron. În rucsacii băieților care vin de la munte. Mitinguri în 45 de oraşe. Arafat este invitat înapoi în minister. Subsecretarul de stat care i-a luat locul şi-a dat cuminte demisia. Scânteia s-a stins, dar temperatura creşte. Se scandează „Roberta, unde eşti? Vino să ne socoteşti!".

Ziua a şasea. „Indignați" în 60 de oraşe! Pasivitatea s-a isprăvit! Răbdarea s-a isprăvit! La Timişoara, momâia lui Băsescu, atârnată-n ştreang, arsă, călcată-n picioare. La Petroşani, cineva a aruncat un cocktail incendiar în uşa cabinetului parlamentar al Monicăi Iacob-Ridzi (PDL).

În Piața Universității se aruncă cu pietre în carul TVR. La Sibiu, un muzeograf de la Brukenthal, vorbitor a zece limbi plus greaca veche şi latina, a fost lovit în cap cu un ghiveci în timp ce mărşăluia pe Strada Mare. Medicii spun că trebuie operat urgent, are craniul sfărâmat şi aşchii de os înfipte adânc în creier.

Ministrul de Externe, Teodor Baconschi, care i-a numit pe protestatari „o mahala ineptă şi violentă", e însărcinat să deschidă un amplu dialog social. Succesul e garantat... La kilometrul zero, „insultații" cântă „Imnul

protestatarului”: „E-adevărat că sunt şi prea bătrân să plec/ Prea bătrân să plec”. Uite că „viermii” au coloană vertebrală.

Ziua a şaptea. Opoziția se alătură „insultaților”. Mitingul USL e organizat în grabă, în zona Pieței Victoriei, totuşi se adună peste zece mii de oameni (jandarmeria spune şapte). De la tribună, Crin Antonescu le cere lui Băsescu şi lui Boc, „ultimii comunişti prin trecut şi prin apucături”, să plece. După încheierea mitingului, vreo două mii de demonstranți pornesc în marş spre Piața Universității, fac joncțiunea cu „insultații”. Intersecția se blochează. La lăsarea nopții, jandarmii profită de un incident minor cu băieții de la galerie. Ca la un semn, au aruncat în ei cu sticle de plastic. „Țestoasele” trec la atac şi curăță întreaga piață. Zeci de oameni care nu înțeleg ce li se întâmplă sunt luați pe sus, băgați în dube şi duşi la poliție. Liderii USL sunt amendați pentru blocarea traficului. În cultura noastră democratică, cea mai mare valoare e carosabilul.

Burniță. Mişcări. Scandări: „Anticipate/ Aşa nu se mai poate”. Protestele se extind în diaspora. Grupuri mici, dar foarte vocale, în fața ambasadelor, consulatelor României

la Madrid, Paris, Viena, Londra, Roma, Strasbourg, Lisabona... Chiar şi Chişinău. „Nu se mai poate. Avem copii, avem părinți acasă, care trăiesc în sărăcie... Suntem români, suntem solidari", spun ei. Au adaptat sloganul Pieței: „Vă rugăm să ne scuzați/ Nu trimitem cât furați!".

Întoarcerea strigoilor: zvonuri, răspândaci, tot manualul... De pe o adresă de mail care vrea să pară a Antenei 3 se răspândeşte informația privind iminenta demisie a preşedintelui. Televiziunea se delimitează. Un ofițer superior de jandarmerie e surprins de paparazzi în rândul protestatarilor din Piața Universității, apoi printre demonstranții USL. În final e fotografiat ieşind din sediul PDL. La adunarea organizației de femei a PSD, zise şi „Amazoanele", cere cuvântul o persoană pe care nimeni n-o cunoaşte. Se lamentează că tocmai a fost bruscată de protestatari, e limpede că nu-şi doresc alternanța la guvernare, sunt nişte anarhişti, dă-i dracului! Organizatorii se uită unii la alții, cine-i doamna?! I se cere să-şi decline identitatea, din ce organizație face parte, ce sector? Femeia are o ezitare, la asta nu s-a gândit: o rupe la fugă...

Ziua a zecea. Ninge viscolit. Momâia lui Băsescu, spânzurată în Piață. Regele Mihai se alătură „insultaților”. Vorbeşte despre „povara cetățenilor”, tot mai apăsătoare, şi cere politicienilor „să se rupă definitiv de năravurile trecutului”.

Preşedintele e mut ca o lebădă. Doar bietul Boc apare ca dintr-o gură de canal, pe un şantier. Muncim, nu gândim!

Aflu de la Sabina că Sever e în Piața Universității. Nu ne-a spus nimic. Cu Sever s-a întâlnit întâmplător la troiță. De atunci, aproape nu mai dormim noaptea. Stăm cu frica-n sân, mai ales Ina: a fost bătută cu cablurile de mineri în Piața Universității şi ridicată de poliție în 1990. De câte ori „țestoasele” trec la atac cu bâtele lor de cauciuc şi tunurile cu apă-n ianuarie, ni se urcă sufletu-n gât: o fi şi el acolo? Sunt ştiri că un fotograf a fost reținut şi bătut. Aşa, colateral... Noaptea, târziu, ne-a liniştit prin SMS: *relax*. N-a fost el, de data asta...

Cod portocaliu, ce ironie...

Şuieră vântul sălbatic, la rafală te dă jos. În Piața Universității mai rezistă cam o sută-două, nucleul dur, oamenii din cartier le aduc ceai cald şi sandvişuri. Temperatura coboară noaptea la –20 °C. Sunt 25 de morți

de frig, pe străzi, prin canale. În Piața Universității a rămas singur un om de zăpadă, cu un aer de demnitate ultragiată. De gât îi atârnă o pancartă: „Mai bine om de zăpadă decât om de paie”.

Boc iese nervos la marginea oraşului, înconjurat de agenți în civil şi camere de luat vederi. Pune voiniceşte mâna pe o lopată, e învățat din copilărie. Nu se lasă până nu deszăpezeşte o maşină. Dar este accidentată, nu poate fi mişcată din loc, nu-i voie de la lege.

Se dovedeşte că plătim kilometrul de drum deszăpezit de trei-patru ori mai mult ca-n Finlanda, țara lui Moş Crăciun. Se aruncă vina pe regii asfaltului troienit. Ilie Şerbănescu zice că trebuie să trăiască şi partidul din ceva.

Boc – un ridicol neobosit. Răsare pe centura capitalei, unde împarte ceai cald tiriştilor blocați în nămeți. Deschide portiere şi zice: „Bună seara, ce faceți? Nu doriți un ceai? Cu ajutorul jandarmeriei şi al bunului Dumnezeu, ieşim noi din iarna asta”.

Paliative

Baconschi, demis prin telefon: voce, SMS, nu e clar. Era în misiune la Bruxelles, la Comitetul de Miniştri. Se pregătea să ia cuvântul, când află că nu mai e în funcție. Boc tocmai a anunțat în Parlament revocarea sa. Este o ruşine.

Premierul regretă modul în care „unii colegi” s-au exprimat la adresa manifestanților şi îşi cere scuze în numele lor. „Capul lui Moțoc” se rostogoleşte, cu o expresie uimită: n-a strigat nimeni „jos Baconschi”. Nici nu ştiu cine e.

Puterea bate în retragere, mai mult o degringoladă.

Curtea Constituțională invalidează cumularea alegerilor, prelungirea mandatelor primarilor, în afara stării de urgență sau de război, este ilegală. Guvernul suspendă taxa auto pentru un an. Cei care au plătit-o îşi vor primi banii înapoi, nu se ştie când. Voci din UDMR nu exclud anticipatele, dar şeful partidului spune că sunt doar opinii personale. Totuşi, problema s-ar putea discuta cu toate partidele. Lideri ai PDL, miniştri chiar vorbesc despre o majorare a pensiilor şi salariilor cu 5%, dar Băsescu, îngânat de Boc, zice că nu sunt bani. La TVR, consiliul de administrație o demite pe şefa departamentului de ştiri.

Februarie

Opoziția declară grevă parlamentară. Senatul s-a blocat din prima zi de sesiune. Nervozitatea creşte în PDL,

sondajele arată o scădere accentuată până la 11 procente. Opoziția a scăpat în câştigătoare, guvernul nici nu se mai vede, cota lui este o glumă. A ajuns un pietroi de gâtul partidului. Întâi voci pe la colțuri, demisii, dezertări, apoi şedințe nocturne în spatele uşilor închise. Se vehiculează nume noi, de tehnocrați. Din surse aflăm că mai mulți lideri cer o schimbare a guvernului. Remanierea nu ajunge. După viscol, protestele vor reizbucni. Deja în Piață se cântă: „Vine, vine primăvara/ Iese-n stradă toată țara!". Comasarea alegerilor s-a dovedit o greşeală politică majoră, ce trebuie asumată „cu nume şi prenume". Cineva trebuie sacrificat şi acela nu poate fi Băsescu. Până aici. Ce sunt ei fără El?! Cum a şi spus Băsescu în „intervenția cu românii", n-are nimic de schimbat în comportamentul său. Mai puțin gafele la televizor, hă, hă! Şi atunci? Trebuie să improvizăm un guvern. Ceva, cumva... Boc declară că ştie exact ce are de făcut, dar nu poate să spună, „mai lipsesc câteva piese din puzzle". „E o stare de viscol şi ninsori." Avem trenuri anulate, gheață la mal. Împingătorul „Grozavu" e prins în zăpoare. E polei pe aeroportul Bucureşti. Şi-a venit şi delegația FMI. Aveți puțintică răbdare! Doctorul Arafat e peste tot, sunt nămeți cât ambulanța. Uite, la Belciugatele, la Lehliu plouă cu gheață...

Chiciură.

Traian Igaş deschide gura din nou. După şedința comandamentului de iarnă, ministrul de Interne slobozeşte un potop de perle. Reținem două mai mari. Întâi ne informează că avem „undeva la treizeci de morți”. Apoi ne asigură că nicio localitate nu e „vădită” de energie electrică. Ne îndeamnă să nu plecăm la drum dacă nu e „impetuos necesar”. Înțeleg că şi-a dat bac-ul la 24 de ani. Dar de ce i l-au dat?

Verigheta lui Gaddafi şi cămaşa pe care o purta când a fost împuşcat au fost scoase la vânzare pentru 2 milioane de dolari. Sunt şi voci care se opun, vorbim de lucruri care aparțin poporului, țin de istoria națională, e păcat să se piardă. Sau măcar să se împartă banii... Aşa sfârşesc tiranii, pe tarabă.

Crivăț.

Ce-o face smochinul lui tata? L-am învelit bine?

Un portret în ulei. Sever, pictat de Ana, expus la Ploieşti. Frământat, angoasat. Aşa îl vede ea? Sau asta văd eu? Teama care nu mă părăseşte: şi-a ales o meserie dispărută?! Tehnica narativă fotografică este cum ai face

azi un film mut. „Acțiunea este înrămată”, ca la Jacques Tati, emoția, sentimentul trebuie să fie în fiecare cadru, fără niciun respiro. Nu poți să te gândeşti la un lucru din aproape în aproape, să-l descoperi treptat, cum fac eu, de pildă, când spun că lumea este un loc amenințător: trebuie să o spui dintr-odată. De fiecare dată.

Ploaie înghețată: cad aşchii din cer. Numărul morților de frig a ajuns la 34. Zeci de drumuri blocate. În şase județe nu se intră, nu se iese. Pe Dunăre, sloiuri de 4 m grosime. 1.200 de şcoli închise. În Piața Universității rebegiții rezistă. Ei lansează acțiunea „Dă-i papucii lui Udrea!”. Este o colectă de succes. Zeci de persoane înşiră încălțări unele lângă altele, ca într-un vestibul uriaş. Unele sunt inscripționate: „pentru o cauză nobilă” (Adina) sau „deosebit respect” (Petru) etc.

Schimbarea gărzii portocalii. Era inevitabil. Toți miniştrii PDL au fost schimbați. În locul vechilor figuri uzate preiau ştafeta clone fără nume. Tineri cu studii în străinătate, copii de oameni de afaceri cu statul... Declarații de avere impresionante, inexplicabile: proprietăți în țară şi în afară, bani, maşini scumpe. Când, cum le-au făcut?!

În Piața Universității, tineri fără şansă; în fața lor, un guvern de băieți cu mult noroc. Ce poate ieşi bun de aici? se întreabă Costi Rogozanu.

Peste toate, în locul lui Boc, Băsescu scoate din pălărie un şef de serviciu de informații. Mihai-Răzvan Ungureanu.

Omul momentului.

Lume, lume! Omul momentului, Mihai-Răzvan Ungureanu. Amândoi au fost în cărți, atât directorul SRI, cât şi cel al SIE. Sănătate democratică. Se vorbeşte de noul premier ca despre viitorul lider PDL! O formă de infiltrare? Ultima oaste fidelă e chemată. Ultima pavăză. Măştile regimului cad una după alta. Adevărul este aproape...

S-a fixat premiera la *Ceva bun de la viață*. Covorul roşu nu se potriveşte. Încă o dată despre neşansă, frustrare şi neapartenență. Şi ce înseamnă să n-ai de ales. Ginel şi Mateo sunt născuți să ia țeapă orice ar face. Niciodată nu e vremea lor. Degeaba fac planuri să dea lovitura. Băieții deştepți au ocupat toate locurile bune şi îi fac din vorbe. Care-i problema? Nu le rămâne decât să-i aburească. Mărunțiş. Bani de buzunar. Şi e pielea lor în joc. Visează să plece în America. Au auzit că e bine. Şi nu pot să plece fără nimic, tre' să dea un tun. Ar încerca orice. Sunt în

ceață. Au tremurat destul. O să se descurce. Trebuie doar să-şi țină firea şi să nu-şi facă atâtea griji. O să facă treaba altora. Pentru că... asta e. O dată şi gata. Un destin scris de societate, nu de Dumnezeu. Şi abia asta e înfricoşător. Un sfârşit perfect.

O mie şi una de ştiri...

Ce-ți trebuie ca să te uiți la televizor? O perspectivă critică. Şi discernământ. Asta da, asta nu. Asta e umflată pentru audiență, aici e în spate un interes. Miroase de la o poştă a făcătură. Discernământ... Dacă n-ai, măcar o instituție pe care să dai vina...

Toată această nebunie... Unde să mă duc? Până la urmă o să mă înghită. Într-un format tabloid, la miezul nopții, un filmuleț cu Boc nud. Când ziceam că l-am uitat. Gol puşcă, filmat câteva secunde din spate, cu telefonul, într-un vestiar.

Realizatorul şi-a pus masca interesului public, fostul premier nu e în siguranță, cum s-a putut apropia cineva atât de mult? Şi dacă în loc de telefon avea o armă? Pe tot parcursul dezbaterii, imaginile sunt difuzate în buclă; ca într-un film mut, bietul Boc tot dă să-şi pună pantalonii, dar nu ajunge niciodată până acolo.

Ca să fie circul complet, alte posturi preiau imaginile şi le rostogolesc mai departe. Tot felul de oameni îşi dau cu părerea: de la jurnalişti de cancan la analişti sobri, politicieni şi ONG-uri, ai zice că e evenimentul anului. Perspectivele sunt diferite, opiniile se ciocnesc, este un delir de interpretare. Numai Boc e mereu acelaşi, senin, cu pantalonii în mână...

Premiera. Pentru o seară am fost eu, cel adevărat. *Ceva bun de la viață* a ieşit în lume. O sală mare, plină ochi. Numai mama n-a fost. De câteva zile, o febră ciudată o ține la pat. De unde până unde? Aplauze. Şampanie. Recepție la „Marshal". Multe cronici bune. Trei nominalizări la premiile naționale. Are toate ingredientele. Puțin umor, multă muzică, energie, dramatism, figuri noi, bine alese, atmosferă compactă şi densă. Una peste alta, are emoție. Era bun şi-un câine, un maidanez cu ochi apoşi s-ar fi potrivit. Cum de nu m-am gândit?

Ar trebui să meargă. *Ceva bun...* Fiecare personaj nou este pentru mine devenire. Curiozitate şi simpatie pentru oamenii mărunți, inocență, vise, aspirație. Totul e de furat. Dar sunt tineri şi încă au timp. O să-şi afle calea. Non-eroii mei...

Ginel şi Mateo sunt doi frustraţi care pierd mereu concursul de împrejurări. Îşi pun dorinţe care nu se împlinesc. Auzi, America... Poate nu au niciun loc. Sunt doi fazani pe lume, atât. Bântuie şi ei... Doi păduchi... Mereu are cineva o treabă murdară pentru ei. Cartelul băieţilor deştepţi, care îi fac din vorbe... Care au marfa, care fac banii, care fac jocurile. Oameni care gândesc la fel, lucrează împreună, toţi sunt cumetri. Ginel şi Mateo n-au noroc niciodată. Cum vine chestia asta? Îşi pun şi ei întrebări. Nu fac nicio scofală. Ce au alţii şi ei nu? Sunt, cum ar veni, nişte scule. Păi până când o viaţă amară? Orice ar face, se aleg doar cu mărunţiş. E nasoală treaba. Vasăzică ei cu pielea-n băţ şi alţii cu mălaiul. Păi e corect? Numai gulgute. Nu se aleg cu nimic aşa. Şi atunci de ce să n-o taie cu marfa?! Au planuri, trebuie să se scoată şi ei. Până la urmă o s-o încurce. Dar rămân la ideea lor: infracţiune e doar dacă eşti prins.

În caz că n-aţi observat, nu se poate termina decât într-un singur fel. Eram tentat să închei cu ei la pârnaie, totul îi ducea acolo. Însă Dan Piţa a zis să-i scoatem totuşi, publicul ţine la ei. Doi zănatici picaţi ca musca-n lapte. Trebuie să se termine bine. Aşa că la urmă i-am scos. Iar apoi şi-au luat lumea-n cap ca atâţia alţii! Nu mai am nicio veste. Cine ştie pe unde se prostesc. Într-o zi o să se

facă de baftă şi atunci o să ştim... Lumina! Asta a fost! După şase ani de gestație... Am făcut tot ce-am putut. Acum gata, ne despărțim. Fiecare pe drumul lui. Sunt complet sleit. Mai trebuie doar să urc pe scenă. Flash-uri! Aplauze. Uite că le-a plăcut. Zâmbeşte şi taci!

Vremea cozilor de topor. Directorul SIE, Mihai-Răzvan Ungureanu, fost ministru PNL, azi prim-ministru. O proptea, să nu cadă şandramaua PDL. Cât o să țină?

Iată o formă de schizofrenie îngăduită! Trăiesc în realitate, dar şi în ficțiune. În poveştile la care scriu, pe peliculă sau pe hârtie. Păşesc pe sârmă subțire ca un actor de circ la prăjină. Ce aşteaptă oamenii veniți să mă vadă? Să cad? Îi va pune pe gânduri?!

Martie

Mama, internată de urgență. Un cheag de sânge plecat din piciorul stâng, operat de trei ori de varice, s-a oprit în plămâni, gata să o sufoce. Horcăia şi noi o tratam de răceală... Doctorii spun că a avut noroc, cheagul s-a oprit la „prima stație”; dacă urca la inimă, era terminată. Nicio

intervenție nu era posibilă în timp util. I se administrează anticoagulante puternice. În şapte zile cheagul ar trebui să se dizolve. Dacă nu pleacă iar din loc... Stau cu moartea-n suflet. Număr zilele. Au trecut trei. Hai, încă puțin...

Facem cu rândul la spital, Sabina şi cu mine. Este un salon mare, postoperator, unde e supravegheată permanent. Din patru-n patru ore i se fac analize de sânge. N-are voie să se mişte: un drum la toaletă îi poate fi fatal. Cu toate astea, are un moral bun. Îmi spune că mitropolia i-a respins cererea de loc de veci. Mama ei, bunica mea, e îngropată în Sectorul 5, foarte departe, şi ea a cerut strămutarea osemintelor mai aproape, nu se poate deplasa. Acolo o să se întindă şi ea, când o fi să fie. Şi nu s-a aprobat, nu sunt locuri. Râde. Spune că e un semn. Nu va fi de data asta...

Un prieten, tocmai întors de la Sfântul Mormânt, îmi dă pentru ea o icoană. E frumoasă, argintată, reprezentând Sfânta Treime. Dar nu îndrăznesc să i-o dau. Are un moral bun. Să nu îl dărâm.

Premiul România Cultural pentru regie... Premiile Uniunii Naționale a Cineaştilor pentru imagine şi pentru actorii din *Ceva bun de la viață*. Însă e doar o impresie de

viață. Sigur, Ginel şi Mateo nu se pot exprima aşa articulat. Intuiesc, simt şi ei...

Istoricul Dinu C. Giurescu: „Care este punctul nodal al politicii astăzi? Restabilirea democrației parlamentare în România! Avem un Parlament fără opoziție, un guvern condus de un fost şef de serviciu secret... Un partid care n-a existat la alegeri este în guvern. Trăim într-o democrație trucată...".

Integrala Lucian Pintilie la Museum of Modern Art (MoMA) din New York. „Subomul" şi „Dezertorul din dragoste" vor fi şi ei acolo. Până la urmă sunt şi poveştile mele: *Prea târziu* şi *Terminus paradis*. Bineînțeles, n-am fost invitat. Şi totuşi, „a piece of me" e la MoMA, New York.

Caravana cinematografică

Ceva bun de la viață la Deva, Hunedoara, Timişoara, Craiova, Alba Iulia, Arad... Nu pot să-l urmez aşa departe. Mama e în spitalul de urgență. Nu ies nici până-n Băneasa.

Trei copii au căzut în haznaua unei şcoli de țară, pur şi simplu s-a dus podeaua cu ei. Doi au fost salvați, unul s-a înecat în rahat. Țara mea, secolul XXI...

Primul an fără mucenici. Mama, la terapie intensivă, acoperită doar cu un cearşaf. Niciodată nu m-am gândit s-o văd aşa. Nimeni nu ar trebui să-şi vadă mama aşa. Şi culmea, e încă frumoasă... Toată viața a fost. Cu cearşaful strâns pudic la piept, ca-ntr-un film vechi, în care nuditatea nu-i permisă. Bărbați şi femei laolaltă. Suferință şi umilință... Asta e regula. Poate pentru a putea interveni imediat. Peste tot monitoare: bip, bip, bip. Linia care scade, inflexiunile se răresc. E de bine? E de rău? În patul alăturat geme o femeie în vârstă, operată, legată de pat. Are tendința să-şi rupă bandajele. Asistenta profită de un moment de luciditate, o întreabă dacă vrea să se împărtăşească. Asta o să-i dea putere. Bătrâna e de acord să vină preotul. Până atunci o roagă pe asistentă să-i facă semnul crucii la frunte; ea nu poate, aşa, legată...

Guvernul va face o nominalizare în CNA. Dacă mai vine vreun activist portocaliu, s-a isprăvit: vor fi şase cu acte-n regulă, promovați de coaliția la putere. Şase din unsprezece. Mai departe, vom fi călcați în picioare şi eu, şi tot ce a mai rămas din presa neatârnată. Încerc o lovitură cu manta: prin Emil Constantinescu, care îl cunoaşte

bine, să-l conving pe premier să numească o persoană din societatea civilă.

Ioana Avădani, şefa Centrului pentru Jurnalism Independent, mi se pare persoana potrivită. Şi garanția unui Consiliu cât de cât echilibrat, credibil. Îmi fac iluzii. Se apropie funia de par...

După trei săptămâni de spitalizare, am adus-o pe mama acasă. E umbra celei care a fost. Încă face febra aceea mică, persistentă, ca o sfidare: nu plec! Nu vreau! Cine eşti tu?! La plămâni nu se mai vede nimic, însă cheagurile din picior nu s-au resorbit. În schimb, a luat un virus spitalicesc, o infecție stomacală care o stoarce ca pe-o rufă.

Astăzi, cu chiu cu vai am scos-o cinci minute în balcon, să privească lumea. Strada de sus, piața, florăresele, maşinile, tramvaiele, fojgăiala... În faza finală, când nu mai ieşea din casă, aici se retrăgea tata, să fumeze. Să nu-l vadă ea.

Să scriu două rânduri despre tatăl meu. Omul care mi-a arătat drumul drept în viață, pur şi simplu mergând pe el. Sună aiurea, dar asta e. Şi nu pot, nu-mi iese.

Țin o fotografie care a început să se înverzească la capul patului. Cu cea de la cimitir, la costum şi cravată,

m-am obişnuit, o şi şterg de praf. Restul i le-am lăsat mamei, le-a închis într-o cutie de carton. Noi la Filipeşti, culegând via. Noi la ştiucă, pe lacul Gorgova. Noi la munte, la Babele. Noi la Omu. Noi la plajă, la Mamaia... Nu le suport. Au trecut zece ani de când a plecat şi nu pot, nu suport să-l văd aşa, nu încă...

Terfelit la OTV. Praf îl fac! Consiliul a întrerupt programul trei ore, pentru publicitate politică în afara campaniei electorale. Partidul Poporului – Dan Diaconescu este primul partid organizat în direct la televizor. Oferta electorală, halucinantă, candidaţi, adrese de sedii, persoane de contact... totul curge pe ecran. Sancţiunile vin una după alta. În replică, membrii CNA sunt luaţi la rând. Dan Diaconescu revarsă o mare de lături. Despre mine se spune că sunt alcoolic, chefuiesc în fiecare zi, ciripeam la poteră, i-am făcut pe mineri „suboameni", pe Emil Constantinescu „corupt, nemernic, nenorocit" şi iau şpagă 50-60.000 de euro pe lună. E atât de gogonată încât ar trebui să râd. Totuşi, oamenii au tendinţa să creadă în ce văd la televizor. Nu pot s-o las aşa. Un proces este obligatoriu. O să fie coşmarul lui, nu al meu[2].

[2] Răsvan Popescu a câştigat la fond procesul de calomnie intentat lui Dan Diaconescu. Cauza se află în recurs.

Alo? Emil Constantinescu la telefon. A vorbit cu MRU. Din păcate, acesta n-are nicio libertate. O să ia mutarea în plic şi gata. Sunt prea multe în joc. PDL consideră vital controlul CNA în campania electorală. Când alegerile bat la uşă, nu te joci. Asta e politica. Îi pare rău, mai ales că MRU o apreciază pe Avădani. Tot ce poate face premierul ar fi s-o numească consilier pentru societatea civilă. Acolo partidul nu se bagă. Nu-l interesează...

Oaia neagră a audiovizualului continuă propaganda politică în afara campaniei electorale. Mizeriile la adresa Consiliului agrementează campania ca un sos rânced... CNA îi reduce durata de valabilitate a licenţei. Practic, la toamnă emisia OTV se va opri. Acum însă ne împroaşcă cu o ploaie de plângeri penale.

Vreo cinci sute de oameni, aduşi cu autobuzele, demonstrează în faţa clădirii: Jos Băsescu! Jos CNA! Băsescu-CNA! Ce asociere nedreaptă.

Întotdeauna încordat. Mama e lipsită de vlagă şi face febră în fiecare zi. Răul e acolo, adânc înrădăcinat, şi nu-l putem smulge. Sabina, care s-a mutat cu ea, cade din picioare. Am schimbat medici, instrumente, clinici, degeaba. Dăm din colţ în colţ. Disperarea se instalează din

aproape în aproape. „Aşa rău îmi pare că v-am încurcat”, zice mama cu obidă. Înapoi la spital, înainte să fie epuizată de tot...

Totul se surpă, se duce la fund. De ce mi-a fost frică n-am scăpat. Puterea a preluat majoritatea în Consiliu, cu mâna lui MRU. Era inevitabil. Guvernul l-a numit pe Radu F. Alexandru, dramaturg şi senator PDL. Au sacrificat un senator. Primul lucru pe care mi l-a spus când a intrat pe uşă cu chipul său îmbujorat a fost că m-am comportat partizan. S-a întors lumea pe dos. Este o scenă cu costume, întoarsă: senator PDL, fost PNL, fost PD, îmi spune că m-am comportat partizan mie, care nu mai fac parte din vreo formațiune politică de 14 ani! Dar să vorbim despre altceva. Treacă de la mine. Să nu ne luăm de gât din prima zi. Să vorbim omeneşte despre instalare. Rutină, clişee: n-am secretară, maşina e veche, biroul cu tavanul infiltrat de la ultima zăpadă. Promit să zugrăvesc...

Aprilie

Astăzi, primul zarzăr alb ca o mireasă. Ina zice că e aşa de-o săptămână. Primăvara vine greu, chinuit. Sau eu nu mai am ochi pentru ea. Am aşteptat-o prea mult.

Puterea pierde majoritatea în Senat! Numirea lui Radu F. la CNA duce la o diferență de un vot. Ce important a ajuns Consiliul. Mai ceva ca Senatul României. Ce vremuri trăim. Fiți martori! Măcar atât...

Zoaiele continuă să curgă la OTV; insulte, acuzații în derâdere. Mi-am găsit avocat. Riposta e singura apărare. O să ridic mănuşa, din mocirlă, aşa împuțită. Va fi o luptă. Îl fac zob! Dreptul la onoare şi reputație... Să vedem ce-a rămas din el. Sunt foarte curios. Mereu este o provocare. Uneori îmi vine să plec şi să las totul baltă. Dar asta nu se poate. Unde am ajunge?

Radu F. nu vine încă. Nu şi-a dat demisia din Senat, unde puterea e la egalitate cu opoziția. Sigur, e în incompatibilitate, sunt două funcții publice, dar are un termen legal să se scoată. Mai stă puțin, până la primul dezertor. Pe urmă n-are sens.

A doua reducere de licență la OTV: Dan Diaconescu îşi dă pe post toate întâlnirile politice. Trăiască Diaconescu, izbăvitorul! Ia averile de la ciocoi, îi bagă la puşcărie, face o cale ferată de mare viteză, o oră de la Constanța la Timişoara, aduce sabia lui Ştefan de la turci, măreşte alocațiile copiilor, dă bani la săraci, 20.000 de euro de cap şi case pentru tineri şi cărbuni. De toate pentru toți. Nu trebuie decât să votăm partidul care-i poartă numele. A urcat la 15%. Şi legea e slabă, nu ne ajută. Distracția continuă. Dar trebuie să isprăvim odată. Până nu ne face pe toți din vorbe.

Filipeşti

Podul copilăriei, surpat. O grămadă de grinzi negre şi scânduri frânte. A fost atâta zăpadă... Acolo se strângeau fânul şi grâul şi porumbul. Acolo ne baricadam, ca într-o cetate, în luptele cu copiii din sat. Trăgeam cu praştia şi cu arcul de sus. De fiecare dată îi alungam pe intruşi. Şi iată-l acum îngenuncheat. Nici nu pot să mă uit la el.

Mama, din nou acasă. Mă rog să nu revină febra. Şi cheagurile din picior să nu pornească iarăşi spre inimă, spre creier... Azi am scos-o încet-încet pe Kiseleff, unde a stat pe o bancă. Se uita avid în jur: trecători, copii pe rotile, oameni care-şi plimbau câinii...

Căutări...

Prânzul cu Dan Pița. Filmul nostru merge la Timişoara, unde va fi şi o proiecție în campus, dezbateri cu studenții. Ar fi un feedback interesant. Totuşi, greu de crezut că ajung, pică drept în buza campaniei electorale. Uite aşa mă las înghițit. Cel adevărat şi celălalt. Câştigă celălalt.

Vine vorba de proiectele viitoare: n-am. Ceva, cumva, despre un soldat universal. Un non-erou. Un amărăştean care vrea casă, ajuns să lupte la capătul lumii. Pița zice: de ce nu-l faci cu Ginel şi Mateo? Du-i în lumea mare! Au fost odată ca niciodată doi frați înrolați... Dar cine l-ar înrola pe Ginel? O piticanie recalcitrantă, intratabilă, nesupusă...

Pensionarii din Argeş rup uşa tribunalului: au auzit că justiția le dă înapoi contribuția la CAS, câteva zeci de lei. O hotărâre a Curții Constituționale îndreaptă în sfârşit o nedreptate veche: obligarea la plata asigurărilor sociale a pensionarilor cu pensii mai mari de 740 de lei. Mii de oameni ştirbi, cenuşii fac cozi interminabile la registratura instanțelor, le sufocă cu plângeri. O femeie a leşinat. Îmbrânceli cu jandarmii. Ciocniri între pensionari, că unii mai verzi se bagă în față. Nu ți-e ruşine, om bătrân! Îți dau după ceafă, să ştii! Să nu zici că nu ți-am spus!

Am „înflorit”: tot corpul şi faţa îmi sunt pline de pete roşii. Este un puseu de dermatită severă pe fond de stres şi oboseală. Cum s-ar zice, am dat pe afară. Nici nu pot să mă uit în oglindă. Am gândurile încâlcite. Cum voi putea lucra aşa? Stau ca pe ace. Trebuia să merg cu filmul la Timişoara, să ţin un curs la Universitatea Bucureşti, un *speech* la seminarul Cenaclului „Arte”, apoi conferinţa de la Torino...

Gena rebeliunii... Fără ea n-ai ce căuta în artă. Fără o viziune revoltată nu eşti decât un peisagist.

Invazie de căpuşe. Se pare că ni se trage de la câinii maidanezi. Căpuşele transmit o boală ciudată, cu nume exotic, foarte greu de depistat. Netratată, duce la moarte sau la paralizie, ca în cazul actorului Şerban Ionescu. Dacă asta o fi fost. Panica se răspândeşte, mii de oameni iau cu asalt spitalele. Primăria dă cu flit prin parcuri. Suntem asiguraţi că substanţa nu e periculoasă pentru om.

Dar atât timp cât avem 1 milion de maidanezi, degeaba...

Senatul a căzut. Încă doi senatori ai puterii trec în opoziție. Nu e zi să nu fugă un parlamentar, un primar, un lider județean. Din motive de principiu, desigur. S-au trezit la realitate: lumea trăieşte rău! La noi, migrația politică este un fenomen ciclic: după alegeri, cam un sfert din aleşii opoziției sunt aspirați de putere. Înaintea alegerilor se întorc, ca păsările călătoare.

Nu mai vine Radu F. Mi-a trimis demisia din CNA la cabinet. O să vină-n loc supleantul său. De el e nevoie mare la Senat. Îi pare rău, mie la fel. Ne despărțim în cei mai buni termeni.

În felul său, corpul pare să ştie prin ce trec. Încă un rând de analize proaste. Paliativele naturiste la care am apelat n-au servit la nimic. Uite unde duce nepăsarea de mine. Trebuie să-mi iau sănătatea în serios cât nu e prea târziu. Să-mi schimb modul de viață. Dar ce uşor e de spus...

Guvernul în genunchi! PDL s-a năruit cu zgomot, într-o singură zi. Coaliția nu mai există. Moțiunea opoziției a trecut cu 235 de voturi: îi trebuiau 231. Lupta a fost strânsă şi s-a dat până-n ultima clipă. Bietul Boc a acuzat grupul minorităților de trădare şi s-a refugiat într-o

candidatură de primar la Cluj. Din urmă, Berceanu şi Pinalti îi cer demisia, dar Udrea zice că nu e cazul. Se pare că o convenţie extraordinară se va organiza totuşi după locale.

Victor Ponta a fost desemnat premier, cu mandat de 6 luni, până la alegeri. Să fie o cursă a lui Băsescu? Până-n toamnă se pot întâmpla multe.

Majoritatea este fragilă, conjuncturală, încropită cu tot felul de traseişti care îşi caută salvarea sub pulpana USL. Minorităţile au anunţat deja că sprijină orice guvern, ca de obicei. Surpriza vine de la UNPR: va vota guvernul USL. Pentru stabilitatea României, desigur. Este conduita de consecvenţă, totdeauna cu puterea. Despre ce vorbim? Interesul şi iar interesul naţional. Progresul şi iar progresul. Gabriel Oprea şi-a adus aminte că e prieten cu Ponta; totdeauna a fost, dar n-am observat noi. Iar Onţanu, primarul Sectorului 2, e de-a dreptul uşurat: „UNPR s-a lepădat de Satana, guvernul PDL care a atentat la viaţa oamenilor”. Ca să vezi revelaţie.

Mai

Am scăpat?! Să fie cu putință? Să fie sfârşitul regimului Băsescu? Sau măcar începutul sfârşitului? Pentru prima dată în scurta noastră istorie postcomunistă, opoziția preia puterea înainte de alegeri. Se vorbeşte despre „țară în ruine", „guvern de salvare națională". Dar ce poate salva în şase luni? Lumea e sărăcită, aşteptările sunt covârşitoare: pensii, salarii, reducerea CAS... Economia aproape că stagnează, conjunctura europeană e proastă, se vorbeşte despre al treilea val al crizei, şomaj, scumpiri... Nu-mi fac iluzii, totul pare vag şi improvizat.

Să fie sfârşitul acestui jurnal?

Am o stare ciudată, o bizară senzație de pierdere, mă simt lăsat la vatră. După ani de zile de rezistență câinească, tranşeele mele nu mai servesc la nimic. Mă ciupesc. Nu pot să cred. Misiunea mea asumată s-a încheiat aşa, fără preaviz? Nu mai am nicio noimă?! În mod normal, brutalizarea cotidiană va înceta, apăsarea se va risipi. Şi atunci, ce-ar mai fi de spus? Ce motivație am să merg înainte? Deja ultimele pagini sunt insipide, diluate, fără tensiune polemică...

Eu nu pot să scriu decât încolțit. Scriu ca să mă opun. Nu mă sustrag şi nu mă refugiez. Ce mă fac fără haos,

grotesc şi tragic? Degeaba curajul de a privi lucrurile în față dacă acestea sunt banale ca nişte oi. Totuşi, e devreme pentru un răspuns definitiv.

MRU, consolat de Băsescu. Iată-l surprins cu o mină mofluză dând roată complexului prezidențial din Neptun. Dar puterea nu mai este acolo. Îi trebuie timp să înțeleagă: a fost folosit. Fereastra de oportunitate i s-a trântit în nas după 78 de zile. Era convins că are un destin. A plătit nota PDL-ului şi a lui Băsescu. A cam rămas fără opțiuni. Cum ar putea să-şi explice? Oamenii au nevoie de mituri, să creadă în ceva. 78 de zile? A şi declarat: n-am venit ca să plec! Şi acum viața o ia razna. Atât de capabil şi de dedicat... E o nedreptate, să ştiți că e...

A venit vara dintr-odată, sunt 30 °C. Cerul, perfect albastru, ca la mare. La Filipeşti, Naşii s-au dezmorțit, au ieşit „la duble". Smochinul tatei, degerat peste iarnă, a dat din rădăcină.

Trebuie să plec la Torino. România este invitată de onoare la Salonul Internațional de Carte. Urmează să țin o conferință în dialog cu Marco Dotti despre *Fundesac*. Primiți cu Subomul?!

Apoi mă întâlnesc cu cititorii la librăria „Trebisonda”, unde se va inaugura vitrina dedicată autorilor români: de la Mircea Cărtărescu, Gabriela Adameşteanu, Dinescu, Norman Manea, Blandiana la Dan Lungu şi Doina Ruşti. Ei toți vin dintr-o țară unde se citeşte în medie o carte pe an. Cinci euro este bugetul mediu anual al cititorului român. De data aceasta o s-o iau şi pe Ina. Nu mai suport s-o ştiu singură, suferindă...

Torino, Salonul Internaţional al Cărţii

Dimineața mi-a apărut un interviu în *Il Manifesto*. Cotidianul consideră *Fundesac* un incitant roman--reportaj. Seara mă întâlnesc cu cititorii la stand. Va fi şi o lansare în oraş, la librăria „Trebisonda”. Standul românesc e o fortăreață albă, zice *La Stampa.* Jos sunt rafturile pline de cărți, CD-uri, DVD-uri, audiobook-uri, iar sus la etaj e sala de conferințe. Peste 5.000 de vizitatori. „România, o descoperire fascinantă”, scriu ziarele. În *Corriere della Sera*, o imagine grafică circulară, cu stema României în mijloc şi numele scriitorilor traduşi de jur împrejur.

Sunt programat să vorbesc între Dumitru Țepeneag şi Ana Blandiana. Sala e plină. Criticul Marco Dotti e în mare formă, vorbeşte despre *Fundesac* cu pasiune, ca şi când l-ar fi scris el. În contrast, eu par detaşat, sunt lucruri vechi. Şi iarăşi trebuie să mă gândesc înapoi în loc

să scriu despre ziua de azi. Un cititor mă întreabă despre volumul doi. Cum ar fi? Mă joc. Îi spun povestea din *Ceva bun...*, ca o continuare, chiar dacă nu cu aceleaşi personaje, dar tot fără sorţi de izbândă. Da, poate am să scriu şi volumul doi, editorul meu italian zice că îl aşteaptă. „Subomul" a ieşit de sub pământ de nevoie. Afară e un pârlit, neajutorat şi stângaci, cu ochii mici, înțepați de lumină. Nici măcar nu mai sperie pe nimeni. Degeaba îşi aşteaptă şansa, lumea nu e pentru el. Iar gaura de mină s-a închis în urma lui.

Traducătorul meu, Marco Cugno, decanul de vârstă al romaniştilor, se precipită la microfon. Însă acesta este fixat în masă invers, spre mine, astfel încât e nevoit să vorbească dintr-o poziție nefirească, cu spatele la public. Dar e atât de emoționat, că nu mai contează. Oh, îi tremură vocea, trebuie să facă o mărturisire. A crezut în această carte din prima zi, în formula ei ingenioasă, originală. Însă drumul spre culme a fost un calvar. Multă vreme a căutat cuvintele potrivite. Apoi, timp de 15 ani n-a obosit să caute o editură italiană. 15 ani de eforturi şi refuzuri. Şi acum, iată-ne aici, împreună...

Pe fațada Palatului Madama, o proiecție multimedia: între altele, fotografiile autorilor români.

Dau nas în nas cu mine într-o oglindă de patru etaje. Un chip posomorât, meditativ, stingher în mulțime, ostenit înainte de vreme. Ridurile, cearcănele... Singurătate, vid emoțional, viața risipită... Gata, am trecut.

Inei i-a plăcut la Torino. Iese atât de puțin din casă... Ordinea „nordică”, piemonteză, în contrast cu haosul steril de la noi. Noaptea, de la „Trebisonda”, am mers să mâncăm jambon, paste şi vin roşu, eram rupți de foame. Mi-a fost teamă că n-o să fie lume la librărie: a fost. Localnici şi români stabiliți acolo, jurnalişti la cotidianul comunității româneşti din Italia, asistenți sociali, tehnicieni, mici întreprinzători veniți de la Milano. M-au ținut de vorbă până la miezul nopții. Vor să mai vorbim. Sunt frânt. Îmi plesneşte capul, aprob, zic da, sigur, pe de o parte, dar pe de alta... Torino, revanşa pentru Veneția...

Enervant de talentat...

Cristian Mungiu, la Cannes, câştigă premiul pentru scenariu cu derutanta poveste inspirată de exorcizarea de la mănăstirea Tanacu. România Evului Mediu? Păreri împărțite: huiduieli, aplauze... Cine are dreptate?

La conferința de presă, Mungiu spune că s-a produs un divorț între cinematografia românească şi public: tinerii preferă filmul american, ceilalți – televizorul... Ce rămâne?

Să faci filme pentru festivaluri? Filme de palmares, pe care nu le vede nimeni. O cinematografie doar pentru export...

Oare ce urmează? Un judecător de la Curtea de Apel a suspendat decizia de reducere a licenței OTV: mai avea două săptămâni şi gata. Nici măcar nu ştim motivele. Mă gândesc ce posibilități sunt. Înapoi nu e loc, am ajuns prea departe. Mergem la recurs.

Noul premier Victor Ponta îşi marchează teritoriul: e treaba lui să participe la Consiliul European, nu a preşedintelui. Acesta nu are niciun mandat, nici de la guvern, nici de la Parlament, nu mai poate angaja România în niciun fel. S-a obişnuit rău, de pe vremea bietului Boc. Băsescu îşi reține o replică, lucru rar. Pleacă la summitul NATO de la Chicago. Pe agendă, dosare grele, calendarul retragerii din Afganistan şi scutul antirachetă.

Din urmă, Ponta spune că Băsescu nu se reprezintă decât pe sine. „L-am rugat pe ministrul de Externe Andrei Marga să-l însoțească, să vadă partenerii noştri că în România sunt şi oameni serioşi.”

De la Chicago, Băsescu răspunde că „guvernul nu e convenabil”. Ce vor înțelege aliații din acest mesaj?

România a intrat într-o coabitare căznită, care nu poate dura.

Trebuie să mă odihnesc...

La slujbă, acelaşi canon, nimic nu s-a schimbat. „Coaliția portocalie”, disperată, se comportă şi mai absurd: luptă să scoată de pe ecran oamenii politici din dezbaterile de weekend. Şi asta după ce candidații la alegerile locale n-au acces, printr-o lege fosilă, la emisiuni electorale decât de luni până vineri. Sâmbătă şi duminică, cel puțin pe posturile de ştiri, e o înmormântare televizată. Doar fanfara cernită lipseşte...

Sunt atenționate până şi televiziunile care şi-au permis să invite câte un europarlamentar, de sămânță, să discute situația din Grecia sau salariul minim în UE. Declanşez o dezbatere publică: unde o să ajungem aşa? Vrem mai puțini alegători la urne?! Este o încălcare a libertății editoriale. Dar strig în pustiu, mi se răspunde că legea-i sfântă. Dacă nu pot s-o respect, să-mi dau demisia!

Este o campanie scurtă, într-un singur tur. Doar o lună, din care se dau la o parte opt zile de odihnă, tocmai când omul stă mai mult la televizor. Dar „paznicii” veghează. Şi eu i-am scandalizat. De ce să aruncăm lucrurile vechi, aşezate? Un fel de control al vederii... Parcă am vrea să rupem politicul de electorat, să-l

închidem într-o rezervație. Să-l ascundem ca pe o ruşine, o cocoaşă.

Şi eu care mă temeam pentru jurnal. Şi iarăşi aceeaşi vehemență, tuşe nervoase... Construcția ca un decupaj de film, cadre scurte alternând cu umbre lungi, întunecate...

Ce formă mai expresivă să dau acestei experiențe învolburate, potrivnice, deformante? Viața mea trece în viteză, întâmplătoare. Caut, nu ştiu ce caut, caut... Poate un sens pe hârtie.

Ce mă tentează la povestea soldatului universal? Polemica cu filmele comerciale de gen, cu cyborgi pe baterie? Încerc să spun ceva important? Să cuceresc cu întrebări esențiale? Să fim serioşi! Nu am experiența necesară, n-am fost în niciun teatru de operațiuni, cum se spune azi ca să nu se zică război şi opinia publică să tresară în somn.

Îmi lipseşte aşadar exact osatura ce susține cel mai bine scrierile mele, impresia de autentic, de trăit. Şi atunci? Foarte probabil n-o s-o scriu niciodată. Şi totuşi, ideea omului cu degetele prinse în moara istoriei nu-mi dă pace. Carnea care țipă, înfricoşată.

Vorbim de oportunități, nu-i aşa? Economisiți pentru familia voastră! Căpşunarii care pleacă la lucru în Spania pentru că s-au închis fabricile din Alexandria, femeile din fundul Moldovei care fac menajul la Torino, în timp ce copiii rămaşi de izbelişte sunt peste 300.000. Mulți copii au deja copii. Suntem țara cu cele mai multe mame minore. Însingurare, alienare, sunt atâtea forme de încercare a ființei, de rezistență la rupere. Şi ei simt că ceva este în neregulă cu ei, dar se lasă duşi de curent, nu se pot împotrivi. Însă condiția soldatului, cu sabia deasupra capului, mi se pare înstrăinarea supremă. N-au găsit altă şansă. Durii, băieți pe cinste. Îndrăzneții învinș, a fost şi film. Să mori sau să omori, pentru rata la bancă... Când eşti dator, trebuie să trăieşti. Nu depinde de tine. Nu poți să plăteşti cu viața, cu tot respectul, la scadență nu face doi bani.

La ce îmi servesc lucrurile care se trezesc în mine, pe care reuşesc să le desluşesc? Nu am timp pentru ele, cu contururile lor imprecise. Particip cum pot la lume, la ordinea socială. Ce să fac? Trebuie să-mi plătesc dările. Şi asta mă abate de la rosturile mele. Mă poate chiar anihila...

50 de ani! Trebuia să vină şi asta. Unde am fost până acum? N-am chef de niciun bilanț. Mi se întâmplă la o conferință în PortoroŽ, Slovenia; m-am refugiat aici. Un mic port la Adriatica, odinioară venețian, cu semnul leului înaripat în zidurile vechi, coşcovite. Apa albastră, lume puțină, catarge de lemn şi pânze în larg.

Frumos şi liniştit ca într-o marină a vechilor maeştri. Seara am parte şi de o petrecere pe plajă, chiar sub fereastra mea. Directorul hotelului mi-a trimis o scrisoare de scuze pe hârtie cerată şi o sticlă de şampanie franțuzească. Este felul său de a-mi compensa deranjul. Am toate ingredientele: muzică, lume bună, şampanie. Doar că nu sunt pentru mine...

Sfârşit de capitol în Egipt: fostul dictator Hosni Mubarak a fost condamnat pe viață, pentru complicitate la omor. 850 de oameni au pierit în masacru. La auzul sentinței, rudele victimelor s-au luat la bătaie cu forțele de ordine. Mii de oameni au ieşit în Piața Tahrir. Mubarak e bătrân şi suferă de cancer; la proces a fost adus cu targa şi i s-au pus perfuzii. Fiii săi, acuzați de corupție, au fost achitați pentru că faptele s-au prescris. Nu ei erau miza. Mubarak e istorie. Mai departe, lupta politică se dă între militari şi fundamentalişti.

Mai e Siria, măcelul nesfârşit.

Iunie

Filipeşti, moşii de vară. Tanti Lila e mâhnită, niciodată nu i s-a întâmplat aşa ceva. După 85 de ani credea că le-a văzut pe toate. Într-o dimineață a ieşit în grădină şi via era la pământ: peste noapte, toți stâlpii de fier au fost furați. Şi erau îngropați în pământ jumătate de metru. Aşadar, cineva a săpat în întuneric, apoi a trecut stâlpii peste gard, unde aştepta o căruță. Polițaiul chemat la fața locului se scarpină-n cap: aşa jaf la strada mare n-a mai apucat.

Filipeşti. Aici caut pacea. Un animăluț nou în curtea noastră: Puşa i-a zis Pripas. S-a trezit cu el aruncat peste gard cu sacoşa. De două săptămâni toarnă cu găleata. Un pui fragil, un cățel mic şi înspăimântat, tremurând convulsiv printre brusturi. O mutrişoară lungă de foame, mârâind de frică, gata să apuce mâna întinsă să-l mângâie, o sălbăticiune. Ina e topită după el.

Nu fac nimic cum trebuie. Pe lista restanțelor, un volum de proză scurtă. Aşa am debutat. Marco Cugno mi-l cere de câte ori ne vedem şi eu ezit, arată aşa de sărăcăcios, cu coperta lui improvizată, ieftină. Totuşi, erau acolo câteva bucăți scrise americăneşte. Mereu mi-am propus să reeditez, dar n-a fost să fie. Unele proze au rămas prin reviste, altele prin sertare... Iată un subiect pentru o scurtă povestire. Nu duc lipsă de subiecte. Ce am pierdut? Un om îşi dezgroapă tatăl, mort de mulți ani; în curând va avea nevoie de mormânt chiar pentru el, i-au spus doctorii. Şi vrea să lase totul în ordine. Descoperă însă că trupul tatălui nu a putrezit. Groparul se cruceşte, dă fuga la clopotar, acesta la preot; se duce vestea, o fi fost vreun sfânt?! Autoritățile apelează la un arheolog care să dea o explicație ştiințifică. Vorbeşte despre sedimente. Se țes tot felul de poveşti, de scenarii, de intrigi, dar nimeni, nici măcar fiul defunctului, nu mai ştie cum a trăit acesta, cine a fost cu adevărat. Se angajează într-o redescoperire a tatălui uitat, o recuperare a copilăriei, a timpului pierdut...

Tatăl meu. Sunt zece ani de când a plecat. Tot mai rar mă gândesc la el, la noi împreună. Pentru că muncea ca un rob toată ziua, ne vedeam doar seara, în jurul mesei. Apoi zăcea tăcut în fotoliu.

Cu atât mai importante deveneau vacanțele. Inventa mereu câte ceva. La un moment dat îmi amintesc că am stat într-o păstrăvărie, bătând cu undița toate pâraiele de munte. Sau mergeam, numai noi doi, în gazdă la o bătrână din Gorgova, care ne făcea ceai de pere şi o plachie grozavă. Eram în stare să vâslim zile-n şir. Niciodată nu era mulțumit de mine, pescuitul presupune îndemânare şi eu nu aveam; îmi spunea „mâini de adaos". Până legam un cârlig, trecea ziua.

Îi şterg de praf fotografia înrămată, are un aer atât de sever şi responsabil, nu cred că mama a ales-o bine. Mi-l amintesc la culesul viei la Filipeşti, coordonator binevoitor şi de necontestat. Ne împărțea sarcinile, rândurile, coşurile... Apoi îşi lua locul la roata zdrobitorului şi ne zorea. Nu ne mişcam destul. După moartea bunicului, devenise firesc păstrătorul rețetei vinului şi a țuicii. În fiecare toamnă cioplea cu briceagul răsuflători de lemn la damigenele coborâte-n beci, la dospit, printre rafturile de gutui şi mere... Păianjenii albi şi orbi atârnau de sus...

Aproape nimic din toate aceste bucurii simple nu mai există. S-au volatilizat. Delta s-a umplut de turişti şi pensiuni scumpe şi motoare puternice, care o fac aşa mică... La Filipeşti nu mai facem săpun de casă. Mina s-a închis şi în loc a apărut o carmangerie. Via s-a părăginit,

mai mult face umbră. Prunele merg la distileria comunală, autorizată după standardele Uniunii Europene. Cazanul lui Gabi nu mai e decât o amintire într-o magazie părăginită. Casa moşilor se închide peste iarnă, iar găinile rămân în grija unui vecin. Ce va face Pripas de unul singur? A mai fost o dată părăsit. Formele de cozonac se scot din cămară numai de Paşte, ca nişte moaşte. Uneori urc în deal la cimitir. Sunt toți acolo, laolaltă, un şir întreg de preoți şi învățători. Numai tata s-a rupt, s-a făcut inginer. În şoaptă, le spun ce-i nou. Oamenii din preajmă, care îngrijesc morminte, cred că mă rog, mai ales că țin capul plecat şi arde candela. Dar eu vorbesc cu cei mai înainte adormiți. În sfârşit, e un fel de a spune, în literatură merge. Mă surprind cenzurându-mă, spun lucruri pe jumătate, trec altele sub tăcere, să nu-i tulbur. Ce vină au ei că eu nu sunt în stare?

Despre ce vorbim?! De ce-mi bat capul? Tema mea este *teama*. Teama irosirii. Am complicat lucrurile. Trebuie să mă concentrez. Am scris puțin şi împrăştiat. Nu m-am oprit la un gen. Nu prea ştiu ce fac. Mă obişnuiesc să trăiesc cu regretele. Am trecut de mult de jumătatea vieții. Ce mai pot să amân? Lista regretelor creşte mereu... Acest jurnal nu mă va salva. Filtrează vise, îndoieli, zvârcoliri,

imagini, întâmplări adevărate şi ficţiuni. Dar până la urmă aroma se împrăştie şi rămâne zaţul.

La sfârşit am alergat cât de repede am putut cu tata pe targă, de la un spital la altul. Dar nu s-a mai putut face nimic. S-a stins repede, ca şi când n-ar fi vrut să ne reţină. Când îţi vine rândul, n-ai ce face. Cu mama lângă el, cu lumânarea la căpătâi, cum se cuvine...

Intuiam, simţeam deja că nu mai putea scăpa. Nu mai ştiu ce investigaţie sofisticată îi fusese recomandată şi spitalul unde era internat nu avea aparatură. Am zis să ne agăţăm şi de asta. A trebuit să aşteptăm îndelung la radiologie. Brancardierul a fost chemat în altă parte, dacă am nevoie de ceva să-l strig. Nu mai eram decât eu şi tata pe culoarul lung şi întunecos şi rece. Mi-am scos haina şi am pus-o peste el. Era îngrozitor de slăbit şi pământiu, abia răsufla. Eu mă străduiam să-i ţin moralul sus. Am început să vorbesc pe repede înainte ca să umplu golul, despre ce aveam de făcut la Filipeşti, mai ales că se apropia frigul şi trebuia tras vinul. Şi apoi, în primăvară, neapărat văruiţi merii, să nu fie năpădiţi de căpuşe. Şi altoi la caişi şi piersicii noi, şi butaşi de struguri negri, de Hamburg, şi aşa mai departe. Mi se uscase gura. A fost poate cea mai lungă conversaţie dintre noi. Abia la urmă

am realizat că nu mă contrazicea de mult, nu mai era conştient...

Un lucru m-a frapat în anii din urmă ai bunicului meu, Octavian preotul. Mergea pe 90 de ani şi era îngrijit de cele două fiice, surorile tatei. Puşa şi Cici erau mereu în jurul lui, la Filipeşti. Dar el cerea apăsat să vină Dan, să vină fiul. Nedrept şi frustrant, nu-i aşa? Când tata reuşea să se rupă de la rosturile lui din Bucureşti, aproape că nu vorbeau. Nu mai era nevoie...

Votul pedepsitor. PDL s-a ascuns sub 20 de sigle, alianțe diferite, mişcări, momeli, doar-doar nu l-o mai recunoaşte nimeni. Portocaliul a fost înlocuit de verde, albastru... Un corp nedefinit: ceva, cumva... Şi totuşi, s-a dezumflat ca un balon găurit. USL a ras aproape toate consiliile județene, capitala, sectoarele, majoritatea marilor oraşe. Udrea a intrat în pământ. Doar Boc a rămas agățat de primăria Clujului, unde a tot pompat cât a fost premier. În fața dezastrului, Băsescu n-a spus decât: „Ferească Dumnezeu de mai rău!”. A sunat ca o premoniție.

Harta politică s-a schimbat radical. Gh. Flutur a pierdut Bucovina, „Țara fluturilor”, unde scria lozinci cu oi pe dealuri. Ioan Oltean a cedat Bistrița. Florentin Popescu

a predat Dâmbovița. De la Craiova, Radu Berceanu cere demisia întregii conduceri, cu Boc în frunte. Udrea şi-a depus demisia din fruntea PDL Bucureşti, „ca om politic responsabil şi cu onoare”. Cine mai e ca ea să facă la fel. Apoi a cinat la un restaurant, cu lumânări pe masă. În presă, speculații savante despre ieşirea regimului Băsescu din istorie. Dar când a fost în istorie?!

Mesaj de la Dotti: s-a stins Marco Cugno. Cancer... Îi datorez atât de mult. La Torino era atât de viu, de pasional. A scos „Subomul” din condiția lui românească, i-a dat drumul în lume. După conferință, ne-am îmbrățişat la stand. Urma lansarea lui *Fundesac*, noaptea, la „Trebisonda”. I-am spus că ne vedem acolo. A clătinat din cap: pentru mine e târziu... Şi gata. Cel puțin pe el nu l-am dezamăgit.

„Insultații”, răzbunați. A venit ziua cuțitelor lungi în PDL. Sânge pe pereți. Cine pleacă, cine rămâne? Cine mai rămâne? Perdanții cer demisia întregii conduceri. Demisii în lanț, care forțează alte demisii, de ce eu, şi nu tu?! Ioan Oltean pleacă din funcția de secretar general. Replici acide, din surse niciodată infirmate. Dorin Florea, primarul de la Târgu-Mureş, către Roberta Anastase: te

crezi la discotecă? Te-am pus acolo să numeri bilele, nu să faci prostii. Variantă: Florea ar fi spus: „Te-am pus acolo să numeri voturile, nu să le pierzi”. Primarul reales al Braşovului, George Scripcaru, lui Udrea: noi tăiam salariile şi tu îți afişai decolteul. Blaga către Udrea, printre dinți: ți-ai pus în funcții toți delfinii! Udrea contraatacă: „Mi-ați cerut să vă pun amantele în funcții”. Mircea Toader, şeful deputaților, jură că nu-i adevărat, a fost acolo, Elena „vorbea de nepoți şi rude”. Udrea: „N-am luat banii de la minister acasă! Ştiți foarte bine unde s-au dus!”. Demisionează şi din funcția de vicepreşedinte, să fie clar. Strigăte: dacă Boc nu pleacă, se rupe partidul! Demisia sau demiterea! Boc îşi pune şi el mandatul pe masă: cum decideți voi, aşa fac. Videanu zice: „Să ne aşteptăm la tot ce-i mai bun”. Vulpile nu mai ajung la struguri şi turbează. Nu le rămâne decât să se sfâşie între ele.

Se caută cârmaci. Voci disperate: să vină MRU! Încredere şi speranță. Blaga, profet invers: „Mesia nu mai există! Au fost doi, unul l-am avut noi!”. Incredibil.

Sfârşitul... Deriva, disoluția, descompunerea... Până dimineață, toată conducerea PDL şi-a depus demisia. Boc

a rămas interimar, să organizeze o convenție de alegeri. Dar pe cine să aleagă? Care e „rezerva de cadre”? PDL nu mai există, MRU e doar o hologramă.

Ştiu cum se termină acest jurnal, sau următorul, sau ce-o mai fi... Ştiu ultimul cuvânt: eliberat! Am tras de mine, poate chiar am fost aproape... Întrebarea este: am să fiu gata?! Sau iar o să încerc să amân?! O să fie prea mult pentru mine? O să fiu doar speriat? Ina o să mai fie prin preajmă? O să am o cămaşă curată, sau măcar o pijama?

Eu nu mai pot, mi-e somn...

Ce mă ține să închid acest caiet? Nu se mai întâmplă nimic. Abia mai suflă. Mai stă într-un colț. Se încheie un ciclu. Până la urmă, n-a fost aşa rău. Au fost lucruri care să-mi dea un rost. Să vă țin de vorbă...

Mostră de folclor nou, în varianta „Mambosiria”: „Lasă-mă, mândruțo,/ Lasă-mă să mor/ Lasă-mă mândruțo/ La televizor”.

Cu cele 8 procente obținute în alegerile locale, partidul-televizor joacă la două capete. În campanie, „PDL-USL, aceeaşi mizerie”. Astăzi, în schimbul voturilor sale, le cere

„mizerabililor” 21 de posturi de viceprimari. În trei consilii județene, USL depinde de cele câteva mandate PP-DD. Golul lăsat de colapsul portocaliu se umple cu o ceață politică nedefinită.

Mă doare Marco Cugno. Dotti, când a citit *Fundesac*, mi-a spus că parcă ar fi fost scrisă în italiană. Îl revăd pe Cugno la Torino, cu barba zbârlită, cu spatele la public, luptându-se cu microfonul care nu-l asculta. Avea ceva important de spus, de dăruit. Şi repede, înainte să fie prea târziu...

Uneori mă gândesc la acest jurnal ca la vechiul nostru cazan de țuică: puneam în el de toate. În anii răi, când nu ajungeau prunele, zvârleam deasupra mere târzii, oțetite, pere ofilite, piersici de dulceață, zarzăre borşite, galbene. Nici nu vă închipuiți ce savoare amestecată, de lucruri mici, care se trec... Astăzi, dacă eşti prins aşa, eşti amendat.

Doi într-unul! Asta să fie soluția? Gata cu Ginel şi Mateo, şi-au făcut numărul. Nu prieteni, nu frați, nu evoluții paralele greu de urmărit. Deşi îmi plăcea ideea solidarității lor la distanță. Unul singur, care să treacă

prin toate situațiile: contrabandist de țigări peste Prut, fugărit de poteră, gazdă a o mie de moldoveni într-o garsonieră, vor şi ei o cetățenie europeană. Când e dibuit, fuge în Israel, muncitor pe şantier, sau căpşunar în Spania, gros-planuri sociale, inocență şi umilință, soldat universal în Afganistan sau aiurea.

Paria mundi... O istorie personală şi în acelaşi timp o metaforă despre România. Viața care curge violentă şi întunecată. Mă atrag subiectele riscante, fără false speranțe. Relația cu timpul e importantă, secvențele nu sunt cronologice, ele urmează un curs subiectiv al memoriei într-o noapte de veghe în deşert.

S-a împuşcat Adrian Năstase! Condamnat definitiv, după opt ani de proces, într-un dosar privind banii de campanie din 2004, fostul prim-ministru ar fi preferat să meargă în moarte. S-a pregătit temeinic, a lăsat scrisori familiei şi un fel de testament politic. Când poliția a venit să-l ridice, a cerut voie să-şi ia nişte cărți din birou. Polițiştii au zis da, dar suntem obligați să vă însoțim. Năstase a scos revolverul, un Smith & Wesson de calibru mare, l-a pus la tâmplă şi le-a spus: „Îmi pare rău că trebuie să asistați la aşa ceva!”. Dar ei nu au asistat. Cel aflat mai aproape l-a apucat de mână, arma s-a îndepărtat

de tâmplă, însă Năstase a apăsat totuşi pe trăgaci. Glontele a pătruns prin gât, a trecut pe lângă vena jugulară, a ieşit oblic, prin urmăr, şi s-a înfipt în uşă. Năstase a fost dus de urgență la spital, bandajat cu un fular de caşmir de firmă. Imaginea face înconjurul lumii.

Operația a mers bine, chiar dacă nu sunt excluse complicații, rănitul e diabetic şi cardiac. În opinia publică a fost un şoc repede asimilat, un melanj de simpatie şi ură oarbă la un loc. Prietenii politici l-au înfățişat ca pe o valoare națională, om de onoare, adevărat bărbat, de departe cel mai bun premier pe care l-a avut România şi victima invidiei preşedintelui Băsescu. Iliescu spune că el l-ar grația.

Adversarii declară rana suspectă şi spitalul un ascunziş. Ridiculizează „gestul copilăresc”, ultima aroganță, uite cum se sustrage justiției tocmai el, simbolul căpătuielii, de aici până la Bruxelles, toată lumea ştie. Sigur că era bine să fie condamnat pentru întreaga activitate, ca la Oscar. A fost dovedit cu bani de afişe, ei şi? Uneori, dreptatea are nevoie de o mână de ajutor. Ca în cazul lui Al Capone: toți ştiau că e un criminal înrăit, dar a fost prins cu contabilitate dublă. Faci ce poți ca să faci bine. Şi dacă iese rău, asta e.

Să stea la puşcărie, nu într-un spital civil. Şi singur în salon! După filmul *Greu de ucis*, B1 titrează: „Greu de mutat”.

Victime colaterale

Polițistul care i-a salvat viața lui Adrian Năstase, îndepărtând revolverul de tâmplă, e urmărit penal pentru favorizarea infractorului. Medicul curant, învinuit pentru aceeaşi faptă. Se pare că a fost interceptat când spunea familiei că Năstase este bine. Presei i-a spus că nu este bine deloc.

Bancuri pe net. Un condamnat se spânzură în închisoare. Precizare: se spânzură şi moare. Lasă în urmă o scrisoare: „Năstase, aşa se face!”.

Pe acest fond dramatic băştinaş, Traian Băsescu iese din muțenie ca de pe altă lume. Nicio tresărire omenească, grija lui este Haşotti, nominalizat la Ministerul Culturii. Să nu fi plagiat la doctorat acum 20 de ani. Cere o declarație scrisă în acest sens, i se pare important. Cum ar veni, să vorbim despre altceva, iată, sunt atâtea cazuri de plagiat, şi miniştri, şi prim-ministrul, este o molimă, o pandemie românească. Trăim într-un delir...

Iulie

Filipeşti. Umbra lucrurilor care au fost. Se mai poate recupera ceva? Îmi aduc aminte cum topeam resturile de lumânări în curte. Bunicul meu, Octavian preotul, le aducea cu căruța de la biserică, mai cu seamă după sărbători. Rămâneau în sfeşnice, albe şi galbene, arse pe jumătate. Coana preotească încingea în curte un ceaun mare, negru, în care de regulă făcea săpun de casă. Mie îmi plăcea să învârt în ceara topită cu bățul de rufe; scoteam fitilele ca nişte şerpi şi îmi făceam făclii. După ce amestecul se răcea, răsturnam ceaunul. Forma din ceară se trimitea protoieriei Câmpina, unde era turnată în lumânări noi.

Astăzi nu mai este permisă arderea lumânărilor în biserică, să nu afume pictura. Au apărut şi nişte imitații cu baterie, în loc de flacără au un bec. Iată avantajele progresului.

Va trebui să schimbăm numele de Pripas; între timp ne-am lămurit, nu ridică piciorul, este o ea, gri, cât un şobolan mai mare. Mihaela, nepoata mea preferată, i-a pus o zgardă roşie, ca o fundă. Stă numai în picioarele lui Puşa; Naşii se apără cu bastoanele, să nu-i dea jos. Şi nu

poți să-i spui Pripăşita, sună aiurea. Variante: Piticania, Pacoste, Arătare, Mănâncă-flori, Caţaveica, fiindcă face gălăgie... Şi la iarnă, singură, cu casa închisă, cu zăpada mare...

Volumul meu de proză *Fugă după vânt*... Marco Cugno voia să-l traducă. Dar eu n-am mai strâns nimic. Şi am avut atâtea ocazii. Dar m-am lăsat abătut.

Regăsesc azi, când făceam curat prin sertare, o proză veche, publicată în *România literară*, se cheamă preţios „Izvorul tămăduirii". Astăzi i-aş spune „Întâlnirea cea mare". Sau, mai simplu, „Inspectorul de la CNA". Pentru că de el este vorba. Sau de mine? Să revedem povestea. În pragul marii sărbători a Paştelui, episcopia unui mare oraş vrea să deschidă un post de radio religios. Toate celelalte culte sunt deja în undă, numai ortodocşii au rămas în urmă şi pierd enoriaşi. Biserica se mută în casele oamenilor şi trebuie să ţină pasul. De la Bucureşti este trimis un inspector să autorizeze noul post de radio. Un ratat. În tinereţe a crezut că poate să scrie şi chiar a făcut-o prin gazete. A crezut că poate picta, dar asta nu i-a adus decât un post de instructor de desen la o casă de cultură. Talentele lui s-au dovedit simple abilităţi. Acum nu mai vrea decât să iasă la pensie de la CNA.

Ajunge la autorizare în ultima clipă, mâine este Paştele şi el este trimis în delegație în ideea că oricum nu are familie, a ratat-o şi pe asta.

Şi, ca un făcut, nimic nu este în regulă. Radioul este improvizat în curtea unei biserici de margine, în fosta umblătoare a cimitirului. Încă sunt scurgeri de la țevile vechi, vine apă de jos, podeaua de faianță e mereu udă. Cum vor funcționa echipamentele aici? Măcar să vină cineva cu un teu. Sau şi asta e prea mult?! În fine, treaba lor. Inspectorul aduce din condei raportul de autorizare şi merge la masă cu preotul, e dezlegare, coana preoteasă a gătit scrumbie. Preotul este şi animatorul postului. Un entuziast, are atâta energie. N-a ridicat el o biserică, abia a fost hirotonisit: ei bine, o va ridica pe aceasta, biserica din undă. Sigur, toate sunt la început. Dar la seminar sunt multe voci bune. Mitropolitul îl sprijină şi patronul fabricii de faianță a făcut donații. Dar mai presus de orice contează pe ajutorul lui Dumnezeu.

Inspectorul îl ascultă absent, oricum mai are două ceasuri până la tren. Atunci realizează că a uitat procesul-verbal. În servietă nu e. A rămas undeva, pe o policioară. E nevoit să revină la sediul radioului. Acolo descoperă un bătrân cu părul lung şi barbă albă, parcă coborât dintr-o icoană veche: dădea pe jos cu un teu.

— Dumneata? îl întreabă inspectorul intrigat, fiindcă bătrânul nu apare în fişa de personal.

— Eu sunt, răspunde bătrânul, ca şi când ar fi trebuit să-l ştie de undeva.

Ascunde teul la spate, parcă nu se cuvine să fie surprins aşa.

Inspectorul îşi recuperează procesul-verbal şi pleacă la gară, e târziu. O fi fost vreun angajat la negru, vreun pensionar. Ce nu fac ăştia pentru câțiva bani...

Băsescu suspendat! Coabitarea n-a ținut nicio lună. Noua putere l-a scos de la Consiliul European, atunci când se discută probleme economice, şi l-a înlocuit cu premierul. Pentru Băsescu e un afront de nesuportat. Nu este el şeful statului? E lovitură de stat, să ştiți că e. *Nature*, unde Funeriu este colaborator, îl acuză pe Ponta că a plagiat lucrarea de doctorat. Acesta dă explicații la Bruxelles, neagă acuzațiile. Băsescu nu s-a putut abține, chiar înainte să apară revista, a făcut o trimitere aparent fără legătură cu subiectul intervenției. A spus despre Ponta: „Când eşti doctor, eşti tare. *Dottore!*”. Şi a râs. Inconfundabila semnătură. Acum PDL cere demisia de onoare a premierului. Fitilul a fost aprins.

Mai departe, e doar o chestiune de zile. Puține zile.

Graba sperie Europa. Modificarea procedurilor, înlocuirea şefilor celor două camere ale Parlamentului, a avocatului poporului de care n-a auzit nimeni determină reacţii politice şi de presă. Lobby-ul portocaliu se dovedeşte neaşteptat de eficient. Merkel şi Barroso îşi exprimă îngrijorarea. USL e pusă în defensivă, obligată să facă paşi înapoi. Cel mai mare este acceptarea unui prag electoral de 50% + 1 din cetăţenii înscrişi pe liste, fără de care referendumul va fi invalidat.

Din toată Uniunea Europeană, doar în Lituania mai există aşa ceva. Din toată Europa geografică, mai e în Rusia...

Febra continuă. Mitinguri şi contramitinguri. De câte ori tabăra Băsescu scoate în stradă mii de oameni, USL scoate de două ori mai mulţi. La fiecare miting PDL, USL răspunde cu trei. Sloganurile sunt similare, se scandează: „Ne vrem ţara înapoi", „Să terminăm cu jaful", „Să răzbunăm trădarea", „Corupţia pe culmi, averi uluitoare", „O Românie în Europa. O Românie în picioare", „Trădătorii în faţa legii". Şi într-o parte, şi într-alta cel mai des se scandează: „La puşcărie!!!". Şi se pare că aceasta este miza cea mare. Raportul de forţe pare limpede: dar vor veni nouă milioane la vot? E vară, concediu, caniculă, în Oltenia se fac slujbe pentru ploaie. Unii lideri PDL vorbesc

deschis de boicot. Purtătorii de mesaj subliminal, aşa-zişii comunicatori, se îndoiesc cu voce tare că referendumul va fi validat, nici nu ştim exact câți suntem, n-avem date certe, a scăzut şi leul, ce ne mai agităm...

Recuzita de plebiscit. La Cluj, Băsescu a aprins „flacăra democrației", stârnind protestele „olimpicilor" – arată ca a lor, nu se poate confisca aşa un simbol, abia a ajuns la Londra, a purtat-o şi Nadia Comăneci. La Orşova, un grup ostil i-a smuls torța tânărului biciclist care o purta spre Bucureşti şi a aruncat-o în Dunăre. Chiar primarul e acuzat pentru tăria opiniilor. România TV titrează: „Flacăra democrației înecată la mal". Poate feştila, zic unii. La Iaşi, câțiva tineri au îmbrăcat statuile în tricouri cu mesaje anti-Băsescu. Au fost date jos de jandarmi.

Coabitarea nu-i posibilă. Băsescu singur a spus-o: „Sunt un om politic imposibil". Asta nu înțelege Uniunea Europeană. Aşa o s-o ținem, într-un scandal. Suntem de trei ani în criză. Încă doi ani de instabilitate. Scandaluri, manipulări, înscenări, diversiuni, incoerență instituțională, nemuncă, dosare care se scurg în presă, interceptări... Înțeleg asta Barroso şi Merkel? Le convine?!

Confiscarea simbolurilor. După flacăra olimpică urmează data de 29 iulie, ziua referendumului. Băsescu

face apel la istorie. În 29 iulie 1946 a fost scos în afara legii Partidul Național-Țărănesc, condus de Maniu, ulterior arestat, judecat, mort în închisoare.

Se ştie ce obicei prost are istoria dacă o laşi de capul ei, se repetă...

Spectrul fraudei, tehnica lui Corneliu Vadim Tudor. După principiul drobului de sare, PDL acreditează frauda care va să vină. Ei ştiu. Ei simt. Aşa cum unele ființe mici simt vibrațiile scoarței înaintea marilor cutremure. Democrația e utilizată distructiv, zice Băsescu. Şi dacă tot vine frauda, să mănânce tot, de ce să mai mergem la vot, s-o legitimăm? Să acoperim lovitura de stat? Întărâtă oamenii ca pe câini, cu bățul prin gard, să muşte...

Un „nebun" bun. Istoricul Marius Oprea, care şi-a petrecut ultimii ani dezgropând oasele victimelor Securității comuniste, şi-a lansat cartea *Adevărata față a lui Traian Băsescu*. Ca să aibă şi el o istorie. A lansat-o în stradă, în fața casei din Mihăileanu unde, după cum a scris presa, fostul primar Băsescu şi-a atribuit un apartament de 200 m^2 pe care apoi l-a cumpărat cu 20.000 de dolari. Prețul zonei este cu mult mai mare.

Autorul a semnat autografe, iar cititorii au scandat la fereşti, după obicei: „leşi afară, javră ordinară!”. Dar nu era nimeni acasă.

Ideal: să fac un film despre falia dintre lumi; Vestul şi Estul. Dar nu am datele. Şi dacă aş vrea, n-aş avea cu ce. Tot ce pot e să vorbesc despre nişte rătăciți la limita dintre lumi. N-au avut încotro. Şi, în general, n-au avut nimic.

E oficial: PDL îşi cheamă simpatizanții să nu participe la referendum! Să nu legitimeze „lovitura de stat”. Să invalideze consultarea populară! Europa, mută... Băsescu zice că el va merge la urne, dar, dacă n-ar fi preşedinte, nu s-ar duce. Îndemnul lui este ca lumea să nu se prezinte la vot. Nu suntem o țară de babuini! Şi soția, Maria, i-a zis: „Dragul meu, e prima dată când nu vin cu tine la vot. Nu vreau să fiu părtaşă la lovitura de stat”. Să mori de râs.

Presa despre dosare penale, dosare electorale. La Rovinari, nişte şefi cu inițiativă au reținut actele de identitate ale unor mineri din subordine. Se fac nişte plăți în avans şi trebuie acte. Le vor înapoia după referendum. Ce le trebuie lor plebiscit? Abia ştiu să citească...

Căldură mare. În Gorj, Vaslui, Galați, mai mulți primari PDL au reținut buletinele de identitate ale unor cetățeni sub pretextul acordării unor ajutoare. O să le înapoieze, desigur, sunt primari, autorități publice, nu ne îndoim. După referendum...

Pe net, o campanie civilă. Nişte copii cântă pe melodia Cleopatrei Stratan: „Nu mi-e frică de Beau-Beau".

Anchetă la Belciugatele

Petre Dinei, preşedintele PDL Belciugatele, primar care şi-a inaugurat propriul bust, a fost înregistrat de România TV vorbind despre reținerea a sute de buletine ale unor țărani. Reporterul a pretins că face parte din stafful central al PDL, iar Dinei i-a spus tot. A înțeles ce se aşteaptă de la el. Se va ocupa. A luat legătura cu alții din satele din jur. În cele din urmă, ziaristul şi-a declinat adevărata identitate. Dinei nu recunoaşte nimic. Potop de înjurături, bip-uri...

Nu vă duceți la vot! Clar, răspicat, este mesajul final al lui Băsescu, chemarea lui către electorat. Nici el nu va merge. Nu vă duceți la vot, le spune maghiarilor din Harghita şi Covasna premierul ungar Viktor Orbán la o tabără de vară din secuime. S-a întâmplat să vină în România cu o zi înaintea referendumului. Şi dacă tot a

venit aşa, la noi, la munte, de ce să nu se bage în favoarea colegului său de familie politică, Băsescu? Loialiştii regimului, „comunicatorii” portocalii, agenți de influență deghizați, țuțeri din presă rostogolesc mesajul ca un ecou: Băsescu va câştiga prin neprezentare!

August

Moare greu. Politic vorbind, Băsescu moare greu. La referendum au votat 8.450.000 de persoane, din care 7.500.000 pentru demitere. Scorul este zdrobitor. Băsescu a fost ales cu 5 milioane şi ceva, a fost respins cu 7 milioane şi jumătate. Este o realitate politică evidentă. Fiecare parte şi-a clamat victoria. USL a adunat marea majoritate împotriva preşedintelui. Băsescu spune că se întoarce la Cotroceni, cvorumul nu a fost îndeplinit, „poporul a invalidat referendumul”. Curtea Constituțională e în dubii; amână pronunțarea, cere guvernului listele electorale actualizate.

Câți suntem? aceasta-i întrebarea.

Demisii la vârf: ministrul de Interne Ioan Rus, ministrul delegat pentru Administrație Victor Dobre, intervievați de

Parchet. Dobre, pus sub urmărire penală. Şi, ca de obicei, interceptările se „scurg” în presă, ca nişte zoaie. Sunt selecții atente din dosare secrete. Rezultă că cei doi au fost reticenți la actualizarea listelor; nu pot, n-au cum...

La Constanța, procurorii cercetează nişte manechine care în ziua votului l-au însoțit în bikini pe excentricul primar Mazăre la urne; unele chiar au şi votat! Se investighează dacă fetele n-au primit vreun avantaj, o noapte la hotel, ceva... PDL i-a făcut plângere penală edilului pentru „instigare la vot”. Să audiem manechinele!

Suveranitate limitată

Presiuni externe, interese strategice. Barroso a trimis încă o scrisoare deschisă la Bucureşti: cere guvernului să trimită fără întârziere listele către Curtea Constituțională. Este, bineînțeles, îngrijorat. SUA trimit un emisar specializat în Eurasia şi zone de conflict să evalueze acuzații de fraudă masivă, amenințările la echilibrele democratice şi „independența instituțiilor”.

Elena Udrea îl acuză pe Antonescu că „a uzurpat scaunul lui Băsescu şi s-a mutat în aşternuturile lui”.

Şi totuşi, 7 milioane şi jumătate de oameni în carne şi oase au votat liber pentru demiterea preşedintelui. L-au

ales 5 milioane, au votat pentru demitere 7 şi jumătate. Au fost la urne 8 milioane şi jumătate, aproape câți au validat Constituția. Chiar dacă se întoarce la Cotroceni, ce mai reprezintă Băsescu? Ce legitimitate mai are?

Bine că exportăm democrația în deşert. De ce nu le spunem partenerilor noştri în sandale, după supermodelul nostru: stați acasă?! În ziua votului, stați acasă! Vă arătăm noi bunul mers al democrației. Pentru țara voastră luptăm noi, în economia voastră investim noi şi cu drepturile voastre civile rezolvăm noi. Voi nu trebuie să faceți decât un singur lucru, dar să-l faceți bine: să boicotați! Unde să mergeți? Cu nevestele, cu bicicletele, cu cămilele voastre, prin nisipul fierbinte, spre secțiile de vot... Să călcați pe-o mină?! Mai şi încurcați traficul nostru de blindate...

Toate ajung la mine ca prin ceață. Ca şi când ar fi de pe altă lume. Sunt la Roma, la Accademia di Romania. Încerc să leg nişte proiecte: o lansare cu *Fundesac*, o proiecție a filmului... Directorul este deschis. *Ceva bun de la viață* a luat premiul pentru „cel mai bun film” şi „cel mai bun actor” la festivalul de la Avenca, Portugalia. Pița zice că festivalul „a crescut foarte mult” şi „înghite tot”.

Sigur, nu e Cannes, n-am rupt inima târgului. Dar la Roma filmul a fost selectat pentru Festivalul Filmului Mediteranean. S-ar putea să revin pentru o întâlnire cu publicul, mai ales dacă aş putea locui în aripa bursierilor. La mansardă e 5 euro pe noapte. Mă simt din nou student. Poate că acesta era drumul meu. Câte s-ar fi putut face... Un raft întreg de bibliotecă! Dar e târziu să-mi schimb viața. A trecut sub vremi...

Căldură umedă. Cicadele nu obosesc niciodată. Ideală ar fi şi lansarea lui *Fundesac* la Roma cu prilejul festivalului. Editorul meu, Mauro Bonanno, se teme că e timpul prea scurt. În plus, ar prefera o librărie din centru; nu ştie ce public are Accademia, de ce să rişte?

Eu însă sunt copleşit de „Casă", chiar dacă timpul şi delăsarea şi-au pus amprenta. Cu tencuiala căzută pe la colțuri şi cu iarba ieşită prin crăpături, tot e frumoasă. Mă şi văd dând autografe în curtea interioară, la havuzul cu peşti roşii. Şi există şi o sală de proiecție. Mă simt în stare să umplu acest spațiu pentru o zi cu *Fundesac* şi cu *Ceva bun*... M-am ambalat. Premiul din Portugalia, tot o cultură europeană sudică, mă face să sper. Aş putea fi înțeles şi aici. Cât de cât... Îi spun toate acestea profesorului Bruno Mazzoni, bun prieten cu Marco Cugno. Mazzoni este

decanul facultății de litere din Pisa, face naveta 300 km pe săptămână.

Vin de Chianti la „Zodiac”, pe una din colinele Romei. Sub noi, Colosseumul, Vaticanul şi bazilicile. Bruno Mazzoni va vorbi la lansare în locul lui Marco Cugno, care ne-a părăsit. Neapărat trebuie invitat Dotti. Şi poate că Bruno Mazzoni va prelua traducerea la *Femeia visurilor*, i-a plăcut cartea. Cugno era un om de stânga, pentru el denunțul din *Fundesac* era important. Poate că e timpul pentru altceva. *Femeia visurilor* atinge o temă universală, general umană, a omului îndrăgostit. Şi, în acelaşi timp, condiția creatorului, veşnic singur în lume, cât ar fi de anturat. De la început singur şi fără şansă. Pentru că e diferit.

Aeroportul Fiumicino. Italia rămâne în urmă. Se vede linia țărmului, marea şi gata. Înapoi la țara mea tristă şi slujba mea căznită. Înapoi la vrajba, la măcinarea permanentă, inutilă, sterilă, lupta în noroi... Dintr-odată ştiu titlul, ştiu exact cum să-i spun acestui caiet: *Anii de scrum*. Mă mir de mine, cât am căutat, cât am oscilat, era atât de simplu.

Anii de scrum!

Procurorii descind peste tot, ridică documente de la Curtea Constituțională, Autoritatea Electorală, Biroul Electoral Central, Evidența Populației, Direcția Paşapoarte... Toată țara: audieri, interogatorii, investigații, sechestru, interceptări, anchete!

Monica Macovei spune că ne îndreptăm spre război civil. Nici mai mult, nici mai puțin. Şi nici măcar nu e caniculă.

Isteria înghite România

Dosarul penal REFERENDUM.

Anchetatorii descind cu Biblia-n mână, mai ales unde a fost prezență mare la vot. Au plângeri penale, indicii... Ştiu ce au de făcut. Oameni fără dinți se plâng că sunt duşi cu duba, puşi să jure pe capota maşinii de poliție dacă au fost la urne, cine i-a pus, dacă le-a dat cineva ceva... Nu pricep măreția dreptului: totul se poate interpreta. Nişte țărani. Două clase mai mult ca trenul... Şi ce vor, o schimbare?! Întrebarea e până unde suportă. La Bâlteni i-au luat la goană. Justiția îşi face treaba cum vrea ea, a zis Băsescu.

La Sinaia de Vrancea, oamenii sunt aduşi la anchetă direct de la biserică, e slujba Sfintei Marii. În Dolj, Olt şi Gorj, în sate răscolite, țărani năuciți se scutură de frică,

ies în uliță, huiduie, strigă: „Libertate!”. Barroso, Merkel, Reding nu bat până acolo, poate nici asfalt nu e. Doar praf şi căruțe cu pepeni şi papornițe. Avocatul poporului „cu ochii larg închişi...”.

Unde mergem noi, Doamne?!

Ceva bun de la viață, cel mai bun film, cea mai bună imagine şi interpretare la Festivalul Național de la Mamaia. Încep să se adune...

Războiul nervilor

Pe de o parte, garda pretoriană iese la atac, sunt anchete în masă, se cercetează „suspiciuni credibile de fraudă electorală masivă”. Pe de altă parte, ministrul de Interne actualizează febril listele electorale să le trimită Curții Constituționale în ultima zi. Prefecturile, primăriile, consulatele au trimis date noi. La fel şi Institutul Național de Statistică, Casa de Pensii şi Casa de Asigurări de Sănătate. Puțină răbdare: din ‘92 nu s-a mai făcut o numărătoare serioasă.

42 °C la umbră. Se topeşte asfaltul sub tălpi. La propriu şi la figurat, un iad...

Un document incendiar! Un oarecare Valentin Zaschevici, infiltrat de SRI în redacția *Jurnalului Național*!

SRI a recunoscut, dar a dat vina pe fosta conducere. Nicio solidarizare semnificativă în media. Nicio revoltă. Sigur, grupul care deține ziarul a sesizat Comisia Europeană şi Comisia Parlamentară de Control a SRI, care este în vacanță. Şi a cerut ofițerilor acoperiți să demisioneze. Şi gata. Ca o piatră în baltă...

Statistici halucinante

Ce-i aici, Grecia? 35.000 de morți pe liste. Jumătate de milion n-au acte de identitate valabile. Trei milioane au plecat din țară şi un milion nu se ştie unde mai domiciliază. Pe o populație în scădere constantă, listele electorale permanente au crescut mereu ca-n poveşti. Sunt gonflate? La recensământul de anul trecut au ieşit 19 milioane de locuitori, iar alegători sunt 18,3 milioane. Ne naştem majori, alegători. Ipocrizia noastră cea de toate zilele, mica ciupeală, amăgirea. Păcate vechi. Uite aşa se alege praful... Fiecare guvern a avut nişte fantome utile. Fiecare a beneficiat de ceva: un ban în plus la leafă, la buget, la subvenții UE, mai mulți parlamentari, consilieri locali şi județeni... Din comună faci oraş, din oraş – municipiu... Din condei. Toată lumea, fericită. Ne săpăm singuri groapa.

Băsescu înapoi la Cotroceni. Curtea e categorică. Datele de la guvern n-au clintit-o. N-a fost cvorum! Morții

de pe listele electorale, condamnații fără drepturi civile, expatriații cu domiciliu în străinătate, dispariția minorilor din evidența populației la recensământ, ei şi? Orice lege se poate interpreta. Aceasta este măreția dreptului, a zis Zegrean. Şi gata.

Preşedintele se întoarce la Cotroceni ca un câine bătut. Nicio declarație, nicio vorbă de o săptămână. Doar o tăcere rău prevestitoare. Coloana de maşini negre intră şi iese pe porțile mari. Şi o cocoaşă care nu mai poate fi ascunsă: 7,4 milioane de voturi împotrivă!

Septembrie

Demonstrații zilnice. „Insultații", câți au mai rămas, dau roată palatului ca într-un ritual: demisia!

Emoție maximă: Băsescu apare senin, cu gura până la urechi, la nunta fiicei.

Se mărită EBA. Rochia a fost „frumoasă şi simplă", au zis unii, alții – „ca o varză albă". E nunta anului, 800 de invitați la palatul lui Ceauşescu de la Snagov, fireşte, semn că tranziția s-a încheiat cu succes. Îmbogățiți din asfalt, din panseluțe, băieți deştepți din energie au venit cu darul. Socrii mici au dat un apartament mare.

Huiduieli prelungite, atât la sfat, cât şi la biserică: ho, huo, hoții!!! Băsescu răspunde aruncând un trandafir în mulțime, ca o vedetă pop.

Un fel de recunoaştere

Un portret Răsvan Popescu la Festivalul Internațional al Filmului Central-European (MECEF) pe care Radu Gabrea îl face an de an la Mediaş. Un concept nou: un scenarist, trei regizori. Vor fi proiectate trei dintre filmele scrise de mine: *Prea târziu* (1996, în regia lui Pintilie), *Noro* (2000, de Radu Gabrea) şi *Ceva bun de la viață* (2012, al lui Dan Pița). Trei filme pe parcursul a 16 ani, trei regizori complet diferiți. Trei viziuni aparte: ce le uneşte? Mă urc pe scenă, lume multă. Ce să spun? Poate o anume viziune morală. Poate eroii fără noroc în viață. Şi care nu se dau bătuți. Subomul, *Noro*, băiețelul vulnerabil înfăşat în minciuni, Ginel şi Mateo, contrabandişti de ocazie... Fiecare ripostează în felul său. Inocență, candoare, violență...

Filipeşti. Trăinicia lucrurilor vechi şi bine făcute, care se dau mai departe. O să apuc să îmbătrânesc aici? O să am timp să mă împac cu soarta?

Pripăşita mănâncă struguri! După ce a ras toate florile... Roade tot. A rămas o piticanie fomistă. Ca să ajungă la ciorchini se urcă pe-o bancă, pe spătar; de acolo,

într-un echilibru precar, cu labele din față pe spalierele viței care urcă în boltă. De două ori s-a dus în nas până a învățat să nu se sprijine de frunze. Acum îi iese destul de bine. Dar strugurii încă nu-s copți, sunt acri. Ina îl hrăneşte pe „Față de porc” cu perje: cum o vede, cască gura...

Mediaş, ca o confruntare cu propriul trecut, cu poveştile mele, cu eroii, cu „viețile” rămase în urmă. Şi mereu Marea Aşteptare. Şi degeaba. Într-o seară împart scena cu personajele mele vechi din *Noro*: este acolo polițistul din rondul de noapte (Dorel Vişan), copleşit de soartă, de fiul handicapat care i s-a dat. Îl învăluie într-un cocon de minciuni, de iluzii, îl ascunde de lume, îi ascunde lumea. Este acolo soția (Victoria Cociaş), care va sfâşia vălul mistificării, cu prețul căsniciei. Dar mai ales este Noro, înarmat cu un aparat de filmat.

Descoperirea lui Radu Gabrea a devenit Tedy Necula, masterand la regie. Are o firmă de producție, chiar şi un asistent. Întâlnirea cu filmul de la 11 ani i-a schimbat viața. N-a crescut prea mult, membrele strâmbe nu-l ajută nici astăzi cum trebuie şi de aici impresia de dezarticulare. Nu va lucra niciodată cu camera în mână. Ființa interioară însă este acum coerentă şi unitară. Şi-a construit felul de

a fi în lume şi de a o înfrunta. Atent, din aproape în aproape, începând cu un film despre vecinii din cartier, spionați prin ferestre, pentru că nu se putea mişca printre ei. Destinul există dacă tragi de el.

La ce bune aceste însemnări? Atâtea planuri care se intersectează, trăiri, căutări, duşmănii. Caut, nu ştiu ce caut, caut...

Împlinea 15 ani când am dat buzna în camera lui dintr-un bloc muncitoresc, într-un cartier muncitoresc. Astăzi s-ar spune *residence*. Dar atunci nu erau decât blocuri gri de 10 etaje, din prefabricate, dispuse în careu, cu ghena în mijloc şi câini vagabonzi aciuați la gunoi. Şi fiecare vedea în casă la fiecare.

Atunci am intrat în camera lui, cu Ina, şi am strigat: „La mulți ani, Noro!”. Şi el a avut acea mişcare convulsivă, ca de fiecare dată când era luat prin surprindere.

Am crezut că se va prăbuşi. Ina l-a prins în brațe repede şi i-a şoptit la ureche tot binele din lume. Eu eram spectator. Camera video era fixată la fereastră, cuplată la computer. Am fost convins că se uită în case, după femei...

Semnificația în fragmente. Cioburi, reflectând unde suntem. Un tânăr a murit într-un spital județean în timp ce era operat la mână. Pur şi simplu s-a terminat oxigenul. Medicul tocmai deschidea un alt pacient. Până să se bage de seamă, până să se aducă alt tub de la subsol, tânărul s-a sufocat. România, 2012. Lucrurile astea se întâmplă...

Încet înainte, cu paşi mărunți. Noaptea albă a filmului românesc.

Ceva bun de la viață difuzat alături de *Aurora* lui Cristi Puiu, *Despre oameni şi melci* de Tudor Giurgiu şi *Toată lumea din familia noastră* de Radu Jude. Numai *Aurora* putea să țină toată noaptea. Manifestarea are loc simultan la Bucureşti, Iaşi, Cluj, Timişoara. Săli pline, vorbe bune, inclusiv pe Facebook. Surprinzător, spectatorii nu rețin titlul. Când sunt întrebați ce-au văzut, improvizează: *Tot ce-i mai bun în viață*, *Cea mai bună viață* etc. În sfârşit, ideea e că au văzut ceva bun... Şi gratis.

MECEF, festivalul internațional de la Mediaş, se rostogoleşte la Bucureşti şi Cluj, Radu Gabrea îl aduce în buricul târgului, la „Studio”. Luna viitoare, festivalul de la Roma, iarăşi *Ceva bun*...

Filmul românesc a ajuns film de festival, de eveniment, de ocazie rară, pentru spectatorul emancipat. Ceea ce l-a

deformat, încearcă de fiecare dată să inoveze sau să spună adevăruri fundamentale. Dă-mi ceva de Cannes... Asta nu e industrie, şi gratis nu există. La rând cu peliculele comerciale străine, într-o sală obişnuită, cât de mică, nu umple niciun sfert. Şi atunci, cum vorbeşti cu oamenii?!

Nu pot să-mi pun viața în ordine. Nu pot fi eu însumi. Doar în interior. În lume nu mă regăsesc. Nu pot să fiu mai mult. Să urmez un traseu creativ structurat. În jurul meu, toate mă trag în jos. Lumescul mă înghite, toată această nebunie... Sunt încercuit. Să mă desprind? M-aş putea măcar detaşa? Să iau o pauză de la tot. Refuz să mă las înghițit...

Urşii de proximitate. Oameni şi urşi, vieți care se întrepătrund. Sunt acolo împreună, la marginea satului, a oraşului. Media vorbeşte despre biodiversitate. Tot mai des urşii fac ştiri. Uneori sunt vânați şi ripostează, atacă hăitaşii. Aflăm că a fost un accident de muncă în timpul programului. Alteori urşii turbează şi se declară carantină, zonă rabigenă. Sau intră în cartierele mărginaşe, ziua în amiaza mare, şi mănâncă din gunoi. Atunci spunem că recensământul urşilor a dat rezultate neclare şi avansăm soluția exportului sau relocarea în rezervații. „Să lucrăm pe cauză ca să nu lucrăm pe efecte”, a zis ministrul

Mediului. La Moroieni, un bătrân a fost ucis de un urs prins cu laţul. A fost găsit complet eviscerat. N-aş fi crezut. Ce urs? Arăta ca un câine mai mare. Un maidanez. După ce l-a lăsat să se zbată o zi şi-o noapte legat de un copac, omul a încercat să-l împungă cu o suliţă. Animalul n-a stat să fie sacrificat. Ministerul Mediului a spus că a fost „o altercaţie”.

Încă o invitaţie la Roma, de data aceasta organizator este „Premiul Acebi”. Am participat cu *Fundesac*, dar a câştigat Mircea Cărtărescu, un profesionist. Eu n-am acea încrâncenare a scrisului. Totuşi, cartea a impresionat prin construcţia ei vizuală, în secvenţe. Şi iată-mă din nou în Italia: voi vorbi despre „script and film”. O încercare de a ieşi din cercul strâmt al tirajelor de carte prin ecranizare. Tiraje mici, şanse la fel. O să-i scandalizez pe banii lor. Cititul se stinge! Ca noi toţi! La urma urmei, suportul mă interesează mai puţin; nu-i decât forma, vehiculul, haina pe care o îmbracă povestea ca să iasă în lume. Nu poate să umble goală, mai ales când e tristă.

Jurnalul... N-are niciun rost. Nu e literatură. Doar nevoia să spun cuiva...

Răzvan Dumitrescu, pe care eu l-am adus în televiziune. Răzvan Dumitrescu, cu care uneori sunt confundat. Răzvan Dumitrescu, despre Partidul Poporului – Dan Diaconescu (PP-DD): „o bâlbâială a PD”. Inspirat...

Țara aceasta are o energie rea, care dă peste mine, mă face una cu pământul. Mereu în răspăr, în dezacord... Unde să mă refugiez? În literatură, în film, în jurnal? Nici Filipeştii nu mai rezistă. Să câştig timp. Să plec la Roma. Să las să treacă. O să obosească. Fiecare zi care trece e o zi câştigată.

Octombrie

Ucigaşul de la Moroieni n-a mai fost găsit. Sub imperiul emoției naționale, ministrul Mediului a trimis după urs un detaşament de pedeapsă. Zeci de oameni, înarmați până-n dinți, au răscolit pădurea zi şi noapte.

Apoi a venit vestea că premierul l-a grațiat. N-a fost vina ursului, dimpotrivă. A fost un animal chinuit dincolo de orice imaginație. Ce om face aşa ceva?! Omul care n-are ce mânca, zic eu. Va fi tranchilizat şi relocat. Ecologiştii par să-şi fi impus punctul de vedere: dacă n-are rabie,

ursul va îmbătrâni liniştit într-o rezervație. Potera s-a întors la bază, gloanțele au fost schimbate cu seringi. Pe urmele ursului a plecat o echipă mai mică, specializată. Dar nici aceasta nu l-a găsit. Zace mort într-o râpă, surd la toate controversele.

Caut, nu **ş**tiu ce caut, caut...

...Poate totuşi voi scrie *Soldatul*. În oglindă, fratele mai mic şi retardat îşi petrece ore în şir distrugând duşmani virtuali într-un joc pe computer. Nimic nu-i scapă.

Ultimele zile ale toamnei. Cerul albastru şi apa verde: am ieşit cu barca pe Snagov, la ştiucă. Lacul a fost acaparat, metru cu metru pătrat, de câştigătorii tranziției. Grădinile s-au vândut pe nimic, țăranii nu le ştiau valoarea. Vile uriaşe din beton domină malurile, îngustează perspectiva. Pe lângă stuf se strecoară o umbră a bălții, un sătean dintre ultimii. Ultimii care n-au vândut. Un bătrân într-o copaie de lemn cu două lopățele. Dă la plută de dop. E weekend şi bărci cu motoare puternice trec pe lângă noi în mare viteză, trăgând după ele schiori nautici. Bărci cu muzică pop la bord. De la Snagov Parc, unde sfârâie grătarele şi curge berea la pet, vine o manea.

La un moment dat, vacarmul are o ezitare. Ceva se întâmplă. Percep mişcare pe mal, ceva a captat atenția

generală şi mie îmi scapă. Un fel de emoție colectivă, oameni care se îmbulzesc să vadă...

Umbra cu copaia a dispărut înfricoşată. Trag la rame să ies la lărgime, mă încurc în nuferi. Şi dintr-odată misterul se dezleagă, trece chiar pe lângă mine. Un om cu un fel de aparat de zbor ca un rucsac alimentat cu apă se bălăngăne la vreo trei metri deasupra. Poartă o vestă de salvare roşie. Nu controlează bine jeturile pe care se sprijină, e la început. Uneori coboară la rasul apei, alteori urcă prea sus. Trage după el un fel de maț gros prin care suge apa, pe care apoi o suflă înapoi cu putere. Cine mai e ca el? Este fiul unui rege al asfaltului. Şi păşeşte pe apă...

Noiembrie

Jurnalul, la sfârşit. Încă o carte care nu se va vinde. Ce avem noi aici? cum ar spune Bibanul în seria populară *Brigada Diverse*. Ce avem noi aici? Tristețile şi eşecurile... Confesiune şi politică video. O societate vlăguită, împotmolită, periferică. Răutăcisme, vorba „regelui” Hagi.

Simt cum încep să dispar...

Operațiunea „Naşii de tren”. De trei zile, poliția ridică controlori de bilete din toată țara. Se pare că o caracatiță uriaşă adună cu mii de brațe şpaga de la călătorii prea săraci să-şi ia bilet, o dă mai departe la şefi, iar aceştia la directori, după obicei. La un singur control pe bune, din şase sute de călători dintr-o garnitură patru sute sunt dați jos – n-au bilet. Revoltă generală, cum să rămână aşa, în câmp, mai şi plouă, păi n-au dat la naş? Ce vină au ei că e supracontrol? Îmbrânceli cu jandarmii care se fac că nu ştiu. Trenul porneşte încet, oamenii fug după el, cei mai viguroşi se agață de scări, cad, alunecă pe terasamentul ud...

Fiecare microbist contează. Steaua a mers bine sezonul acesta. Picanterii... Gigi Becali se alege sigur, spun sondajele. Achiziția politică minune vrea la Comisia juridică. Are experiență, trei dosare penale.

„Cum adică, el? Abuzurile care se fac de către procurori este în neregulă”, zice Becali de pe tronul aurit. În fundal poate o să pună şi-o poză cu Brătianu, color. Dă Parlamentul European, unde nu se uită nimeni la el, pe Parlamentul României. Nu i-a plăcut la Bruxelles. Păi scaunul era de plastic, trei euro, masa de furnir, cinci.

Recunoaşte cinstit, lui îi place luxul. Şi circul. Şi brânza de oaie. Hai la Bucureşti!

Eu sunt cel judecat. Mai e cineva care n-a înțeles? Încep să dispar.

N-am fost îndeajuns. Dar măcar am încercat. Am fost aproape?! S-a făcut cald aici. Mai departe, chiar n-am ce să fac.

Am scris puțin. M-am împrăştiat. M-am lăsat abătut. Regretele nu schimbă nimic. Doar ca să tulbur liniştea publică? Sunt aşa de derutat... Nu pot să zic că a fost o cădere. Câteva poveşti s-au adunat. Dar puteam să stau deoparte? Puteam să dau înapoi? A fost greu, poate n-am ştiut să reacționez, „să lupt înapoi”, cum zice englezul, *fight back*. Am rămas cu o gaură-n suflet. Ei şi? Mai e vreunul teafăr? Uneori mă salută lumea pe stradă ca pe un cunoscut. Şi chiar prin redacții mi se întâmplă, deşi e o altă generație. Să fi înțeles ce-am făcut sau măcar ce-am încercat? O să mai dau un indiciu despre eşec, ratare. Nu vă supărați că vă spun...

N-am nicio obligație, să fie clar! Nu exprim lumea decât pe ici pe colo, cât am înțeles-o; mă exprim pe mine! Sunt liber. Singur şi liber.

„Ieşirea prin Sărindar”

Atât m-am învârtit, am dat roată, am pipăit. Ar fi titlul cel mai onest. Desigur, nu acesta va rămâne. Nu v-ar spune nimic. Ieşirea prin strada Sărindar era cea din vechea sală a Cinematecii din studenția mea. Intrarea prin Eforie: înăuntru era magia lui Fellini, Antonioni, Strindberg, Fassbinder. Iarna, un frig cumplit.

La sfârşit se făcea lumină şi cei câțiva abonați degerați dădeau să iasă pe unde veniseră. Dar uşile erau închise. Atunci se crea oarecare rumoare, păream prinşi înăuntru, ostatici într-o lume ostilă, de scaune vechi, iar la capătul lor un fel de cearşaf alb, murdar, întins la uscat pe perete.

Atunci apărea o femeie în halat albastru şi şlapi, vizibil deranjată, scoasă de undeva împotriva voinței ei, şi rostea tare ca un reproş: „Ieşirea prin Sărindar!”. Adică tot n-ați învățat?! Undeva se trăgea un drug ruginit, o uşă scârțâia, se dădea la o parte, deschidea un culoar întunecat, în pantă, şi la capătul lui erai liber, sub stele. Ieşirea prin Sărindar! Fațada cu afişe colorate, chipurile actorilor celebri, care te chemau înăuntru, era la stradă. Ieşirea, prin spate. Prin Sărindar! De multe ori mă gândesc că m-am scos prin dos cu poveştile mele. Prin cărți şi prin film.

Niciodată n-am putut să trăiesc din asta, să fiu asta! Când şi când, cât de cât m-am scos. În rest, nonsens,

nonvaloare, ani risipiți. Ce ştii tu? Am pierdut atâta timp... În loc să mai spun una-două poveşti bune...

Dar puteam să mă dau la o parte? Din păcate, coerența între viața mea în realitate şi scris trasează şi limita mea. Mai departe nu mai ține. Hemingway spune în legătură cu Madridul asediat că putea să se ducă pe front cu tramvaiul. În felul meu, mă duc în fiecare zi. E de-ajuns să ies din casă. Ce să zic? N-am ales eu. Nu m-a întrebat nimeni. Aici îmi e locul...

Decembrie

La Bucureşti, defilare. Soldați, tancuri, mulțime...

La Roman, Elena Udrea rebrenduită: preacuvioasă, cernită. A ridicat pe un deal o cruce de 25 de metri. O cruce uriaşă cu becuri. Poate o iartă.

Au înfrânt! USL a ras tot! Totuşi, pediştii s-au strecurat în Parlament pe uşa din dos a redistribuirii. Mai ales că prin efectul legii electorale legislativul va fi gonflat cu o sută de parlamentari la mâna a doua. Udrea, Roberta, MRU, Turcan, Boagiu... Niciunul, nici măcar unul nu şi-a câştigat colegiul. Vasile Blaga, obosit, confuz, a spus că

formațiunea sa „a dus cea mai mare campanie de mistificare, de manipulare a opiniei publice”.

Dar sunt acolo. Chiar şi Ridzi, via Partidul Poporului. Acum se pune serios problema scaunelor care nu mai ajung. Sigur, mai sunt culoarele şi balcoanele. Şi mai sunt şi scaune pliante la bufet. Presa avansează soluția Parlamentului online: stai acasă şi votezi. Cea mai mare clădire din lume după Pentagon nu-i mai încape. Cea mai săracă țară din UE are cel mai mare Parlament național! Congresul SUA e mai mic. În sfârşit, i-am depăşit. O proiecție de lasere verzi pe Casa Poporului încununează momentul. Îi batem pe toți! Muzica!

Christian Mititelu, Mihai Mălaimare, cercetați de ANI. Umblă zvonul că urmez eu. Am primit documentele: mi se cer tot felul de date despre cei doi. Mititelu este şi vicepreşedintele Alianței Civice, odată vârf de lance al societății civile, astăzi doar o umbră.

Mihai Mălaimare, ca şi Mircea Diaconu, e director de teatru. Teatru mut. Complet incompatibil! Bietul Mihai, revoltat, gata să-şi dea demisia. Acesta este duşmanul, infractorul? Al doilea Mircea Diaconu? L-ați văzut în Gogol?! Pe ce lume trăim? L-au ras pe Mircea Diaconu şi urmează Mălaimare?! O mască? Un mim? Christian

Mititelu nu vrea să se apere, spune că e scârbit. A primit şi ameninţări anonime pe mail, să plece din CNA. Îmi vine să vărs. În fiecare zi îmi vine să vărs! O mână nevăzută înlătură incomozii unul după altul. Diaconu era ascultat şi crezut de o mulţime de oameni la televizor. Mălaimare nu le face jocul în CNA. E alături de mine[3]. Din surse aflu că şi eu sunt în vizor. De ce nu mă miră?

Dezordinea! Tema Anei. Expoziţia de la Muzeul Ţăranului. Poate că ar fi cel mai onest titlu al acestui caiet. Jur împrejur, haosul, înşelăciunea, imaturitatea, violenţa, neîncrederea, nesiguranţa, irosirea. Şi până la urmă Nimicul! Dar e prea mult. Nu ştiu dacă poate fi suportat. Nu ştiu dacă meritäm. Hai să o lăsăm aşa, comercial: *Cutia cu maimuţe*...

Şapte filme. Şi şapte cărţi subţiri. Nu-i chiar un eşec, nu-i aşa?!

Sunt schimbat şi aşa de slăbit...

În linii mari, am făcut ce-am putut. Nu tot ce-am putut...

---

[3] Mihai Mălaimare a demisionat din CNA în semn de protest faţă de cercetarea ANI.

Băsescu l-a nominalizat din nou pe Victor Ponta în fruntea guvernului după ce s-a jurat că nu-i va mai încredința mandatul şi l-a făcut pisic, maimuțică, mitoman, porc! Acum în mediile politice se vorbeşte despre normalitate. Aşa-i la noi.

Draga de Puşa... Se pare că nu va mai putea locui la Filipeşti, nu singură. Fiecare călătorie are un sfârşit. A ei a fost scurtă. Copilăria la Filipeşti, liceul la Ploieşti, facultatea la Bucureşti. Profesoară la Urlați. Şi-a crescut copiii la Urlați, în dependințele fostului conac Bellu, în parcul ruinat al conacului. Anii cei buni, când mergeam cu toții la mare. Mutarea la Ploieşti. Despărțirea, divorțul, refugiul la periferie, la etajul 10, doi copii de crescut. Pensia, retragerea la Filipeşti, unde şi-a îngrijit tatăl până la sfârşit. Singurătatea, bătrânețea. Un câine, o pisică, găinile, grădinile. Culesul viei, prunelor... Diagnosticul necruțător, operația. O singură dată a ieşit din țară, până la Ruse. Călătoria ei a fost scurtă...[4]

Ce va fi Filipeştiul fără ea? Grădini pustiite, înghițite de bălării. O casă goală, sfârşită... Ultimul meu refugiu se

[4] Rodica Nouraş (Puşa), mătuşa autorului, s-a săvârşit din viață în septembrie 2013, ca şi Naşul Radu Gheorghe. Au fost înmormântați la Filipeşti, în aceeaşi zi.

închide. Fotografia tatei, lângă candelă. Crucea bunicului. Bufetul bunicii: rondele cu stafide, găluşte cu prune, gem de caise. Fiecare cu fantomele lui...

Audiovizualul românesc...

Oglinda spartă a unei naţiuni sfâşiate. În care fiecare scoate limba... Răul se ia repede. Ce pot să fac?

Am un proiect de care mi-e frică. Am titlul pentru proiectul cu „soldatul universal" sau „luptătorul pentru pace", dacă vreau să fiu ironic. Sau l-aş avansa, l-aş româniza: *Caporalul ăla tristu'*! Alegerea unui om care nu prea avea de ales. O rotiță minusculă în marele angrenaj al lumii. Dar cine mai vrea un non-erou? O poveste fără happy-end? Trebuie să fii defect. E ceva rău cu mine. Ajung să duşmănesc lumea. M-am blocat într-o formă a revoltei, scriu cu îndârjire despre oameni care abia îşi suportă viața. Oameni pierduți la granița Europei. Şi nici măcar nu ştiu de ce suferă. O istorie mâloasă îi sufocă, îi rostogoleşte ca pe pietricele. Şi eu nu pot să fac nimic pentru ei. Doar să vorbesc despre. Nu e o poveste americană, asta-i sigur.

Happy-endul nu este neapărat o expresie a infantilității sau a ceea ce poți să vinzi. Nu m-am ocupat cu asta. E ceva stupid, dar poți să suporți. Şi dimineața mergi la

serviciu. Seara la televizor... Ar fi bună nişte bere. Şi floricele...

Înapoi în epoca fierului. Fierul vechi, de furat. Nici crucile metalice din cimitir nu scapă. Un vecin s-a dus în grădina de pruni din deal şi a descoperit un şanț adânc de doi metri şi lung de două sute. Autorii au mers la pont, ştiau că acolo a fost îngropată o veche conductă petrolieră. Vecinul i-a prins asupra faptului, când plecau cu țeava în căruță. Aveau aşa, o candoare. Ce să facă şi ei, de nevoie? Trebuie să mănânce şi gura lor. Hai, mai cu viață, că s-a luminat. Hai că ne vede lumea, să creşteți mari, să fim sănătoşi! Omul e revoltat: şi şanțul cine îl astupă, el? Îi amenință cu poliția. Replica vine peste umăr, de la distanță: „Dacă spui ceva, îți tai toți prunii! Dimineață nu-i mai găseşti".

2013

Ianuarie

Cunoaşterea oamenilor. Cunoaşterea oamenilor mici. Cel puțin am încercat... În Valea Jiului, în primul an de

stagiatură m-au trimis cu recensământul. Casă cu casă, poveste cu poveste, om cu om. M-am bucurat.

Înlocuit. Gata cu puterea socială. Trebuia să vină şi asta. Războiul s-a terminat, rolul meu – de asemenea. Băsescu pare îngropat. Oastea lui, demoralizată, decimată, umilită. Urmaşii lui Traian, Blaga şi Udrea, se bat pe cadavrul partidului.

Nu mai am valoare de întrebuinţare. La urma urmei, am apărat o oglindă spartă. În context, cred că mi-am făcut treaba. Acum o să fie altfel. Bântuie aşa, o răzgândeală, se merge la coabitare cu Băsescu, compromis strategic, să cădem la pace. Mă lipsesc. Nu sunt flexibil. Nu pretind nimic. La vremuri noi, oameni noi. Niciodată nu ţinem minte? Atitudinea nu e explicită, dar ce siguranţă prezint eu? În fiecare zi mă îndoiesc de mine. Ca să vezi cum se rezolvă lucrurile! Poate că locul meu e la muzeu. Un voluntar împăiat. E mai bine aşa, o să scriu. O să am timp. Poate mă îndrept către o zonă mai liniştită din viaţa mea. Poate şi istoria va fi mai blândă. Acum că se poartă „compromisul pentru România”... Dar şi asta e o poveste. Nu există loc sigur.

Să zicem că plec. Mă duc să mă angajez undeva. Şi dau un interviu. Ce zic? Mă ocup de orice treabă dureroasă...

Tot răul spre bine. De aici încolo e altă poveste. O să am timp să-mi trag sufletul. Reconcilierea cu mine? Vom vedea ce se întâmplă. Ştiu cum merge mintea asta sucită. Deocamdată nu mă pot concentra să scriu. Niciodată nu e uşor... Spectacolul merge mai departe, dar cum vrea el. Mi-a plăcut să fiu mereu începător...

Christian Mititelu amenințat din nou în vechiul stil securistic. La ce se pretează bestiile astea! Mesaje repetate pe e-mail. Cineva misterios îi cere imperativ demisia, altfel se lasă cu proces penal. Ei ştiu tot, tot... Şi o să-l tragă după el şi pe cel care a semnat ca primarul. Despre mine o fi vorba? Păi eu nu semnez pentru Christian decât statul de plată, indemnizația. Dreptul lui prin lege. Ce mizerie o mai fi şi asta? O să depună plângere la poliție.

Ajunge! Consiliul a retras licența audiovizuală a OTV pentru neplata a zeci de amenzi. Toate mai vechi de şase luni. OTV ripostează cu altă serie de plângeri penale. Aşteptăm citațiile...[5]

[5] Curtea de Apel Bucureşti a confirmat legalitatea deciziei CNA.

Am fost s-o văd pe Puşa la Ploieşti. O umbră. Nu înțelege de ce n-are poftă de mâncare. Se sileşte să mănânce banane. Vorbim despre tot şi toate. Despre Filipeşti şi ce-i de făcut în grădină. Şi ce-o face Pripăşita singură? Pe Cici o lasă picioarele, acolo sus, la etajul trei. Şi Mamița, pisica, se acomodează greu la oraş, e mereu nervoasă. Bem cafea şi vorbim nimicuri. Mamița s-a ascuns sub pat, nu mă mai cunoaşte.

Nu e uşor, dar nici n-ai alternative. Viața stă să cadă. Trebuie să te obişnuieşti cu ideea. Aş fi vrut să fiu mai implicat. Să fi ştiut la timp ce să fac cu mine... Nu să mă țin ocupat cu mărunțişuri. Să trag de mine mai mult, nu să-mi distrag atenția, să-mi fac de lucru. Sigur, mai devreme sau mai târziu, povestea e tristă. Ca-n scenariile mele. Finalul fericit e doar în filmele proaste. Suntem în trecere. Aproape am trecut. Încă mă mai revolt, îmi exprim furia. Până la urmă toți cădem. Ce pot să spun? Am încercat să cuprind, să dau formă lucrurilor aşa cum le-am văzut. Şi asta a fost tot. Uneori, foarte rar, mi-a ieşit. Nu ştiu ce pot inventa mâine. Chiar nu ştiu. Acum să căutăm un loc bun pentru aşteptare. Încă se pot întâmpla lucruri. Ce zici de Filipeşti?! Aş vrea să încerc ceva nou.

Întotdeauna mai e ceva de scris. Anii de sus s-au dus, dar nu se ştie niciodată. Dacă nu, o să întorc fripturile...

O să schimb una, alta la Filipeşti. Într-un sens mai larg, de acolo am început. Cercul se închide în casa ca o criptă. Aşa e bine. Aşa şi trebuie.

O bucurie: Ana, prima expoziție personală la Muzeul Țăranului. Spații consumate, golite de sens, lucruri care au fost... Sunt şanse şi pentru finanțarea acestui jurnal. Polirom este interesată. Sunt şanse şi pentru traducerea romanului *Femeia visurilor* în Italia, ICR este dispus să mă sprijine. După *Fundesac* aş putea intra într-un nou program. În Italia, Bruno Mazzoni abia aşteaptă. *Femeia visurilor*, ca o călătorie sentimentală. Visul sfărâmat al unui artist ce încearcă să-şi imortalizeze durerea. Numai ea i-a rămas. S-o dureze în peliculă, piatra s-a perimat. Şi moare făcând asta. S-a deconectat. Ecranul se întunecă. Omul pleacă. Dar opera rămâne să ne bântuie.

Până la urmă, într-o formă sau alta, unul ca mine îşi spune povestea.

Caut. Mă caut. Arhivez. Explorez. Vorbesc cu mine cât e ziua de lungă. Mă întreb dacă am realizat ceva. Poate că în singurătate aş mai putea întârzia. La Filipeşti, timpul

aproape stă pe loc. Şi am făcut atât de puțin. Niciodată n-a fost destul timp. Poate că aşa este corect. M-am risipit în toate. Toate se plătesc ...

Băsescu reîncărcat: pune condiții, amenință cu Europa, cere oamenii lui la şefia parchetelor... Ponta pare că se târguieşte, Kovesi da, Morar ba. Bine, zice Băsescu, morarul şi-a făcut datoria, poate să plece. La CCR. PSD şi PNL vorbesc printre dinți despre viitorul coaliției. Iarăşi se va alege praful?! Greşelile care se repetă... Scepticism şi îndoială... În paralel, Băsescu coace o mişcare populară, adevărata dreaptă, adevăratul „proiect pentru țară". Fără să fac nimic, sunt tot mai obosit...

Martie

Am câştigat în sfârşit procesul cu Dan Diaconescu la fond. Judecătorul constată că nu sunt corupt, alcoolic, „ciripitor la poteră", petrecăreț cu scandal, nu sunt „un monstru", cum s-a spus la OTV. Foarte bine, să plătească! Dar va face recurs. Încă un an de greață?!

Aprilie

Iarăşi frig. Pâclă, lumină difuză. Flori albe scuturate. Ploaie rece, zile la rând, am şi pierdut şirul. Nici pisicile cerşetoare nu mai rezistă. Nu mai ies din magazii, totul e ud. În zadar le strigă Ina la masă. Pentru prima dată, nu facem Paştele la Filipeşti. N-o să mai găsesc pacea. Copiii vor s-o ia pe Puşa într-o drumeție pascală, poate pe Valea Oltului, în orice caz undeva unde să nu muncească, nu mai poate. Se gândeşte să împartă găinile la vecini. Şi să o dea pe Pripăşita. În grădină au răsărit de capul lor câteva fire de ceapă din răsadurile anului trecut.

Naşii vor rămâne în apartamentul lor să numere trenurile care trec pe sub fereastră. Vor mânca pască şi cozonac de la supermarket.

Mieii s-au scumpit, toate s-au scumpit: energia, taxele, țigările, berea...

Pripăşita va rămâne singură, stăpână peste grădinile ude. Poate vom da o fugă să-i ducem nişte hrană conservată şi să luăm nişte ouă. Dar nu mai ştim să le roşim.

La slujbă, aceleaşi mațe scoase, acum fără mine: un coleg îi face plângere penală celei care mi-a luat locul.

Reclamații la Parlament, guvern, Comisia Europeană. Mă minunez de pe margine: până când o să ne mai strângem de gât?!

Filipeşti. Vine Puşa, în trecere. O vizită scurtă, timidă, să vadă ce mai e, ce-i de făcut. Găinile ouă iar, dar porumbul s-a isprăvit. Pripăşita s-a subțiat ca un vrej. Seamănă cu personajele mele fără noroc. Peste iarnă a săpat sub temelia casei şi s-a refugiat acolo. Bucăți mari de tencuială au căzut deasupra şi i-au ținut de cald. Ce o aşteaptă? Va trebui s-o dăm. Are o mutrişoară lungă, parcă mereu aşteaptă ceva de mâncare. Magnolia dă primii muguri. Mi-am scos la soare şezlongul de cititor.

Şi smochinul tatei a supraviețuit; vârfurile se colorează încet, dar sigur, seva se mişcă imperceptibil înăuntru. În grădina pustie, fire de ceapă răzlețe, din răsadurile de anul trecut. O pereche de guguştiuci îşi face cuib în păr...

Mai

Au ieşit la vedere!

E oficial: ANI vine după mine! S-a autosesizat. Mi-a venit înştiințarea. După Mircea Diaconu, Mihai Mălaimare,

Christian Mititelu, mi-a venit rândul. Ai putea crede că suntem un grup infracțional organizat. Inspectorii de vini inventate cer date din ultimii 12 ani: declarațiile mele de avere, decizii în care am fost implicat, licențe, sancțiuni, reclamații şi solicitări rezolvate, cum am votat... Un munte de documente ia calea ANI. Inspectorii şi-au luat avânt, revin de trei ori, doar-doar... Oi fi vreun mare infractor şi nu ştiu. Umblu în somn şi fac grozăvii...

Gabi nu s-a ales, Comisia Europeană i-a respins proiectul cu albinele... E prea în vârstă, n-are potențial. Cine investeşte în trecut? Ce-i rămâne? Merge la pădure după ghebe. O să fie numai bune, pe plită, cu sare grunjoasă, neautorizată, are sobă ca lumea.

Timp îngăduitor. Se deschid liliacul, zambilele...

„Față de porc" mănâncă corcoduşe. Mănâncă orice.

Mărioara o să facă iarăşi grădina. O să pună fasolea oloagă, galbenă, cu teci grase. Puşa a scos muşcatele-n fereastră.

Iunie

Jurnalul la final. Prea multe întrebări fără răspuns. Trebuie să predau odată acest caiet, doar aşa scap. Mă deşir. Aproape că v-am spus tot. Am obosit: acelaşi actor, luminat din unghiuri diferite, în roluri tot mai secundare, meschine, sterile?... Până la urmă o s-o termin şi cu cuvintele. N-o să-mi mai schimb pielea. Vraja se risipeşte... O să fiu numai cititor. Abia atunci am terminat. Dar să nu ne grăbim. Se mai pot întâmpla lucruri.

A trebuit să o dăm pe Pripăşita. Niciun câine nu mai pot să apăr. Noi nu mai suntem la Filipeşti decât în concediu. Gabi i-a povestit Inei peste gard cum s-a întors câinele de două ori, a rupt lanțul. S-a întors să ne caute...

Rhodos, insula Soarelui. Pauză de respirație. O cetate zidită de cruciați acum 1.000 de ani, schimbată în pensiune turistică. Un avion la cinci minute. Mulți ruşi...

Mi se pare că îți datorez acest caiet. Depind de tine. Am vrut să ajut. Mai eşti acolo? Sper că nu te-am dezamăgit. Hai, gata! S-a isprăvit?! Nu ştiam că doare aşa. Ultimele corecții, adăugiri... Ştii ce greu e să pui punct?! De unde să ştii? M-am obişnuit să-ți spun tot. Sau aproape.

Să nu mă las! Să cred din nou! În felul meu, mai pot fi de folos. Am făcut atâta drum cu un rost. Trebuie să fie undeva unul.

Ajunge să-mi țin ochii larg deschişi. Este doar o problemă de timp. Nu sunt terminat, nu accept, nu vreau. Până la urmă o să-mi fixez privirea pe ceva. La început nu-mi va fi clar; o să caut, o să aproximez, să dau roată, din ce în ce mai strâns... Până când prinde contur, devine distinct şi atunci răul poate fi numit. Poți să-i spui: ieşi afară! Şi atunci, cine vrea o să-l vadă...

Filipeşti

Grădinile invadate de iarbă până la şold. Casa mea e aici. Mi se ia şi această ultimă pace cuminte? În cartea de psalmi a bunicului meu, Octavian preotul: „Lăsați-mă să mă odihnesc înainte de a mă duce". Adaug: „în casa străbunilor mei". Să mă pregătesc o vreme. N-aş vrea să mă înfățişez aşa murdar, de pe drum...

Şi totuşi o să scriu *Caporalul ăla tristu'*. Nu ştiu cine-l va face, dar eu îl scriu! Fiecare cu partea lui. Am soluția: împingerea militarului în plan secund, ca să nu coste filmările o avere, să nu sperie producătorii. Gămălie, fratele mai mic şi mai ciudat, vine în față! Gămălie, bufonul vremurilor noastre, pe care „caporalul ăla tristu'"

îl protejează de departe, îl apără de lume cum poate. Însă Gămălie este eroul. Neştiutor, naiv ca un copil întârziat, candid, nătâng, senin... Toate le ia în râs, în răspăr, nepăsător, nesăbuit. „Ziceam să ne râdem” e replica lui de câte ori o face lată. Un prostănac interesant, care spune lucruri pe care noi, oamenii integraţi, nu ni le permitem. De pildă, faţă de teroriştii islamişti. „Care-i chestia cu arabii ăştia? De ce dau ei la cap? Că sunt rupţi în fund!”

Iulie

Ce obositor e să aştepţi! Unde sunt? E un test de rezistenţă la rupere. Tu cât rezişti? Mai nou, inspectorii de vini inventate se interesează dacă sunt membru de partid. Şi cu cine am făcut film. Foarte tare, ar zice Ginel. Până la urmă, care este învinuirea? De ce nu mă cheamă la audiere? Au luat o pauză? Oare inspectorii au concediu ca noi, oamenii obişnuiţi? E simplu. Am refuzat strângerea şurubului, şurubul se strânge cu mine. S-au autosesizat. Îi aştept ca dintr-un canal...

Sever din ce în ce mai bun. Trage un scurtmetraj pentru un muzeu din provincie, care a deschis o secţie de antropologie. Un om de Neanderthal, desculţ, cu o valiză-n

mână, umblă aiurea printre exponate, caută ceva... La un moment dat descoperă tribul din ceară, strâns în jurul unui foc fals, trei lemne puse peste un bec roşu. Se aşază cu ei. A ajuns. Numai eu nu ajung... Am vrut, am încercat... Şi degeaba.

August

Paris

Tocmai îmi beam cafeaua la „Flore” şi mă gândeam: „Oare la ce masă a stat Cioran?”. Atunci au început să sune telefoanele. Nu credeam să mai atrag atenția. Iată că sunt destul de important ca să fiu dat pe mâna procurorilor. ANI mă vrea după gratii! Sunt un pericol pentru societate! „Draga de ANI” vine în forță: Mititelu, incompatibil; eu, în conflict de interese. Nu m-a chemat, nu m-a întrebat nimic, nu mi-a consemnat punctul de vedere, dar acum zice că eu nu l-am depus. Este abuzul perfect! O să mă strâng cu ANI de gât până la CEDO! Cum, unde să depun, dacă nu am fost convocat? Şi acum a sesizat Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație şi Justiție! Fapta se pedepseşte cu închisoare până la 5 ani. Am făcut *Ceva bun de la viață* cu o companie de film care are acelaşi

acționariat prin Olanda, Cipru şi nu mai ştiu unde cu o televiziune de la noi. Când am cesionat drepturile pentru scenariu nu eram în CNA, producătorul nu avea (şi nu a avut niciodată) licență audiovizuală şi nici acelaşi acționariat cu televiziunea în cauză. Nici când am câştigat concursurile de scenarii la Centrul Național al Cinematografiei nu avea. Abia peste trei ani compania olandeză a preluat studioul. Aş fi putut să le explic, dar cine să mă asculte? ANI mă tăvăleşte în public. Mai departe e treaba mea să explic jurnaliştilor, procurorilor, judecătorilor...

Dacă sunt acuzat pentru vreun film, hai să-l vedem! Ginel şi Mateo, chemați la bară, chiar Thomas şi Noro sunt suspecți. Radu Gabrea şi Dan Pița, „martori"! Nu e comedie, e horror!

La o săptămână de la acuzația publică încă n-am primit raportul ANI. Nici măcar n-am fost ascultat cu o ureche! Să cred că inspectorii nu puteau dormi de grija unui film? Măcar l-au văzut? Ce-ar mai râde Ginel şi Mateo! Sunt mici, pitici, pechinezi. N-o să-mi sfâşie gâtul. Doar pantalonii...

Nu mai dorm noaptea. Degeaba valeriană. Parcă aş fi în altă dimensiune. Cinci ani pentru vreun film? Pe ce lume trăim? Coincidență: ancheta ANI s-a oficializat când am

predat editurii acest caiet. Şi eu, care n-aveam final... Nu pot să zic că mă simt bine cu ei după mine, dar nici înfricoşat nu sunt. Mie şi ce îmi face rău, pe hârtie îmi face bine.

N-aveam final? Iată că se termină sus! Viața mea din realitate se întâlneşte cu cea de pe hârtie în justiție! Acuzat, judecat, condamnat? Sunt curios până unde se întinde coarda. Finalul e deschis.

Şi tocmai eram prins cu o poveste nouă. Nu mai e doar o idee. Am primele zeci de pagini la *Caporalul ăla tristu'*. Concursul de scenarii este în iarnă. Chestia asta mă întrerupe, mă ține în loc. Şi nu vreau. Am pierdut destul timp. M-am distribuit în tot felul de roluri, în loc să văd cine sunt. Rostul meu este scrisul! Dacă aş fi ştiut la 20 de ani... Mi-am tratat darul cu uşurință şi neîncredere. Când şi când din mine ies alți oameni, vreau să zic personaje. Unele îmi seamănă, altele nu. Le las să vorbească pentru mine...

Ce mă aşteaptă? Avocatul meu spune că suntem în plin Kafka! Dacă ne-a plăcut politica..., zice Mircea Diaconu. Uneori mi se pare că ne-am întors de unde am plecat. Asta presupunând că am plecat vreodată. Trăiesc ca într-un tunel. Aştept să fiu citat. Un coleg portocaliu fără

identitate, fost ceva pe la cabinetul Elenei Udrea, cere să fiu demis. Nimic nou sub soare...

Nu mi-au ieşit lucrurile cum trebuie. Al doilea jurnal... Cartea irosirii... Atât de inutil îmi părea la un moment dat *Purtătorul de cuvânt*, că am scos şi ultimul exemplar din casă, ziceam să-l uit: eşecul colectiv al bunelor intenții... Dar apoi am dat peste el pe caldarâm la Universitate, la buchinişti, în anticariate. La Londra era în biblioteca lui Mititelu, la Paris – în apartamentul Lianei din Saint-André des Arts... Nimic de făcut. A plecat de la mine...

Aşadar, înapoi la ținerea de minte, aşa relativă cum e. Un gen mai uşor, viața pe sărite. Scriu numai când nu pot altfel, când mă doare prea tare... La ultima judecată o să recunosc: sunt vinovat! M-am împrăştiat în toate. M-am lăsat ispitit, amăgit, abătut. Şi chiar m-am bucurat. Nu m-am construit, întrebuințat la maximum, n-am exersat cinci pagini pe zi, n-am lustruit fiecare rând, fiecare cuvânt... N-am agonisit sistematic operă, ca alții. La 50 de ani am doar incertitudini. Din aproape în aproape, am conturat o obsesie. Am exprimat o lume sufocantă, sterilă, istovită de spaime. Pentru ce şi mai ales pentru cine? Cui foloseşte? Mă consolez că n-am creat-o eu.